

20
22

RAPORT

o stanie
Gminy Brusy
za rok 2022

Brusy, maj 2023

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	4
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	5
III. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	10
IV. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII.....	15
1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy	16
2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022	42
3. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok	49
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030....	52
5. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021	55
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.	56
7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy.....	57
8. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy.....	59
9. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021 - 2025.....	60
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Brusy na 2022 rok.....	63
11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023	64
12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych.....	70
13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych...	70
15. Program Promocji i Profilaktyki Zdrowia „Pomóż swemu sercu”	73
V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH.....	73
VI. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA.....	81
VII. WYKONANIE FUNDUSZU SOŁECKIEGO	92
VIII. PRZYNALEŻNOŚĆ GMINY DO STOWARZYSZEŃ I ZWIĄZKÓW MIĘDYGMINNYCH ORAZ MIASTA PARTNERSKIE.....	101
IX. CZĘŚĆ ANALITYCZNA.....	102
1. Oświata i wychowanie	102

2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach.....	116
3. Środowiskowy Dom Samopomocy	121
4. Kultura i sport	122
4. Bezpieczeństwo	137
X. PODSUMOWANIE.....	142
Spis tabel	144
Spis wykresów.....	146
Spis map.....	146

I. WSTĘP

Raport o stanie gminy Brusy opracowano w związku z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm).

Niniejszy raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Brusy w 2022 roku koncentrując się w szczególności na realizacji polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej w Brusach, inwestycji i funduszu sołectkiego.

W minionym roku atak Rosji na Ukrainę i prowadzone za naszą wschodnią granicą działania wojenne nie ułatwiały wykonywania zadań. Pomimo piętrzących się problemów starano się sprostać nowym realiom funkcjonowania i realizować przyjęte założenia.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Brusy do zwiększenia wiedzy na temat działalności samorządu gminnego, aktualnej sytuacji gospodarczej i społecznej gminy Brusy, ukazując kierunki rozwoju w kolejnych latach.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Brusy jest położona w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim, w podregionie Kaszub, na terenie Ziemi Zaborskiej.

Wraz z położonym w jej centrum miastem Brusy, zajmuje 40.057 ha. Liczba ta pozwala zaliczyć gminę Brusy do trzech największych gmin na terenie województwa pomorskiego.

Miasto Brusy jest największą miejscowością na terenie gminy, liczy 515 ha. Przeprowadzane badania wykopaliskowe pozwalają domyślać się istnienia skupiska ludzkiego, na terenie obecnego miasta i gminy Brusy, już w epoce żelaza i brązu. Historia Brus sięga 1351 r., kiedy to Brusy otrzymały przywilej osadniczy wystawiony przez komtura Konrada Vallekoa w obecności braci zakonnych, wójta i przedstawicieli rycerstwa. Nazwa miejscowości pochodzi od słowa brus – kamień młyński.

Mapa 1. Obszar gminy Brusy

Podstawowym atutem miasta i gminy jest społeczność lokalna, zwana Krëbanami bądź Zaborakami, będąca podmiotem wszelkich działań o charakterze społecznym czy gospodarczym. Stan, struktura, aktywność i aspiracje mieszkańców są zasadniczymi czynnikami, które bezpośrednio wpływają zarówno na kierunki dalszego rozwoju miasta, jak i na możliwości realizacji zakładanych celów. Pod koniec 2022 roku w gminie Brusy mieszkało 14.516 osób, w tym w mieście 5.003. Gmina składa się z 23 sołectw i 2 osiedli znajdujących się na terenie miasta Brusy. Łącznie, wraz z miastem, to aż 64 miejscowości. Liczbę mieszkańców w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy przedstawia tabela.

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy (stan na 31.12.2022 rok)

L.p.	Sołectwo	Wykaz miejscowości wchodzących w skład sołectwa	Liczba mieszkańców (zameldowanych na pobyt stały oraz czasowy)(31.12.2022)	Ogółem
1.	BRUSY-WYBUDOWANIE	Brusy - Wybudowanie	294	294
2.	BRUSY-JAGLIE	Brusy-Jagle	167	167
3.	CZARNOWO	Czarnowo	236	236
4.	CZARNIŻ	Czarniż Leśnictwo Giełdon	229 56	285
5.	CZAPIEWICE	Czapiewice Czapiewice- Wybudowanie	183 142	325
6.	GACNIK	Gacnik	144	144
7.	HUTA	Broda Chłopowy Huta Rudziny	87 56 64 70	277
8.	CZYCKOWY	Czyckowy Czyckowy-Wybudowanie	658 210	868
9.	GŁÓWCZEWICE	Główczewice	229	229
10.	KOSOBUDY	Kosobudy Kosobudy-Wybudowanie	520 230	750
11.	KINICE	Kinice	174	174
12.	LEŚNO	Kaszuba Leśno Leśno-Wybudowanie Wysoka Zaborska	117 782 290 31	1220
13.	LUBNIA	Blewiec Lubnia Lubnia Popówka	1 908 1	1014

		Lubnia-Wybudowanie	104	
14.	MAŁE GLIŚNO	Dąbrówka Małe Gliśno	64 148	212
15.	MĘCIKAŁ	Czernica Dębowa Góra Giełdon Męcikał Męcikał-Struga Okręglik Parowa Pokrzywno Spierwia Turowiec	40 0 19 576 72 36 10 13 4 4	774
16.	ORLIK	Lamk Orlik	57 298	355
17.	PRZYMUSZEWO	Kruszyn Lendy Parzyn Peplin Przymuszewo Windorp	18 72 33 33 54 17	227
18.	MAŁE CHEŁMY	Antoniewo Antoniewo Wybudowanie Małe Chełmy Małe Chełmy - Wybudowanie	56 21 170 58	305
19.	ROLBIK	Laska Rolbik Warszyn Widno	32 147 14 62	255
20.	SKOSZEWO	Skoszewo	58	58
21.	WIELKIE CHEŁMY	Asmus Krównia Młynek Wielkie Chełmy Wielkie Chełmy- Wybudowanie	90 34 11 278 52	465
22.	ZALESIE	Zalesie Zalesie-Wybudowanie	594 48	642
23.	ŻABNO	Żabno	237	237
24.	MIASTO BRUSY	Miasto Brusy	5003	5003

Razem Miasto i Gmina Brusy: 14.516

W tym Gmina: 9.513

Na dzień 31.12.2022 r. na terenie gminy zameldowanych było 14516 osób. W mieście 5003 mieszkańców, przez co notujemy spadek w stosunku do roku poprzedniego o 33

mieszkańców, natomiast na terenie gminy było zameldowanych 9513 mieszkańców, czyli mniej o 13 osób.

W 2022 roku przyszło na świat 179 dzieci (103 chłopców i 76 dziewczynek) . To o 3 urodzenia więcej niż w roku poprzednim. W związek małżeński wstąpiły 82 pary, o 9 par więcej niż w roku poprzednim.

W raportowanym roku zmarło 146 mieszkańców miasta i gminy Brusy, więcej o 7 osób niż w roku 2021.

Tabela 2. Porównanie danych ewidencyjnych dotyczących mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2016 – 2022.

Dane ewidencyjne dotyczące mieszkańców miasta i gminy Brusy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców w mieście Brusy	5114	5139	5128	5101	5101	5036	5003
Liczba mieszkańców w gminie Brusy	9364	9400	9428	9475	9504	9526	9513
Łącznie miasto i gmina Brusy	14 478	14 539	14 556	14 576	14 605	14 562	14516
Urodzenia	227	250	239	209	189	176	179
Zgony	104	129	127	103	147	139	146
Liczba zarejestrowanych małżeństw w tym :	111	101	101	78	72	73	82
• zawarte przed kierownikiem USC	27	25	21	13	21	20	14
• konkordatowe-kościelne	80	72	78	64	49	49	63
• zawarte za granicą	4	4	2	1	2	4	5

Źródło: Ewidencja Ludności na dzień 31.12.2022 r.

Silne poczucie tożsamości lokalnej i regionalnej jest elementem tworzenia nowoczesnego, podmiotowego i obywatelskiego społeczeństwa gminy, regionu, Polski i Europy. Tożsamość lokalna oparta jest w Brusach na tradycji kaszubskiej, a w szczególności jej specyficznej odmianie, określanej nazwą kultury zaborskiej. Lokalne unikatowe zwyczaje, tradycje, folklor, są wzmacniane przez walory krajobrazu kulturowego, którego szczególnymi elementami są zabytkowe kościoły w Brusach, Leśnie i Kosobudach, cmentarze a także zabytkowe obiekty budownictwa ludowego w tym galeria twórcy ludowego Józefa

Chełmowskiego w Brusach - Jaglie. Szczególną rolę pełni rezerwat archeologiczny w Leśnie, obejmujący cmentarzysko kurhanowe z X - VIII w. p.n.e. Na terenie gminy Brusy organizowane jest szereg imprez kulturalnych, sportowo - rekreacyjnych o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Ponadto Brusy słyną z przetwórstwa zasobów natury, takich jak runo leśne i ryby oraz z wypiekanego w sposób tradycyjny pieczywa i naturalnych wędlin.

Obszar ten został ostatecznie ukształtowany przez najmłodsze zlodowacenie bałtyckie. Stąd też niepowtarzalny krajobraz z licznie występującymi pagórkami i dolinami oraz jeziorami i rzekami. Akweny jeziorne, najczęściej typu rynnowego, tworzą charakterystyczne systemy łańcuchowe powiązane wspólnym odpływem. Zachwyty wzbudzają szczególnie jeziora na szlaku rzek Zbrzycy i Brdy, znane ze swej malowniczości i nieskazitelnie czystej wody. W lasach przeważa sosna, natomiast na bardziej żyznych siedliskach rosną świerki i buki, a w miejscach podmokłych – osiki, brzozy i olchy. Najcenniejszymi przedstawicielami flory są: zimoziół północny, kłóc wiechowata, storczyki i porosty. Wędrując przez leśne ostępy można spotkać rzadkich przedstawicieli świata zwierzęcego, tj. orły bieliki, puchacze. Obszary leśne to raj dla miłośników grzybobrania, a wędkarze nie odmawiają sobie połowów w wodach śródlęśnych jezior i rzek. Ponad połowę obszaru gminy zajmuje Zaborski Park Krajobrazowy, a fragmenty o wyjątkowych wartościach przyrodniczych objęto ochroną rezerwatową.

Użytkowanie gruntów w gminie Brusy jest stosunkowo różnorodne. Na uwagę zasługuje duży udział powierzchni leśnych oraz wód powierzchniowych.

W gminie Brusy 1396 gospodarstw rolnych prowadzonych jest przez podmioty fizyczne. Najliczniej występujące gospodarstwa znajdują się w przedziale od 1,0 ha do 1,4999 ha powierzchni użytków rolnych. Głównymi kierunkami działalności są produkcja mleka, bydła opasowego, trzody chlewnej oraz produkcja roślinna.

Tabela 3. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg. powierzchni (osoby fizyczne)

Zakres powierzchni	Liczba gospodarstw
1,0 - 1,4999 ha	263
1,5 – 1,9999 ha	149
2,0 – 2,9999 ha	166
3,0 – 4,9999 ha	183
5,0 – 6,9999 ha	85
7,0 – 9,9999 ha	119
10,00 – 14,9999 ha	191
15,00 – 19,9999 ha	112
20,00 – 29,9999 ha	89
30,00 – 49,9999 ha	32
50,00 – 99,9999 ha	7
100,0 ha i powyżej	0

Ponadto, 22 gospodarstwa prowadzone są przez osoby prawne.

Tabela 4. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg. powierzchni (osoby prawne)

Zakres powierzchni	Liczba gospodarstw
1,0 - 1,4999 ha	4
1,5 – 1,9999 ha	2
2,0 – 2,9999 ha	2
3,0 – 4,9999 ha	4
5,0 – 6,9999 ha	1
7,0 – 9,9999 ha	1
10,00 – 14,9999 ha	2
15,00 – 19,9999 ha	2
20,00 – 29,9999 ha	2
30,00 – 49,9999 ha	1
50,00 – 99,9999 ha	0
100,0 ha i powyżej	1

III. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Dane dotyczące przysługujących jednostkom samorządu terytorialnego praw własności:

Powierzchnie i wartości gruntów skomunalizowanych wg wartości ewidencyjnych przedstawia tabela.

Tabela 5. Grunty skomunalizowane wg wartości ewidencyjnych.

Lp.	Łącznie:	Powierzchnia w ha	Wartość w zł	Wartość 1 m ² w zł
		462,8741	58.957.510,00	
1.	Grunty orne	28,7359	287.359,00	1,00
2.	Sady	0,3400	3.400,00	1,00
3.	Łąki trwałe	3,0280	30.280,00	1,00
4.	Pastwiska trwałe	5,7992	57.992,00	1,00

5.	Grunty rolne zabudowane	0,6977	6.977,00	1,00
6.	Lasy	5,2303	26.151,50	0,50
7.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	3,2266	16.133,00	0,50
8.	Tereny mieszkaniowe	1,7447	436.175,00	25,00
9.	Tereny przemysłowe	5,6870	1.706.100,00	30,00
10.	Tereny zabudowane inne	15,9765	2.373.165,00	15,00
11.	Zurbanizowane tereny niezabudowane	1,0974	329.220,00	30,00
12.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	17,4721	349.442,00	2,00
13.	Tereny komunikacyjne	354,9346	53.240.595,00	15,00
14.	Nieużytki	9,1811	45.905,50	0,50
15.	Grunty pokryte wodami	9,7230	48.615,00	0,50

Poniżej zamieszczono zestawienie obiektów komunalnych wg przeznaczenia – ceny ewidencyjne.

Tabela 6. Obiekty komunalne wg. przeznaczenia

		Ilość	Wartość w zł
Lp.	Łącznie:	65	51.083.876 zł
I.	Budynki mieszkalne w Brusach, Hucie, Kosobudach, Leśnie, Czarniżu, Lubni, Zapiewicach, Małych Chełmach	15	1.408.674 zł
II.	Budynki mieszkalne wraz ze świetlicami w Małym Gliśnie, Orliku, Małych Chełmach i Główczewicach	4	151.458 zł
III.	Budynek usługowo – mieszkalny – Środowiskowy Dom Samopomocy i Centrum Usług Społecznych	1	3.810.000 zł
IV.	Budynek Urzędu Miejskiego w Brusach	1	3.613.199 zł

V.	Chata Kaszubska w Brusach – Jagliach	1	401.321 zł
VI.	Ośrodek Zdrowia w Brusach i Leśnie	2	3.171.253 zł
VII.	Biblioteka w Męcikale	1	35.000 zł
VIII.	Przedszkola w Brusach i Czyczkowach	2	1.393.643 zł
IX.	Szkoły Podstawowe w Brusach (SP1i SP2), Czapiewicach, Lubni, Czyczkowach, Leśnie, Męcikale, Kosobudach, Wielkich Chełmach, Zalesiu, Rolbiku, Przymuszewie	11	18.715.811 zł
X.	Świetlice w Czapiewicach, Czyczkowach, Lubni, Rolbiku	4	2.752.871 zł
XI.	Remizy strażackie w Brusach, Czapiewicach, Czyczkowach, Główniczewicach, Małych Chełmach, Małym Gliśnie, Lubni	7	1.243.146 zł
XII.	Świetlice z remizami strażackimi w Czarnowie, Czarniżu, Hucie, Leśnie, Kinicach, Kosobudach, Męcikale, Zalesiu	8	5.580.416 zł
XIII.	Ujęcia wodne w Brusach, Męcikale i Czyczkowach	4	96.576 zł
XIV.	Budynek socjalno – sportowy w Brusach	1	7.411.279 zł
XV.	Budynek zaplecza sportowego w Czyczkowach	1	385.264 zł
XVI.	Budynek sportowy dla potrzeb turystyki wodnej w Skoszewie	1	466.530 zł
XVII.	Budynek przystani wodnej w Męcikale	1	447.435 zł

Grunty mienia komunalnego oddane w użytkowanie wieczyste przedstawia tabela.

Tabela 7. Grunty mienia komunalnego oddane w wieczyste użytkowanie

Użytkownik wieczysty	Powierzchnia w ha
Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Brusach pod sklepy w Czarnowie, Małych Chełmach, Męcikale, Hucie, Kosobudach, Rolbiku, Brusach i Czyczkowach	0,3439 ha

W poniższej tabeli wymienione zostały grunty mienia komunalnego oddane w trwałe zarząd.

Tabela 8. Grunty mienia komunalnego oddane w trwałe zarząd

Lp.	Zarządca trwałe	Powierzchnia w ha
•	Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach	8,0835 ha
•	Szkoły Podstawowe w Leśnie, Przymuszewie, Czapiewicach, Czyczkowach, Kosobudach i Męcikale	2,2633 ha
•	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach	0,1660 ha

W tabeli przedstawione zostały dane o zmianach w stanie mienia komunalnego:

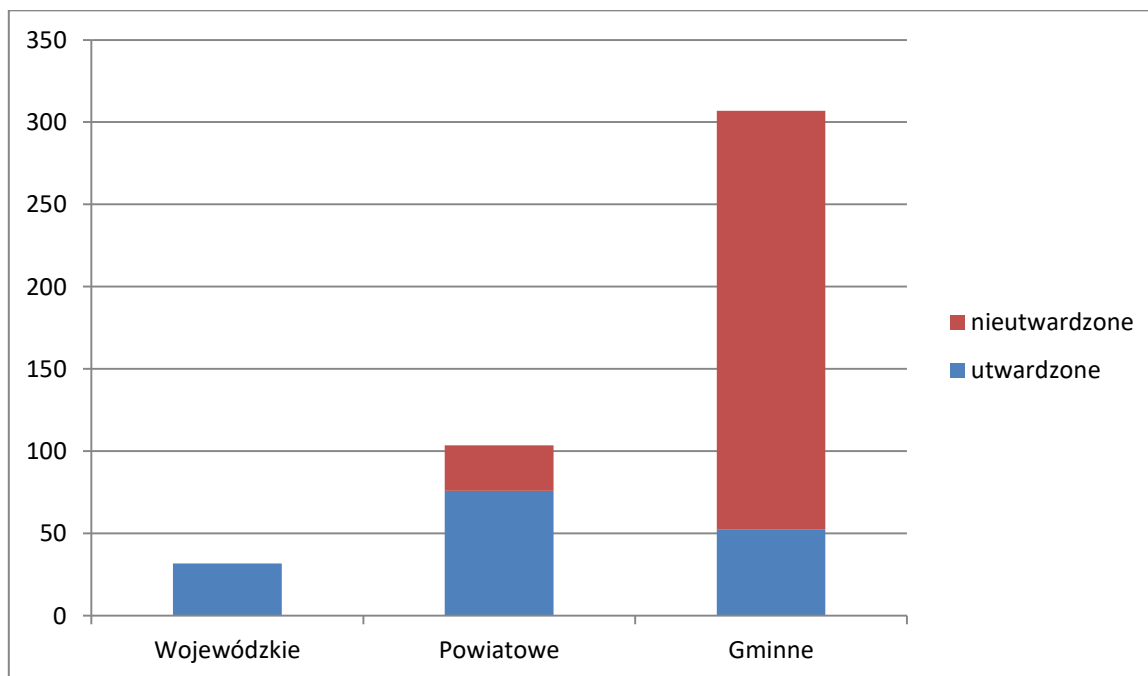
Tabela 9. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

Zmiana	Wartość w zł
Modernizacja drogi transportu rolnego Lubnia-Orlik - Etap III	377.101,81 zł
Przebudowa przejść dla pieszych na ulicy Ogrodowej w Brusach	118.241,25 zł
Budowa drogi transportu rolnego z Czapiewic do Czapiewice- Wybudowanie	488.626,96 zł
Budowa oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej nr 2629G – sołectwo Czarniż	22.150,00 zł
Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego - sołectwo Kosobudy	22.386,00 zł
Utwardzenie terenu komunalnego we wsi Czyczkowy - sołectwo Czyczkowy	59.999,99 zł
Budowa oświetlenia drogowego - sołectwo Skoszewo	6.000,00 zł
Budowa oświetlenia drogowego na odcinku drogi Czarnowo -	25.904,03 zł

Czyczkowy - sołectwo Czarnowo	
Budowa oświetlenia drogowego przy u. Ogrodowej w Czyczkowach - sołectwo Czyczkowy	34.934,24 zł
Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Kaszuba - sołectwo Leśno	23.977,50 zł
Budowa oświetlenia drogowego w sołectwie Brusy-Wybudowanie - sołectwo Brusy - Wybudowanie	6.500,00 zł
Budowa oświetlenia na ul. Okrężnej w Leśnie - sołectwo Leśno	4.500,00 zł
Budowa oświetlenia ulicznego Rolbik - Młyn - sołectwo Rolbik	11.102,80 zł
Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego w Widnie	14.393,35 zł
Budowa ulic Osiedla Słonecznego w Brusach	2.201.820,98 zł
Boisko sportowe w Czapiewicach - wygaśnięcie trwałego zarządu	54.000,00 zł

Wykaz dróg na terenie gminy Brusy

Wykres 1. Wykaz dróg na terenie gminy

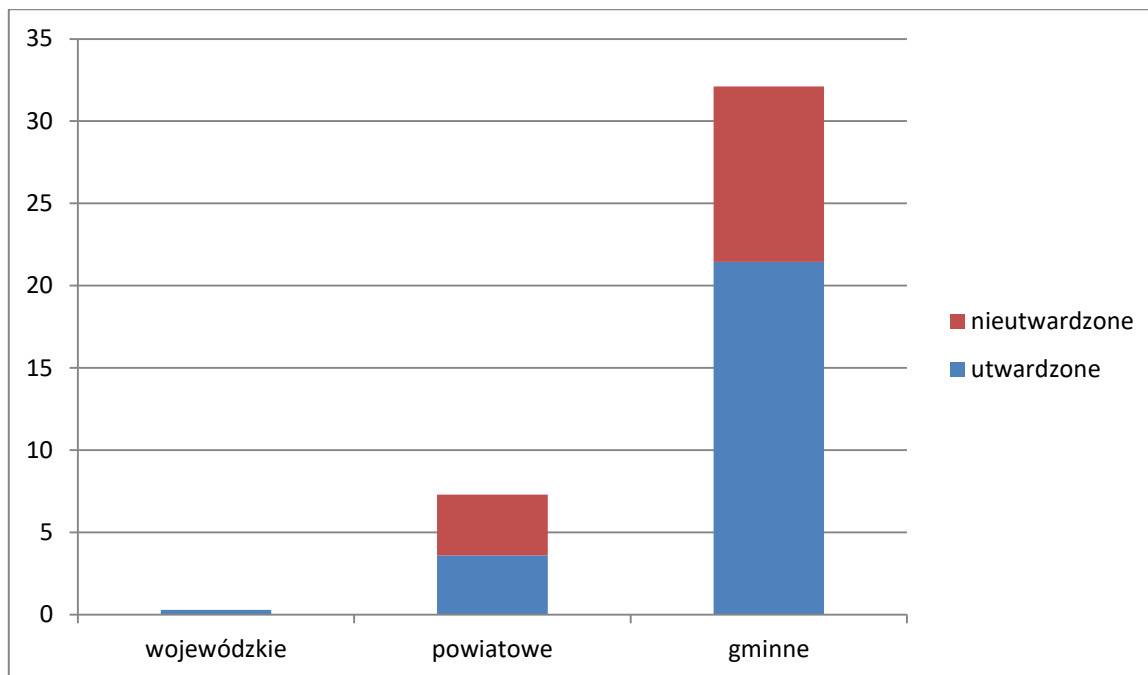

Na terenie gminy Brusy znajdują się trzy kategorie dróg: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Najdłuższą siecią dróg na terenie gminy stanowią drogi gminne o długości ponad 300 km z czego o nawierzchni utwardzonej jest 54,7 km. Dróg powiatowych jest ponad 100 km, z czego o nawierzchni utwardzonej jest 80 km. Najkrótszą siecią dróg stanowią drogi

wojewódzkie (DW 236 Konarzyny – Swornegacie – Brusy oraz DW 235 Korne – Chojnice) o długości 31,8 km.

Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy Brusy

Wykres 2. Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy

VI. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W gminie w 2022 r. obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy
2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 roku oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w 2022 roku,
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021 - 2030,

5. Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024,
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,
7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brusy
9. Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021-2025
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2021 roku
11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023
12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych
13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych
14. Program Promocji i Profilaktyki Zdrowia Gminy Brusy „Pomóż swemu sercu”

1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030

W dniu 22 września 2021 r. Rada Miejska w Brusach Uchwałą Nr XXVIII/226/21 przyjęła „Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030”.

Nowo opracowany dokument powstał w celu stworzenia dla gminy kierunku, w jakim powinna planować swój rozwój, realizować istniejące i przyszłe zadania, co w konsekwencji ma prowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021- 2030, wspólnie ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz innymi dokumentami strategicznymi, ma za zadanie tworzyć kompletny obraz rozwoju gminy.

Wizja przedstawiona w dokumencie to: „Miasto i Gmina Brusy miejscem o wysokim potencjale rozwoju społeczno-gospodarczego, gdzie wykorzystuje się istniejące walory kulturowe i środowiskowe przy szerzeniu zasady partycypacji społecznej”.

Określa on 3 cele strategiczne:

1. Sprawna i kompletna infrastruktura.
2. Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy

3. Atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców i turystów.

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030” działa długofalowo i dzięki określeniu ww. celów strategicznych, ma za zadanie pełnić funkcję warunkującą nie tylko sam rozwój gminy w danych okresach czasowych, ale tworzyć spójną całość, na którą mają wpływ czynniki zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.

W roku 2022 podjęto następujące działania w poszczególnych celach operacyjnych:

Tabela10. Cele operacyjne i podjęte działania

1. CEL STRATEGICZNY

Sprawna i kompletna infrastruktura.

	Zadania
1.1.CEL OPERACYJNY Poprawa stanu i jakości dróg	<p>✓ Modernizacja i budowa dróg gminnych.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Modernizacja drogi transportu rolnego Lubnia-Orlik - Etap III <p>Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 500 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Budowa ulic Osiedla Słonecznego w Brusach <p>W 2022 r. wykonano III Etap robót, to jest budowę ulic Jaśminowej, ul. Słonecznej oraz Stokrotki wraz z łącznikiem</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Budowa drogi transportu rolnego Czapiewice-Czapiewice- Wybudowanie <p>W ramach zadania wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 602mb.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Przebudowa przejść dla pieszych na drodze gminnej nr 206044G <p>Wykonano przebudowę przejść dla pieszych na ul. Ogrodowej w Brusach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">– dwóch przejść dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. J. Chełmowskiego,– dwóch przejść dla pieszych w obrębie skrzyżowania

	<p>z ul. Targową,</p> <p>– jednego przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. Młyńską.</p> <p>✓ Współpraca z władzami powiatu w celu poprawy dróg powiatowych.</p> <p>Przebudowa przejść dla pieszych na drodze powiatowej nr 2680G (2 przejścia na ul. Armii Krajowej w Brusach).</p> <p>Wykonano przebudowę przejść dla pieszych na ul. Armii Krajowej w Brusach (droga powiatowa 2680G), na którą powiat chojnicki pozyskał dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg W Zakresie Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Na Przejściach Dla Pieszych (2021). Na podstawie porozumienia z Powiatem Chojnickim Gmina Brusy zleciła wykonanie dokumentacji projektowej, którą następnie przekazała do Starostwa Powiatowego w Chojnicach oraz udzieliła pomocy finansowej w kwocie pokrywającej wkład własny Powiatu Chojnickiego.</p> <p>✓ Modernizacja i budowa oświetlenia przy drogach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Montaż opraw oświetleniowych (4 szt.) na istniejących słupach energetycznych na ulicy Podgórej w Brusach ➤ Wybudowano łącznie 13 nowych punktów oświetleniowych na terenach wiejskich gminy Brusy.
<p>1.2.CEL OPERACYJNY</p> <p>Budowa i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Gazyfikacja gminy Brusy.</p> <p>Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. uzyskała pozwolenie na budowę gazociągu wysokiego ciśnienia Bytów-Chojnice. Ponadto spółka dokonała zgłoszeń budowy dystrybucyjnej sieci gazowej średniego ciśnienia na terenie miasta.</p> <p>✓ Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz</p>

kanalizacyjnej.

➤ Sieci wodociągowe:

- wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Poziomkowa

Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 90 mm o długości 127,60 m,

Wartość środka trwałego - 21 547,82 zł.

- wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Liliowa

Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PE \varnothing 90 mm o długości 127,73 m,

Wartość środka trwałego - 11 237,69 zł.

➤ Sieci kanalizacyjne:

- wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Poziomkowa

Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 92,50 m,

Wartość środka trwałego - 19 232,49 zł.

- wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Brusach ul. Liliowa

Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 119,45 m,

Wartość środka trwałego - 15 301,40 zł.

- wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Orliku do działki nr geod. 213/19

Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 27,00 m,

- przydomowa przepompownia ścieków,

Wartość środka trwałego – 7 901,11 zł

- wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Męcikale, ul. J. Bińczyka

do działki nr geod. 487/16

Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE

	<p>ø40 mm o długości 12,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 8 796,01 zł.</p> <p>– wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Męcikale, ul. J. Dambka do działki nr geod. 487/24</p> <p>Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 5,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 7 572,70 zł.</p> <p>– wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Czarniżu na terenie działki nr geod. 296/4,</p> <p>Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 6 731,91 zł.</p> <p>– wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Żabnie na terenie działki nr geod. 541/4,</p> <p>Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 7 102,72 zł.</p> <p>– wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Lubni, ul. Dworcowa na terenie działki nr geod. 42/3,</p> <p>Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 6 370,14 zł.</p> <p>✓ Prowadzenie kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamba).</p> <p>W 2022 r. przeprowadzono 23 kontrole częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych.</p>
--	---

	<p>✓ Rozdział kanalizacji ogólnospławnej w mieście na sanitarną i deszczową.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Odwodnienie miasta Brusy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 <p>W październiku 2022 r. rozpoczęła się realizacja robot budowlanych dotyczących modernizacji układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni. Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ W 2022 r. wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Brusy”. <p>✓ Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>W 2022 r. do gminnej ewidencji zgłoszono wybudowanie 5 sztuk nowych przydomowych oczyszczalni ścieków.</p>
<p>1.3.CEL OPERACYJNY</p> <p>Poprawa jakości komunikacji na terenie gminy.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Modernizacja oraz zagospodarowanie przestrzeni wokół stacji kolejowych.</p> <p>PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. dokonało modernizacji przystanków kolejowych w Męcikale, Żabnie i Lubni. Ponadto spółka rozpoczęła przebudowę stacji kolejowej w Brusach wraz ze zmianą układu torów kolejowych.</p>
<p>1.4.CEL OPERACYJNY</p> <p>Dbalność o ład przestrzenny na terenie gminy.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Budowa małej infrastruktury na terenie gminy (m.in. wiaty, ławki, kosze na śmieci, latarnie, fontanna).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Renowacja witaczy na drogach wjazdowych do gminy; ➤ Budowa i modernizacja elementów małej architektury w sołectwach Huta, Kinice, Kosobudy, Małe Glišno

	<p>(w ramach funduszu sołectkiego).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakup i montaż urządzeń zabawowych, ławek, stołów i koszów na śmieci na istniejących terenach rekreacyjno – sportowych w miejscowościach Kosobudy, Brusy – Wybudowanie, Żabno. <p>✓ Zagospodarowanie zieleni urządzonej w najczęściej uczęszczanych miejscach.</p> <p>Wykonanie nowych nasadzeń zieleni w Hucie w ramach funduszu sołectkiego.</p> <p>✓ Tworzenie nowych terenów zielonych.</p> <p>W ramach zadani „Budowa ulic osiedla Słonecznego w Brusach wykonano nasadzenia drzew i krzewów na pasa zieleni wzdłuż ulicy Jaśminowej i Słonecznej oraz wokół zbiorników wodnych na osiedlu.</p>
--	--

2. CEL STRATEGICZNY

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

	Zadania
<p>2.2. CEL OPERACYJNY</p> <p>Działalnie na rzecz poprawy jakości kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy.</p>	<p>✓ Modernizacja oraz wyposażenie sal lekcyjnych.</p> <p>W okresie ferii letnich i zimowych przeprowadzono remonty bazy lokalowej szkół i przedszkola, których celem była poprawa warunków do nauki i pracy. Na ten cel wydatkowano kwotę ponad 242 tys. zł. Szkoły i przedszkola zostały również wyposażone w meble, sprzęty, oprogramowanie komputerowe oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne na co przeznaczono ponad 158 tys. zł. W ramach projektu "Gmina Brusy wspiera przedszkolaków" zakupione zostało wyposażenie i pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć za kwotę 307.303,77 zł oraz nowe urządzenia na plac zabaw przy Przedszkolu nr 1 w Brusach o wartości 58.035,50 zł.</p>

✓ **Budowa hali sportowej w Brusach.**

W grudniu 2022 roku rozpoczęto realizację inwestycji budowy hali widowiskowo-sportowej w Brusach. W IV kwartale 2023 r. planowane jest ukończenie I etapu tej inwestycji tj. stanu surowego zamkniętego. Wartość I etapu stanowi kwota 11.673.830,46 zł.

✓ **Rozwój kompetencji kluczowych uczniów.**

W ramach realizacji projektu „Gmina Brusy wspiera przedszkolaków” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020 w 6 ośrodkach wychowania przedszkolnego (Przedszkole nr 1 Brusy, SP nr 1 Brusy, SP Kosobudy, SP Czyczkowy, SP W. Chełmy i SP Czapiewice) w okresie od marca do grudnia 2022 r. prowadzone były dodatkowe zajęcia z: programowania, języka angielskiego, eksperymentów oraz rozwijające kompetencje społeczne, projekty edukacyjne, których łączny koszt realizacji wyniósł 238.058,87 zł.

W 2022 roku 64 uzdolnionym uczniom zostało przyznane stypendium Burmistrza Brus w ramach „Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Terenu Gminy Brusy” na co w przeciągu całego 2022 roku wydatkowano kwotę 70.010,00 zł.

✓ **Rozwój edukacji regionalnej i etnicznej, w tym języka kaszubskiego.**

We wszystkich szkołach podstawowych z terenu gminy Brusy prowadzone były dodatkowe zajęcia związane z nauką języka kaszubskiego, na które w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 565 uczniów.

✓ **Podnoszenie kompetencji nauczycieli i dyrektorów.**

W ramach środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela wydatkowano kwotę 86.781,57 zł, w tym 22.329 zł na dofinansowanie opłat pobieranych przez uczelnie, placówki doskonalenia nauczycieli oraz inne podmioty za kształcenie nauczycieli, które wypłacono 14

	<p>nauczycielom oraz 16.132,09 zł na szkolenia dla dyrektorów szkół i przedszkola.</p> <p>Dodatkowo w ramach projektu „Gmina Brusy wspiera przedszkolaków” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020 wydatkowano kwotę 78.670,00 zł na zorganizowanie specjalistycznych szkoleń oraz studiów podyplomowych dla 34 nauczycieli.</p> <p>✓ Rozwój narzędzi i kompetencji cyfrowych w nauczaniu.</p> <p>Gmina Brusy otrzymała wsparcie z budżetu państwa w ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” w kwocie ponad 605 tys. zł. Dzięki Laboratorium Przyszłości, do 31 sierpnia 2022 r. do każdej z 10 szkół podstawowych dostarczono nowoczesny sprzęt, w tym: drukarki 3D z akcesoriami; mikrokontrolery z sensorami, wzmacniaczami, płytkami prototypowymi i innymi akcesoriami; sprzęt do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć (kamery, aparaty fotograficzne, sprzęt nagłaśniający, mikrofony, oświetlenie); stacje lutownicze (do mikrokontrolerów). Wraz z początkiem roku szkolnego 2022/2023 rozpoczęło się użytkowanie zakupionego sprzętu podczas prowadzenia różnego rodzaju zajęć dydaktycznych w szkołach.</p>
<p>2.3.CEL OPERACYJNY</p> <p>Poprawa dostępu do Opieki Zdrowotnej i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Realizacja i promocja programów profilaktycznych.</p> <p>Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki Zdrowi „Pomóż swemu sercu” na lata 2020-2022 (w zakresie szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób powyżej 65. roku życia).</p> <p>Program zakłada szczepienie do 400 osób w każdym roku obowiązywania programu.</p> <p>W 2022 roku zaszczepiono 283 osoby, co kosztowało budżet Gminy Brusy 23.440 złotych. Realizatorem szczepień, wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert, była Przychodnia Rodzinna Thielemann i Wspólnicy Sp. j.</p> <p>✓ Doposażenie placówek medycznych w niezbędny sprzęt.</p>

	<p>W 2022 roku Gmina Brusy udzieliła, Szpitalowi Specjalistycznemu im. J.K. Łukowicza</p> <p>w Chojnicach dotacji celowej w kwocie 90.000 złotych na zakup aparatury medycznej – lasera okulistycznego. Sprawozdanie końcowe dotowany podmiot jest zobowiązany złożyć do tut. urzędu do dnia 30 kwietnia 2023 roku.</p> <p>✓ Doposażanie istniejących jednostek OSP.</p> <p>OSP BRUSY, Leśno, Lubnia, Czapiewice, Czarnowo, Czyczkowy, Męcikał, Kosobudy, Zalesie doposażono w:</p> <p>Kamera termowizyjna, hełmy strażackie, ubrania specjalne, prądownice wodne węże pożarnicze oraz sprzęt ochrony osobistej.</p>
<p>2.4.CEL OPERACYJNY</p> <p>Usprawnienie działalności w zakresie pomocy społecznej.</p>	<p>Zadania</p>
	<p>✓ Budowa oraz modernizacja mieszkań komunalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prace remontowe wykonane w budynkach mieszkalnych: <ul style="list-style-type: none"> – Brusy ul. 2-go Lutego 12 – wymiana stolarki okiennej – 3 szt. – Czapiewice 36 – malowanie korytarza – Brusy ul. Szkolna 18, Czarniż 16 – remont posadzki w lokalu, – Huta 15 – remont kominów i wymiana włazu dachowego ➤ Przygotowano i wyposażono w ramach otrzymanej darowizny cztery lokale mieszkalne w miejscowości Huta 15, Lubnia ul. Spółdzielcza 2, Kosobudy ul. Szkolna 20, Brusy ul. Chełmowska 4 (UKRAINA) <p>✓ Wprowadzanie nowych rozwiązań w zakresie wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Prowadzenie 3 mieszkań chronionych, zapewniających opiekę całodobową w ramach projektu „Centrum usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej)</p>

✓ **Utrzymanie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.**

Na terenie gminy Brusy funkcjonuje jedna poradnia terapii uzależnień udzielająca świadczeń w ramach NFZ. Prowadzona jest przez Przychodnię Rodzinna Thielemann i Wspólnicy Sp. jawna i mieści się w budynku ośrodka zdrowia w Brusach.

W ramach grup samopomocowych na terenie gminy Brusy funkcjonują 2 wspólnoty: grupa „WID”, która swoje spotkania ma w Brusach oraz „Motyl”, której uczestnicy spotykają się w Zalesiu.

Ponadto w 2022 roku trzymano na dotychczasowym poziomie dyżury specjalistów w Punkcie konsultacyjnym oferującym pomoc terapeutyczną, psychologiczną oraz prawną. W Punkcie pracowało łącznie 5 specjalistów: 2 psychologów, 2 terapeutów ds. uzależnień oraz 1 radca prawny. Udzielili oni łącznie 1.273- osobo/porad indywidualnych (poradnictwo, co do zasady odbywało się w formie stacjonarnej).

✓ **Szeroka edukacja młodzieży w zakresie profilaktyki przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym.**

- Działalność Placówki Wsparcia Dziennego w ramach projektu „Centrum usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej) prowadzona w formie połączonej opiekuńczej i specjalistycznej

Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem placówki w 2022 r.: 27

- Edukacja młodzieży odbywała się w ramach działań podejmowanych podczas realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok. Dotyczyło to w szczególności zadań związanych z realizacją programów profilaktycznych, prowadzeniem lokalnych kampanii społecznych oraz wspieraniem działań służących rekreacji i zabawie dzieci i młodzieży, które promują zdrowy styl życia, abstynencję i trzeźwość. *(Szczegółowo te zadania opisane zostały w GPRPAoPN).*

	<p>✓ Profesjonalizacja pracy socjalnej.</p> <p>Szkolenia podnoszące kompetencje służb pracujących w obszarze pomocy rodzinie – 5, w tym superwizja</p> <p>Liczba uczestniczących: 7</p> <p>Liczba kontraktów socjalnych zawartych i zrealizowanych w ciągu roku: 2</p> <p>✓ Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.</p> <p>Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych: 12</p> <p>Liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej: 16</p> <p>Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej: 24</p> <p>✓ Rozwój usług społecznych.</p> <p>Prowadzenie mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną dla 2 os. niepełnosprawne (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej)</p>
<p>2.5.CEL OPERACYJNY</p> <p>Wspieranie oraz promocja MŚP oraz gospodarstw rolnych.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Organizacja spotkań i szkoleń dla przedsiębiorców i rolników.</p> <p>Udostępnianie Sali konferencyjnej na spotkania i szkolenia rolników.</p> <p>✓ Wspieranie działalności i rozwoju organizacji pozarządowych.</p> <p>Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.</p> <p>W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 23 grudnia 2021 roku udział wzięło 7 organizacji pozarządowych, które złożyły 9 ofert. Zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 29/22 z 11 lutego 2022</p>

roku przyznano dotacje na realizację 8 zadań publicznych na łączną kwotę 50.900,00 zł.

Kwotę 4 500,00 zł przeznaczono na realizację zadań w tzw. trybie pozakonkursowym, tj. art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	Wydanie biuletynu Ziemia Zaborska nr 15/2022	7 000,00 zł
2.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	XVIII Ogólnopolski Plener Artystyczny Męcikał 2022 dla artystów profesjonalnych, amatorów i twórców niepełnosprawnych połączony z warsztatami plastycznymi dla dzieci i młodzieży. Wystawy poplenerowe	4 500,00 zł
3.	Stowarzyszenie Sympatyków Kultury „Folknij Se”	Kaszubska teatralna ucztą z Zespołem Pieśni i Tańca „Krėbane” z Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach	7 000,00 zł
4.	Stowarzyszenie Sympatyków Kultury „Folknij Se”	Organizacja obozu artystyczno– szkoleniowego dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca „Krėbane” z Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach	7 500,00 zł
5.	Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie Oddział w Brusach	Organizacja cyklu wydarzeń promujących kulturę kaszubską oraz Miasto i Gminę Brusy	10 000,00 zł

6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	Niepodległość drogą do integracji	6 000,00 zł
7.	Stowarzyszenie Coolture Projekt Group	Coolture Music Live	3 900,00 zł
8.	Fundacja im. Józefa i Jadwigi Chełmowskich	Złapmy żywioly	5 000,00 zł
Ogółem:			50 900,00 zł

Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 23 grudnia 2021 roku udział wzięło 11 organizacji pozarządowych, które złożyły 17 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 29/22 z 11 lutego 2022 roku* przyznano dotacje na realizację 15 zadań publicznych na łączną kwotę 190.000,00 zł.

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Klub Sportowy „SOKÓŁ” Lubnia	Sokół Lubnia – treningi i rozgrywki	7 000,00 zł
2.	Temis - Brda	Brda Wielkie Chełmy w rozgrywkach piłki nożnej	7 000,00 zł
3.	Stowarzyszenie „Ziemia Zaborska” w Leśnie	Promocja piłki nożnej wśród młodzieży wiejskiej – Rozgrywki piłkarskie seniorów w sezonie 2022 Klasa „B” „Grom” Leśno, Pomorskiego Związku Piłki Nożnej	7 000,00 zł

	4.	Stowarzyszenie Pasjonatów Sportów Elektronicznych	E-sportowe Brusy	6 050,00 zł
	5.	Klub Sportowy Psich Zaprzęgów „Szara Wilczyca”	Zimowe szkolenie zaprzęgowe KSPZ Szara Wilczyca i organizacja treningów otwartych	2 000,00 zł
	6.	Miejski Ludowy Klub Sportowy „TĘCZA”	Współzawodnictwo sportowe w piłce nożnej seniorów i juniorów oraz prowadzenie systematycznego szkolenia dzieci i młodzieży	90 000,00 zł
	7.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Lekkoatletyka dla każdego	9 000,00 zł
	8.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Białe szaleństwo	6 950,00 zł
	9.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Organizacja zajęć z piłki nożnej dla dzieci z Gminy Brusy	19 000,00 zł
	10.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Wakacje z piłką	7 500,00 zł
	11.	Klub Piłkarski „ORKAN” Huta	Rozgrywki B Klasy Seniorów	7 000,00 zł
	12.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Perła Czyczkowy – treningi i rozgrywki	7 000,00 zł
	13.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Gminna Liga Piłki Nożnej Szkół Podstawowych Gminy Brusy	4 500,00 zł

	14.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	X Zaborska Olimpiada Sportowa Osób Niepełnosprawnych. Brusy 2022	6 000,00 zł
	15.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Rozgrywki piłki nożnej dziewcząt z gminy Brusy	4 000,00 zł
	Ogółem:			190 000,00 zł

Po zakończeniu realizacji zadań okazało się, że dwie organizacje pozarządowe nie wykorzystywały wszystkich środków w ramach podpisanych umów, co skutkowało koniecznością zwrotu niewydatkowanych funduszy w kwocie 1 257,79 zł.

Przy realizacji wszystkich ubiegłorocznych zadań uczestniczyło kilkaset osób. Ciężko natomiast stwierdzić jest liczbę beneficjentów wszystkich wymienionych zadań ze względu na różnorodność prowadzonych działań.

Zainteresowanie ze strony organizacji pozarządowych otwartymi konkursami ofert było bardzo duże.

3. CEL STRATEGICZNY

Atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców i turystów.

	Zadania
<p>3.1.CEL OPERACYJNY</p> <p>Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego.</p>	<p>✓ Doposażenie i modernizacja istniejących obiektów sportowych.</p> <p>Modernizacja boiska w Leśnie oraz Lubni.</p> <p>✓ Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów kulturalnych.</p> <p>Nowe pomieszczenia biurowe i sale dydaktyczne, przebudowana sala widowiskowa, powiększona kubatura całego obiektu. Tak po przebudowie i modernizacji wygląda Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach. Prace</p>

budowlane zakończono w 2021 r. W 2022 r. wyposażono obiekt oraz nastąpiła przeprowadzka biur i pracowni z ich tymczasowych siedzib.

Przebudowane Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach zostało otwarte uroczyście we wrześniu 2022 r.

Pod salą główną wybudowano piwnicę, która jest niezbędna jako część magazynowa dla funkcjonowania tego obiektu. Tam też znajduje się garderoba dla strojów Zespołu Pieśni i Tańca Krebane. Powstało też małe kino, z którego jednorazowo może korzystać około trzydziestu osób. Obiekt jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a więc posiada niezbędne podjazdy, jest również winda, która komunikuje piwnicę, scenę, parter i pierwsze piętro. Cały obiekt został gruntownie przebudowany. Wewnątrz zmienił się układ pomieszczeń.

Przebudowa budynku kosztowała 12 milionów złotych. Kwotę tę wsparły pozyskane przez Gminę Brusy dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości niemalże 2 milionów złotych, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie prawie 3 milionów złotych oraz 0,5 miliona złotych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

✓ **Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych, dostosowanych do różnych grup wiekowych.**

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2022 r. oferowało szereg imprez kulturalnych dla różnych grup wiekowych. Placówka głównie kierowała ofertę kulturalną i edukacyjną do dzieci i młodzieży. Organizowane były zajęcia wokalne, taneczne (taniec nowoczesny, narodowy i ludowy), muzyczne z nauki gry na: pianinie, akordeonie, keyboardzie, skrzypcach, gitarze i instrumentach dętych. Ponadto organizowane były zajęcia plastyczne i nauki gry w szachy i warcaby.

Imprezami, które skierowano jednocześnie do wielu grup wiekowych były koncerty własne, np. Zespołu Pieśni i Tańca Krebane, jak i konkursy i przeglądy o różnej tematyce.

Zorganizowano, m.in.:

- Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata,

- Zjazd Kaszubów w Brusach,
- imprezy skierowane tylko do dzieci: Gminne Obchody Dnia Dziecka z happeningiem czytelnictwem Bruscrossing i „W Mikołajkowej Krainie”,
- Pieczenie chleba w Widnie,
- Zaborskie Dożynki Gminne,
- wydarzenia promujące czytelnictwo, m. in. ogólnopolska akcja Narodowe czytanie pod patronatem pary prezydenckiej,
- 12 spotkań członków Dyskusyjnego Klubu Książki,
- 8 spotkań członkiń Klubu Miłośników Biblioteki w Męcikale,
- 20 spotkań „Kreatywnie w bibliotece”,
- 3 spotkania autorskie z: Alkiem Rogozińskim, Anetą Pawłowską-Krać i Anną Rózek,
- Przegląd Piosenki na Powitanie wiosny o zasięgu powiatowym,
- 2 Pomorskie Konkursy Plastyczne: „Ziemia Kaszubska słoneczna i czysta” i „Jesień na Kaszubach”, konkurs plastyczny o zasięgu gminnym „Zagrożenia wypadkowe w indywidualnych gospodarstwach rolnych” oraz konkurs powiatowy „Projekt pocztówki wigilijnej”,
- 3 koncerty kolęd, koncert „Inne oblicze Krebanów” w wyk. Zespołu Pieśni i Tańca Krebane,
- koncert wigilijny „Próba generalna”,
- 10 koncertów zespołów festiwalowych i zespołów z Polski, w tym koncert Cleo, Rynkowskiego i Pierwiastka z Trzech,
- 117 seansów filmowych dla 2453 widzów w Kinie za Rogiem w Brusach,
- imprezy rekreacyjne, m.in. rajd rowerowy Odjazdowy Bibliotekarz,
- turnieje szachowe i warcabowe o zasięgu gminnym i ogólnopolskim,
- organizacja czasu wolnego podczas ferii zimowych: warsztaty kulinarne, turnieje, wyjazdy do kina w Chojnicach

	<p>i Kościerzynie, i in.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 5 obozów taneczno-wokalnych dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca Krebane, ➤ 2 spektakle teatralne dla dzieci „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości” i dorosłych „Marcowy kawaler” w wyk. Wielewskiej Grupy Teatralnej, ➤ lekcje biblioteczne dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z gminy Brusy, ➤ współorganizacja imprez kulturalnych z Culture Music Life, piknik parafialny z parafią Brusy, ➤ 3 zabawy taneczne i 1 dyskoteka dla 760 uczestników, ➤ 3 dniowe spotkanie połączone z konferencją i szkoleniem dla 30 dyrektorek i dyrektorów bibliotek publicznych z całej Polski. <p>Ponadto zorganizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Piknik Retro – piknik dla seniorów i ich rodzin z terenu miasta i gminy Brusy, ➤ Warsztaty rodzinne prowadzone w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Brusach”, ➤ Zaborski Rajd Rowerowy, ➤ Igrzyska Plażowe w Czernicy.
<p>3.2.CEL OPERACYJNY</p> <p>Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizacja zajęć oraz zawodów sportowych. <ul style="list-style-type: none"> ➤ W okresie od marca do listopada 2022 roku, przez 5 dni w tygodniu istniała możliwość korzystania z kompleksu boisk „Moje Boisko Orlik 2012” oraz uczestnictwa w organizowanych przez trenera środowiskowego zajęciach. ➤ Wspólnie z partnerami zorganizowano następujące zawody sportowe: <ul style="list-style-type: none"> – Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w czwórboju lekkoatletycznym dziewcząt i

chłopców

- Turnieje piłki nożnej halowe oraz rozgrywane na kompleksie boisk Moje Boisko Orlik 2012
- Turniej Gry w Boule Pentanque
- Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców
- Zawody strzeleckie z okazji Święta Konstytucji 3 Maja oraz Święta Niepodległości
- Turniej Siatkówki Plażowej w ramach Igrzysk Plażowych w Czernicy
- XXII Bieg Gryfa
- Młodzieżowe Zawody Sportowo – Pożarnicze
- Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w sztafetowych biegach przełajowych
- Turniej tenisa ziemnego na kompleksie boisk "Moje Boisko Orlik 2012" (dla dzieci, młodzieży i dorosłych)
- Gminne Zawody Wędkarskie
- Turniej siatkówki kobiet (kontynuacja LOWE) - 2 turnieje
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym - etap gminny
- Gminne Zawody Lekkoatletyczne

✓ **Organizacja kursów i zajęć pozalekcyjnych.**

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach jest jedyną instytucją kultury działającą w gminie Brusy. Skupiamy wokół siebie bibliotekarzy, instruktorów i specjalistów z różnych dziedzin wiedzy. W placówce organizowane są spotkania, szkolenia pozwalające dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym z naszego regionu pogłębiać swoją wiedzę i nabywać różne umiejętności. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych co pozwala dzieciom i młodzieży na aktywne i twórcze spędzania czasu po lekcjach.

Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia wszystkim uczestnikom wysoką jakość nauczania przy zastosowaniu nowatorskich metod pracy, atmosferę życzliwości, profesjonalizm, bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz zajęcia wspierające uczenie, np. czytanie, muzyka czy śpiew.

✓ **Organizacja gminnych konkursów, w celu rozwoju talentów dzieci i młodzieży.**

Konkursy gminne organizowane przez Centrum Kultury i Biblioteki:

- Bruscrossing, czyli hapenning czytelniczy konkurs promujący czytelnictwo na przedstawienie bohaterów z książek,
- konkurs plastyczny „Zagrożenia wypadkowe w indywidualnych gospodarstwach rolnych”,
- Gminny Konkurs Jasełek w języku kaszubskim,
- feryjny turniej szachowy i warcabowy dla dzieci z gminy Brusy.

Dzięki udziałowi w ofercie edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach muzycznych, tanecznych i wokalnych, uczestnicy zajęć zdobywają nagrody i wyróżnienia na ogólnopolskich i regionalnych turniejach promując gminę Brusy.

- luty 2022 r. na Festiwalu Tańca "Białobrzesci Winter Dance" tancerki tańca nowoczesnego z Centrum Kultury i Biblioteki zajęły III miejsce w kategorii hip hop solo do lat 10 i III miejsce w kategorii solo jazz 11-13 lat;
- marzec 2022 r. na Ogólnopolskim Turnieju Tańca Nowoczesnego "Kaszubski Stolem" w Kartuzach grupa Sky Step z CKiB wytańczyła III miejsce;
- w kwietniu 2022 r. na XXIX Kwietniowych Spotkaniach z Poezją w Chojnicach zespół Szeptuchy z CKiB zajął III miejsce;
- maj 2022 r. młodzież z grupy Młodzi Krëbane z Zespołu Pieśni i Tańca Krebane wystąpiła na Festiwalu Folkloru „Bursztynowe Korale" w Elblągu.
- czerwiec 2022 r. uczestnicy koła plastycznego „Mali Artyści”

	<p>i "Tęcza" z CKB zakwalifikowali się do I etapu XLIII Międzynarodowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „Moja przygoda w muzeum”,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sierpień 2022 r. wyjazd Zespołu Krebane na Międzynarodowy Festiwal Folkloru do Kranevo w Bułgarii. ➤ wrzesień 2022 r. członkowie Teatru Obrzędu Ludowego „Zaboracy” wzięli udział w Wojewódzkim Spotkaniu Teatrów Obrzędu Ludowego, Gawędziarzy i Śpiewaków Ludowych w Osiecinach, gdzie zdobyli nagrodę za scenariusz spektaklu teatralnego „Abecadło co z woza spadło”, ➤ wrzesień 2022 r. ZPiT „Krëbane” wystąpił w Debrznie na dożynkach wojewódzkich na „Pomorskim Świącie Plonów – Dożynki Wojewódzkie” w suicie tańców rzeszowskich i kaszubskich. <p>W 2022 roku organizowane są liczne konkursy mające na celu rozwój pasji i zainteresowań dzieci i młodzieży m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gminny Konkurs Kreatywnie Mobilni, polegający na budowie makiet pojazdów wykonanych z produktów odpadowych oraz pojazdów napędzanych siłą ludzkich mięśni; – Rodzinny Konkurs na Karmik dla Ptaków – konkurs polegającym na budowie karmników z wykorzystaniem produktów odpadowych – Rodzinny Konkurs na budowę statku pirackiego – konkurs organizowany w ramach Igrzysk Plażowych w Czernicy.
<p>3.3.CEL OPERACYJNY</p> <p>Aktywizacja czasu wolnego dla osób starszych.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Aktywizacja zespołów muzycznych i tanecznych.</p> <p>W Centrum Kultury i Biblioteki prowadzone są zajęcia z nauki gry na instrumentach. Osoby starsze korzystają z nauki gry na gitarze, instrumentach dętych i skrzypcach.</p> <p>W Zespole Pieśni i Tańca Krebane w 2022 r. zawiązała się grupa „Starsi Krebane”, w której skład wchodzi rodzice i opiekunowie dzieci uczestniczących w zajęciach z tańca ludowego.</p>

Są to osoby, które dawniej uczęszczały na zajęcia z tańca ludowego.

Osoby dorosłe wchodzi w skład Teatru Obrzędu Ludowego „Zaboracy”, który działa przy Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach.

✓ **Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni dla osób starszych.**

Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia przyjazną przestrzeń dla osób starszych. Zapewniamy przestrzeń, z której korzystać mogą wszyscy w sposób samodzielny i niezależny. Bezpośredni użytkownik korzystający z oferty kulturalnej proponowanej przez Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach, zarówno osoba poruszająca się pieszo, często jednak również z pomocą kul czy na wózku inwalidzkim może wszędzie dotrzeć. Zapewnia to on winda która przemieszcza te osoby z parteru na piętro i do piwnicy, gdzie znajduje się kino, jak i podjazd przed budynkiem i schodolazy znajdujące się za sceną.

Ważnym miejscem zapewniającym bezpieczną przestrzeń dla seniorów jest biblioteka. To właśnie tam zawiązują się bezpośrednie interakcje i przestrzeń publiczna staje się tym, czym powinna być – miejscem integracji lokalnej społeczności. Ciekawym przykładem są zajęcia „Kreatywnie w bibliotece”. W bibliotece osoby starsze czują się bezpiecznie.

Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia przyjazną przestrzeń dla osób starszych poprzez wprowadzanie rozwiązań technicznych i przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo poruszania się w aspekcie niwelowania barier i poprawy orientacji. Przed każdym ciągiem schodów umieszczone są wypusty, które pomagają osobom niedowidzącym w korzystaniu z schodów.

Działalność Domu Dziennego Pobytu w ramach projektu „Centrum usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020) – 5 dni w tygodniu po 8 godz., 15 seniorów zapewniającego dzienną opiekę osobom starszym i wymagającym pomocy. Dom zapewnia zajęcia aktywizujące – wspierające, wyżywienie, rozwój zainteresowań oraz zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych.

	Zadania
<p style="text-align: center;">3.4.CEL OPERACYJNY</p> <p style="text-align: center;">Poszerzenie oferty turystycznej.</p>	<p>✓ Systematyczna aktualizacja informacji na temat gminy na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.</p> <p>Na stronie internetowej www.brusy.pl jest na bieżąco aktualizowana zakładka TURYSTA, gdzie umieszczane są najważniejsze informacje o Gminie Brusy.</p> <p>✓ Promocja kultury kaszubskiej.</p> <p>Centrum Kultury i Biblioteki realizuje szereg działań, które promują kulturę kaszubską. Szeroką działalność na tym polu prowadzi Chata Kaszubska, gdzie prowadzone są warsztaty regionalne.</p> <p>W 2022 r. przeprowadzono 85 warsztatów regionalnych dla 1754 uczestników z całych Kaszub. Tematyka warsztatów dotyczyła dawnego życia na Zaborach. Spośród wybieranych warsztatów największym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z kiszenia kapusty, pieczenia wafli czy malowania aniołów Józefa Chełmowskiego. Przeprowadzono także warsztaty regionalne: Gliniana przygoda, Zaborskie koguciki, Zaborskie bombki, Szklane hafty, Postacie świętych i in.</p> <p>Promowanie kaszubszczyzny odbywa się przez organizowanie konkursów o tematyce kaszubskiej, m. in. gminny konkurs jasełek w języku kaszubskim, czy powiatowe eliminacje do Konkursu Recytatorskiego Rodno Mowa. Zespół Pieśni i Tańca Krebane promuje kaszubszczyznę nie tylko poprzez pokazy suit kaszubskich, ale w 2022 r. zaprezentował kaszubskie widowisko obrzęd ścinania kani dla mieszkańców gminy Brusy w Męcikale.</p> <p>✓ Wykorzystanie potencjału oraz poszerzenie oferty funkcjonowania szlaków.</p> <p>➤ W 2022 r zapoczątkowano organizację wydarzeń turystycznych pod nazwą Spotkania Na Szlakach Gminy Brusy. W ramach akcji planowana jest organizacja cyklu wydarzeń mających na celu przybliżenie walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych naszej gminy. Spotkania odbywać się będą w małych grupach, którym</p>

	<p>przewodnik przybliży tematykę danego miejsca. W ubiegłym roku w ramach akcji zorganizowano dwa spotkania pn. „Przystanek ZIELEŃ – Poznaj Dolinę Kulawy”, w których wzięło udział łącznie ok. 40 osób.</p> <p>➤ W 2022 r. wykonano renowację dwóch pieszych szlaków turystycznych (Szlak Zaborski oraz Szlak Rzeki Zbrzycy) o łącznej długości 13,55 km przy współpracy z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym. Koszt poniesiony przez Gminę Brusy to 2 999,97 zł.</p>
<p>3.5.CEL OPERACYJNY</p> <p>Dbłość o środowisko.</p>	<p>Zadania</p>
	<p>✓ Edukacja na temat ekologii i ochrony środowiska.</p> <p>Na stronie internetowej www.brusy.pl regularnie pojawiają się informacje dot. programu "Czyste Powietrze", CEEB, uchwał antysmogowych a także dot. zakazu spalania odpadów w piecach. W 2022 r. mieszkańcom regularnie przekazywano ulotki dotycząc uchwał antysmogowych, programu "Czyste Powietrze" oraz obowiązku złożenia deklaracji do CEEB. W 2022 r. odbyły się 3 spotkania z mieszkańcami gminy Brusy, na których omówiono zasady dofinansowania przedsięwzięć z programu "Czyste Powietrze". Organizacja konkursów o tematyce przyrodniczej i ekologicznej: m.in. „Rodzinny Konkurs na Karmnik dla Ptaków”, „EkoBrusek”, „Piękna Wieś” oraz „Kreatywnie mobilni”.</p> <p>✓ Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji.</p> <p>Inwentaryzacja źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych i niemieszkalnych w gminie Brusy jest wykonywana sukcesywnie poprzez wprowadzanie do systemu CEEB złożonych przez mieszkańców deklaracji dot. źródeł ciepła i źródeł spalania paliw. Aktualny poziom wypełnienia bazy CEEB dla gminy Brusy wynosi 98%.</p> <p>✓ Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska.</p> <p>Przeprowadzono kontrole częstotliwości wywozu nieczystości</p>

	<p>ciekłych ze zbiorników bezodpływowych.</p> <p>✓ Dbłość o ochronę różnorodności gatunkowej i promocja gatunków rodzimych.</p> <p>W wydawanych decyzjach o zezwoleniu na wycinkę drzew wskazywano obowiązek nasadzeń zastępczych przy zastosowaniu materiału sadzeniowego rodzimych gatunków drzew i krzewów.</p>
<p>3.6.CEL OPERACYJNY</p> <p>Sprawne zarządzanie planowaniem przestrzennym w gminie.</p>	<p>Zadania</p>
	<p>✓ Udostępnianie informacji na temat działek przeznaczonych pod inwestycje.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wydano 320 zaświadczeń o przeznaczeniu działki, tj. objęciu/nieobjęciu obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego bądź wydaniu/niewydaniu decyzji o warunkach zabudowy w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przeznaczenia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Brusy, informacji o nie wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla tego terenu oraz o niepodjęciu uchwały w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (j. t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1538), ➤ udostępniono informację o przetargach na sprzedaż nieruchomości, stanowiących mienie komunalne Gminy Brusy, tj: działki nr 96/6 oraz działki nr 96/10, położonych w obrębie Leśno o łącznej powierzchni 2794 m², a także działki nr 265/17, położonej w obrębie Lubnia o powierzchni 2335 m².

2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022

Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022 został przyjęty 22 września 2021 roku uchwałą Rady Miejskiej w Brusach Nr XXVIII/229/21. Obowiązek uchwalenia tegoż programu wynika z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawowym założeniem Programu jest poprawa jakości życia i zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy oraz wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną a organizacjami.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach:

1. *pomocniczości* – oznacza, że Gmina zleca organizacjom realizację zadań publicznych, a organizacje zapewniają ich wykonanie w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy,
2. *suwerenności stron* – oznacza, że współpraca między gminą a organizacjami kształtowana jest z poszanowaniem wzajemnej autonomii i niezależności swojej działalności statutowej; strony mają prawo do niezależności i odrębności w samodzielnym definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań,
3. *partnerstwa* – oznacza dobrowolną współpracę równorzędnych sobie podmiotów w rozwiązywaniu wspólnie zdefiniowanych problemów i osiągnięciu razem wytyczonych celów,
4. *efektywności* – oznacza wspólne dążenie do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów realizacji zadań,
5. *jawności* – oznacza, że wszystkie informacje na temat współpracy Gminy z organizacjami są powszechnie wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów podejmowania decyzji,
6. *legalności* – oznacza, że wszelkie działania Gminy oraz organizacji odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa,
7. *uczciwej konkurencji* – oznacza, że zlecanie zadań publicznych odbywać się będzie na podstawie jawnych kryteriów wyboru i równego dostępu do informacji.

Konsultowany z organizacjami pozarządowymi Program współpracy na rok 2022 określił płaszczyzny działania Gminy Brusy z tymi organizacjami, które obejmowały:

1. wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań;
2. udział przedstawicieli organizacji w pracach komisji konkursowych w celu opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert;
3. wzmacnianie instytucjonalne organizacji (szkolenia, konsultacje, konferencje);
4. konsultowanie z organizacjami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
5. promowanie działalności organizacji pozarządowych;
6. prowadzenie serwisu internetowego dla organizacji pozarządowych na stronie internetowej Miasta i Gminy Brusy;
7. obejmowanie patronatem przez władze Miasta i Gminy Brusy projektów i inicjatyw realizowanych przez organizacje;
8. udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z Gminą;
9. zawieranie partnerstwa w celu realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych;
10. wspólne opracowywanie i realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych;
11. użyczenie sprzętu, udostępnianie lokali;
12. aktualizacja Mapy Aktywności organizacji pozarządowych, zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Brus Nr 469/05 z dnia 23 września 2005 roku.

Na koniec 2022 roku na terenie Gminy Brusy funkcjonowały 35 organizacje pozarządowe, 14 jednostek ochotniczych straży pożarnych oraz 8 kół gospodyń wiejskich. Posiadają one różny status prawny oraz różne cele statutowe. Są wśród nich stowarzyszenia zarejestrowane w KRS, kluby sportowe, stowarzyszenia zwykłe, fundacje, organizacja katolicka, uczniowski klub sportowy, organizacja rolnicza, oddziały bądź koła terenowe organizacji.

Program współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi szczegółowo określa obszary, w ramach, których realizowane są zadania przekazywane przez Gminę organizacjom pozarządowym. Zakres tych zadań obejmuje zadania priorytetowe, do których należą:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- promocja i organizacja wolontariatu,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.).

Współpraca finansowa Gminy Brusy w 2022 roku odbywała się poprzez wspieranie realizacji zadań publicznych w ramach:

1. otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Burmistrza Brus,
2. trybu pozakonkursowego (art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

i obejmowała zadania z zakresu:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Otwarte konkursy ofert prowadzone były przez merytorycznie odpowiedzialnego za realizację zadań Pełnomocnika Burmistrza Brus ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Burmistrz Brus powołał Komisje Konkursowe, których zadaniem było opiniowanie złożonych przez organizacje pozarządowe ofert, a także podanie propozycji przyznania dotacji. Komisja w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej złożona była z jednego przedstawiciela organizacji pozarządowych oraz czterech przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Brusach.

Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 23 grudnia 2021 roku udział wzięło 7 organizacji pozarządowych, które złożyły 9 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 29/22 z 11 lutego 2022 roku* przyznano dotacje na realizację 8 zadań publicznych na łączną kwotę 50.900,00 zł.

Kwotę 4 500,00 zł przeznaczono na realizację zadań w tzw. trybie pozakonkursowym, tj. art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tabela 11. Przyznane dotacje na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
9.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	Wydanie biuletynu Ziemia Zaborska nr 15/2022	7 000,00 zł
10.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	XVIII Ogólnopolski Plener Artystyczny Męcikał 2022 dla artystów profesjonalnych, amatorów i twórców niepełnosprawnych połączony z warsztatami plastycznymi dla dzieci i młodzieży. Wystawy poplenerowe	4 500,00 zł
11.	Stowarzyszenie Sympatyków Kultury „Folknij Se”	Kaszubska teatralna uczta z Zespołem Pieśni i Tańca „Krėbane” z Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach	7 000,00 zł
12.	Stowarzyszenie Sympatyków Kultury „Folknij Se”	Organizacja obozu artystyczno – szkoleniowego dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca „Krėbane” z Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach	7 500,00 zł
13.	Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie Oddział w Brusach	Organizacja cyklu wydarzeń promujących kulturę kaszubską oraz Miasto i Gminę Brusy	10 000,00 zł
14.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	Niepodległość drogą do integracji	6 000,00 zł
15.	Stowarzyszenie Coolture Projekt Group	Coolture Music Live	3 900,00 zł
16.	Fundacja im. Józefa i Jadwigi Chełmowskich	Złapmy żywioly	5 000,00 zł
Ogółem:			50 900,00 zł

Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 23 grudnia 2021 roku udział wzięło 11 organizacji pozarządowych, które złożyły 17 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 29/22 z 11 lutego 2022 roku* przyznano dotacje na realizację 15 zadań publicznych na łączną kwotę 190.000,00 zł.

Tabela 12. Przyznane dotacje na zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
16.	Klub Sportowy „SOKÓŁ” Lubnia	Sokół Lubnia – treningi i rozgrywki	7 000,00 zł
17.	Temis - Brda	Brda Wielkie Chełmy w rozgrywkach piłki nożnej	7 000,00 zł
18.	Stowarzyszenie „Ziemia Zaborska” w Leśnie	Promocja piłki nożnej wśród młodzieży wiejskiej – Rozgrywki piłkarskie seniorów w sezonie 2022 Klasa „B” „Grom” Leśno, Pomorskiego Związku Piłki Nożnej	7 000,00 zł
19.	Stowarzyszenie Pasjonatów Sportów Elektronicznych	E-sportowe Brusy	6 050,00 zł
20.	Klub Sportowy Psich Zaprzęgów „Szara Wilczyca”	Zimowe szkolenie zaprzęgowe KSPZ Szara Wilczyca i organizacja treningów otwartych	2 000,00 zł
21.	Miejski Ludowy Klub Sportowy „TĘCZA”	Współzawodnictwo sportowe w piłce nożnej seniorów i juniorów oraz prowadzenie systematycznego szkolenia dzieci i młodzieży	90 000,00 zł
22.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Lekkoatletyka dla każdego	9 000,00 zł
23.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Białe szaleństwo	6 950,00 zł
24.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Organizacja zajęć z piłki nożnej dla dzieci z Gminy Brusy	19 000,00 zł
25.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Wakacje z piłką	7 500,00 zł
26.	Klub Piłkarski „ORKAN” Huta	Rozgrywki B Klasy Seniorów	7 000,00 zł
27.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Perła Czyczkowy – treningi i rozgrywki	7 000,00 zł
28.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Gminna Liga Piłki Nożnej Szkół Podstawowych Gminy Brusy	4 500,00 zł
29.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	X Zaborska Olimpiada Sportowa Osób Niepełnosprawnych. Brusy 2022	6 000,00 zł
30.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Rozgrywki piłki nożnej dziewcząt z gminy Brusy	4 000, 00 zł
Ogółem:			190 000,00 zł

Po zakończeniu realizacji zadań okazało się, że dwie organizacje pozarządowe nie wykorzystały wszystkich środków w ramach podpisanych umów, co skutkowało koniecznością zwrotu niewydatkowanych funduszy w kwocie 1 257,79 zł.

Zadania realizowane w trybie pozakonkursowym – w ramach artykułu 19a

W 2021 roku 1 organizacja pozarządowa złożyła ofertę na realizację zadań publicznych w ramach art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb pozakonkursowy) na kwotę 4 500,00 zł, które uznano za celowe i na ich realizację podpisano umowy.

Tabela 13. Przyznane dotacje na Zadania realizowane w trybie pozakonkursowym – w ramach artykułu 19a

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	Tradycje świąteczno-noworoczne na Kaszubach	4 500,00 zł
Ogółem:			4 500,00 zł

Wszystkie środki w ramach zawartych na w/w zadania umów zostały wykorzystane.

Przy realizacji wszystkich ubiegłorocznych zadań uczestniczyło kilkaset osób. Ciężko natomiast stwierdzić jest liczbę beneficjentów wszystkich wymienionych zadań ze względu na różnorodność prowadzonych działań.

Zainteresowanie ze strony organizacji pozarządowych otwartymi konkursami ofert było bardzo duże. W 2022 roku w otwartym konkursie ofert organizacje pozarządowe w 26 złożonych ofertach aplikowały łącznie o 383 359,50 zł w tym z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 295 331,50 zł w ramach planowanych 190 000,00 zł na realizację zadań;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 88 028,00 zł w ramach planowanych 50 400,00 zł na realizację zadań.

Ponadto w ofercie złożonej w trybie określonym w art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacja aplikowała o środki w wysokości 4 500,00 zł.

Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności współdziałaniu odbywają się za pomocą różnych form korespondencji, w tym także poprzez posiadaną bazę adresów poczty elektronicznej oraz umieszczanie informacji na stronie internetowej Miasta i Gminy Brusy. W ramach wzmacniania kontaktów z organizacjami pozarządowymi ich przedstawiciele zapraszani są na różnego rodzaju szkolenia, konsultacje i konferencje.

Pracownicy poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Brusach udzielają szczegółowych informacji oraz pomocy merytorycznej przy rozwiązywaniu problemów, pomagają także w aplikowaniu o środki zewnętrzne.

Gmina Brusy udziela rekomendacji organizacjom współpracującym, które ubiegają się o dofinansowanie ze źródeł pozabudżetowych – rekomendacje udzielane są na podstawie zgłaszanej prośby przez zainteresowane podmioty. Zawierane zostają także umowy partnerskie z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Gmina Brusy rokrocznie wspólnie z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami organizuje w ciągu roku cykl imprez i konkursów, które cieszą się dużym zainteresowaniem.

Mapa aktywności organizacji pozarządowych w gminie Brusy

3. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

(do 31.03.2022 r. obowiązywały 2 odrębne programy: Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii).

Nowelizacja ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 1 stycznia 2022 roku, nałożyła m.in. na samorządy gminne wprowadzenie istotnych zmian w zakresie prowadzonego przez nie lokalnego systemu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W myśl tych przepisów samorządy gminne były zobowiązane, nie później niż do 31 marca 2022 roku przyjąć nowe, wspólne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok przyjęty został uchwałą nr XXXIII/265/22 MIEJSKIEJ W BRUSACH z dnia 31 marca 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok. Elementem nowego gminnego programu stały się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. W dokumencie tym, podobnie jak w latach ubiegłych, ujęto zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie miasta i gminy Brusy. Jego nadrzędny cel stanowiło zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, uzależnionym.
2. Zwiększenie dostępności do instytucji wspomagających proces leczenia oraz rehabilitacji osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
3. Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych.
4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.
5. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji wchodzących w skład zespołów do działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy.

Bazując na wskaźnikach wykonania w/w celów ustalono, że:

- Utrzymano na dotychczasowym poziomie dyżury specjalistów w **Punkcie konsultacyjnym** oferującym **pomoc terapeutyczną, psychologiczną oraz prawną**. W Punkcie pracowało łącznie 5 specjalistów: 2 psychologów, 2 terapeutów ds. uzależnień oraz 1 radca prawny. Udzielili oni łącznie 1.273- osobo/porad indywidualnych (poradnictwo, co do zasady odbywało się w formie stacjonarnej).

Ponadto na terenie gminy Brusy:

- w ramach grup samopomocowych na terenie gminy Brusy funkcjonują 2 wspólnoty: grupa „WID”, która swoje spotkania ma w Brusach oraz „Motyl”, której uczestnicy spotykają się w Zalesiu.

- funkcjonuje 1 poradnia terapii uzależnień udzielająca świadczeń w ramach NFZ. Prowadzona jest przez Przychodnię Rodzinna Thielemann i Wspólnicy Sp. jawna i mieści się w budynku ośrodka zdrowia w Brusach.

- W ramach przeprowadzonego w grudniu 2021 roku szkolenia dla 18 nauczycieli z terenu miasta i gminy Brusy - jako przyszłych realizatorów **rekomendowanego programu profilaktyki uniwersalnej UNPLUGGED** w 2022 roku programem zostało objętych 210 uczniów w wieku 12-16 lat ze szkół podstawowych z terenu gminy Brusy. Program realizowany był w 6 szkołach przez łącznie 8 realizatorów.

Tabela 14. Placówki realizujące program profilaktyki uniwersalnej UNPLUGGED

Placówka realizująca	Liczba uczniów objętych programem	Liczba realizatorów
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jan Pawła II w Brusach	23	1
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	48	2
Szkoła Podstawowa im. ks. Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	47	1

Szkoła Podstawowa im TOW „Gryf Pomorski w Lubni	68	2
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach	15	1
Szkoła Podstawowa w Zalesiu	9	1

- Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego **światlica opiekuńczo – specjalistyczna**, która realizuje zadania o charakterze socjoterapeutycznym i aktywizująco - profilaktycznym. W 2022 r. z zajęć w placówce skorzystało łącznie 27 dzieci w wieku od 7-15 roku życia (jednorazowo w placówce może przebywać 15 dzieci). Ponadto w dniach 22-26 sierpnia zorganizowane zostały dla uczestników światlicy oraz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych **półkolonie**. Uczestniczyło w nich 20 dzieci.
- W 2022 roku Gmina Brusy uczestniczyła w 2 ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych: **Zachowaj Trzeźwy Umysł** oraz **Odpowiedzialny Kierowca**. Ponadto w ramach lokalnych kampanii i konkursów profilaktycznych zorganizowano 1 akcję profilaktyczną pn. „**Wędrujące kamienie**” oraz 2 konkursy plastyczne: „**Wyloguj się – bądź aktywny bez telefonu!**” oraz „**Znajdź się wśród życzliwych nie tylko w święta**”.
- Zorganizowano 1 imprezę profilaktyczną o zasięgu gminnym. „Bruscrossing” to wyjątkowa inicjatywa towarzysząca co roku świętowaniu Dnia Dziecka w Brusach. Akcja promuje czytelnictwo i angażuje do wspólnej zabawy całe rodziny i placówki szkolne.

Ponadto dofinansowano organizację imprez profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych, przedszkolach i żłobku. W działania zaangażowani zostali niemal wszyscy podopieczni w/w placówek, tj. ponad 2 tys. dzieci.

- W 2022 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła łącznie 19 rozmów interwencyjno-motywacyjnych (15 - z osobami nadużywającymi alkohol, 4 – z członkami rodzin osób nadużywających alkohol). Zajmowała się łącznie 37 sprawami związanymi z nadużywaniem alkoholu. W tym okresie do Komisji wpłynęły 25 nowe

wnioski wszczynające 24 nowe procedury (z policji –12, od kuratora zawodowego – 2, z zespołu interdyscyplinarnego – 3, z rodziny – 8). Łącznie do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowano 16 wniosków.

- Opiniowanie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Brusach – łącznie 83 (stałych), w tym: 76 dla placówek handlowych oraz 7 dla placówek gastronomicznych. W 2022 roku prowadzono 11 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Służby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie spotkały się w ciągu roku na 4 spotkaniach roboczych.
- Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i podnoszących swoje kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 5. Przeszkoleniem łącznie objęto 14 osób (członkowie ZI i osoby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 6, członkowie GKRPA – 3, nauczyciele – 3, pracownicy Punktu konsultacyjnego – 2).

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030 (przyjęta uchwałą Nr XXX/234/21 z dnia 30 listopada 2021r.), której misją wyrażoną została nadrzędnym celem planowanych działań jako poprawa warunków i jakości funkcjonowania mieszkańców Gminy Brusy w wymiarze indywidualnym, rodzinnym i społecznym.

Założone w Strategii działania zgrupowano w następujących priorytetach: wzmacnianie zaradności i aktywności mieszkańców, wspieranie rodzin z dziećmi w wypełnianiu podstawowych funkcji, włączenie społeczne osób starszych, z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorujących i ich rodzin, przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i zmniejszanie ich skali oraz gminny system polityki społecznej.

Wskaźniki działań w priorytecie „Wzmacnianie zaradności i aktywności mieszkańców” realizowane są w stopniu dostatecznym. Większej uwagi wymagać będzie sytuacja osób

bezrobotnych z terenu miasta i gminy Brusy w związku z wyraźną tendencją wzrostową we wskaźniku dotyczącym liczby bezrobotnych.

Tabela15. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Wzmacnianie zaradności i aktywności mieszkańców”

Lp.	Wybrane wskaźniki realizacji działań	2021 r.	2022 r.
1.	Liczba bezrobotnych z terenu gminy,	502	558
	w tym m.in. kobiety,	339	376
	osoby z niepełnosprawnościami,	24	34
	długotrwale bezrobotni,	320	323
	bezrobotni do 30 r.ż.	173	186
	bezrobotni powyżej 50 lat.	96	104
2.	Liczba dzieci do 6 roku życia objętych opieką i wychowaniem w placówkach.	771	781
3.	Liczba osób otrzymujących świadczenia pieniężne	148	131
	i/lub niepieniężne z pomocy społecznej.	143	145
4.	Liczba mieszkań wspomaganych/chronionych w gminie.	3	4
5.	Liczba mieszkań komunalnych	67	67
	oraz mieszkań (lokalii) socjalnych w zasobie gminy.	2	2

Cele i działania w ramach priorytetu „Wspieranie rodzin z dziećmi w wypełnianiu podstawowych funkcji” realizowane są w stopniu poprawnym. Na stałym poziomie lub z niewielkimi odchyleniami realizowane są wskaźniki dotyczące liczby rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną, objętych pomocą asystenta rodziny oraz placówki wsparcia dziennego i liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

„Włączenie społeczne osób starszych, z niepełnosprawnościami, przewlekle chorujących i ich rodzin” obrazują wskaźniki przedstawione poniżej:

Tabela 16. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Włączenie społeczne osób starszych, z niepełnosprawnościami, przewlekle chorujących i ich rodzin”

Wybrane wskaźniki realizacji działań	2021 rok	2022 rok
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej.	86	53
Liczba działających na terenie gminy form opieki i wsparcia dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i chorujących;	1	1
liczba miejsc;	15	15
liczba osób korzystających.	14	15
Liczba osób korzystających ze środowiskowych form pomocy, w tym:	12	12
- usług opiekuńczych (również specjalistycznych),		
- asystenckich,	6	16
- teleopieki,	0	0
- opieki wytnieniowej.	15	24
Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, funkcjonalnych, transportowych, w porozumiewaniu się i/lub liczba wprowadzonych racjonalnych usprawnień.	0	2 ➤ Likwidacja barier architektonicznych w budynku CKiB w Brusach - niezbędne podjazdy winda ➤ Modernizacja 8 przejść dla pieszych na terenie miasta Brusy - doświetlenie punktowe, oznakowanie fluorescencyjne pionowe i nowe oznakowanie poziome.

Wzrasta zapotrzebowanie rodzin na środowiskowe formy pomocy, przede wszystkim usługi asystencji i opieki wytnieniowej. Na terenie miasta i gminy nie wprowadzono usług teleopieki, brak zgłoszeń osób chętnych na ten rodzaj wsparcia. Osiągnięciem w latach 2021-2022 są nowe inicjatywy, czyli utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Dziennego Domu Pobytu w ramach działań rozwoju środowiskowych form pomocy osobom starszym, z niepełnosprawnościami i chorującym oraz ich rodzinom, w sposób dostosowany do aktualnych oraz prognozowanych potrzeb.

Monitoring wskazuje, że w ramach priorytetu „Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i zmniejszanie ich skali” wskaźniki realizacji działań obrazują stan ujawnionych

wcześniejszych zachowań dysfunkcyjnych, problemowych, utrudniających prawidłowe funkcjonowanie rodzin i utrzymują się na stałym poziomie od kilku lat.

Realizacji priorytetu „Gminny system polityki społecznej” mają służyć m.in. działania w obszarze wsparcia kadry specjalistów, organizowania i aktywizacji społeczności lokalnej oraz jej edukacji.

Tabela 17. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Gminny system polityki społecznej”

Wybrane wskaźniki realizacji działań	2021 rok	2022 rok
Liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje na realizację zadań publicznych.	17	16
Wartość dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych	231 575,00 zł	245 400,00 zł
Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi.	22	19

Analiza powodów przyznania świadczeń pomocy społecznej pozwala wnioskować, że z uwagi na aktualność diagnozy, przeprowadzonej na etapie opracowywania Strategii, aktualności nie tracą również wypracowane na jej podstawie cele. Realizowane działania współgrają z sytuacją społeczną miasta i gminy, lokalnymi problemami i potrzebami.

5. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024

W Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024, którego celem ma być rozwój spójnego i kompleksowego systemu wspierania rodzin, w szczególności w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przewidziano realizację następujących zadań: wzmacnianie roli i funkcji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin oraz intensyfikacja działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin przeżywających trudności. Najważniejsze wskaźniki wykonania celu Programu dotyczą:

Tabela 18. Wskaźniki realizacji Programu Wspierania Rodziny

Wskaźnik realizacji	Wartość wskaźnika
Liczby asystentów	1
Liczby rodzin, które objęto wsparciem asystenta rodziny	13
Liczby dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	41
Wysokości środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	146 898,93 zł
Liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	15
Liczby placówek wsparcia dziennego	1
Liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą placówek wsparcia dziennego	27

Wskaźniki te ukazują rosnące koszty związane z pokryciem pobytu dzieci z terenu miasta i gminy Brusy w pieczy zastępczej (partycypacja gminy w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej wzrasta wraz z czasookresem umieszczenia dziecka w pieczy), natomiast w 2022 r. nie umieszczono w pieczy żadnego nowego dziecka. Z lat poprzednich kontynuowane są działania, na przybliżonym poziomie, w zakresie pomocy w ramach placówki wsparcia dziennego, wsparcie specjalistyczne dla rodzin w zakresie kompetencji pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, szkoleń specjalistów, a także działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.

6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy

W Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2025, którego celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy poprzez stworzenie spójnego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc, zaplanowano działania oscylują wokół zadań dotyczących zapewnienia wsparcia osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą domową, zapobiegania stosowania przemocy, podnoszenia świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz sposobów przeciwdziałania temu zjawisku. Kluczowe wskaźniki wykonania celu Programu dotyczą:

Tabela 19. Wskaźniki realizacji programu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Wskaźnik realizacji	Wartość wskaźnika
Liczba wskazań do kontaktu z terapeutą ds. uzależnień	6
Liczba osób objętych pomocą ZI	131
Liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej w ramach Punktu Konsultacyjnego	105
liczba szkoleń, warsztatów, konferencji dla osób, służb zajmujących się zawodowo problemem przemocy w rodzinie	4
Liczba uczestników tych szkoleń, warsztatów, konferencji	13
Liczba posiedzeń grup roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty	149

Program realizowany zgodnie z założeniami, rokrocznie kontynuowane są działania, na przybliżonym poziomie do lat poprzednich w obszarze zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego i pomocy specjalistycznej, edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenie sobie ze stresem i agresją, podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Brusy. Nie zrealizowano działań w zakresie organizacji warsztatów edukacyjno – psychologicznych skierowanych do kobiet doświadczających przemocy w rodzinie oraz w zakresie realizacji programów korekcyjno - edukacyjnych na terenie gminy (brak zgody, motywacji potencjalnych uczestników programów korekcyjno – edukacyjnych na dojazd do Chojnic).

7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy

Na terenie Gminy Brusy obowiązuje Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy na lata 2021 – 2024, który został uchwalony przez Radę Miejską w Brusach Uchwałą nr XXI/252/21 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy na lata 2021-2024” (opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego w dniu 8 lutego 2022 r. pod pozycją 419). Realizację programu rozpoczęto w 2021 r. Program zawiera podstawę prawną opracowania, uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce, uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne

ochrony dziedzictwa kulturowego, ocenę stanu dziedzictwa kulturowego Gminy Brusy, założenia programowe i narzędzia realizacji, a także zasady oceny realizacji i źródła finansowania. Ponadto znajdują się w nim fotografie oraz aneksy z wykazami: zabytków w rejestrze zabytków nieruchomych, zabytków w rejestrze zabytków archeologicznych, zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz zabytków w Gminnej Ewidencji Stanowisk Archeologicznych. Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Brusy na lata 2021 – 2024 został wykonany przez firmę MESEL Pracownia Konserwacji Obiektów Zabytkowych Arkadiusz Ostasz, 22-100 Chełm, ul. Kopernika 28/5.

Ponadto zaktualizowano Gminną Ewidencję Zabytków Gminy Brusy opracowaną przez firmę MESEL Pracownia Konserwacji Obiektów Zabytkowych Arkadiusz Ostasz, 22-100 Chełm, ul. Kopernika 28/5. Została ona przyjęta zarządzeniem Burmistrza Brus z dnia 15 grudnia 2021 r. Na podstawie powyższego dokumentu udzielane są na bieżąco informacje interesantom o możliwości realizacji inwestycji w budynkach objętych ochroną konserwatorską i związanych z tym ograniczeniach.

Należy wskazać, że Gmina Brusy wyróżnia się bogactwem lokalnego dziedzictwa kultury niematerialnej. Jest ona kultywowana i promowana poprzez działalność szkół, bibliotek, sołectw, organizacji pozarządowych, twórców ludowych i zespołów muzyki ludowej. Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach proponuje bogaty kalendarz imprez promujących lokalną kulturę niematerialną (festiwale, koncerty, wieczory poetyckie, spotkania autorskie, konkursy, przeglądy piosenek/kolęd kaszubskich itd.). W zakresie kultywowania języka kaszubskiego w skali całego regionu wyróżnia się działalność Kaszubskiego Liceum Ogólnokształcącego w Brusach i szkół podstawowych uczących języka kaszubskiego. Lokalną muzykę i taniec ludowy zachowuje dla przyszłych pokoleń wywodzący się z Brus Zespół Pieśni i Tańca „Krëbane” oraz Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”, działające przy Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach. Lokalna historia kultywowana jest poprzez działalność organizacji pozarządowych. O średniowiecznych tradycjach Zaborów przypomina Stowarzyszenie Grupa Młodych Archeologów z Brus. Pamięć o bohaterach II wojny Światowej kultywuje Stowarzyszenie Miłośników Historii Gryfa Pomorskiego „CIS” z Męcikała.

Szkoły, Centrum Kultury i Biblioteki oraz liczne stowarzyszenia przypominają i promują twórczość lokalnych pisarzy i poetów, między innymi Anny Łajming, Stanisława Pestki, tworzącego pod pseudonimem Jan Zbrzyca oraz Jana Karnowskiego. Twórczość Józefa Chełmowskiego pozostająca na pograniczu malarstwa, rzeźby ludowej oraz filozofii kultywuje między innymi rodzina artysty udostępniająca jego zbiory w otoczeniu domu rodzinnego.

W dniach od 27 do 31 lipca 2022 r. na terenie naszej gminy odbyły się Kaszubskie spotkania z Folklorem Świata, XXIII Światowy Zjazd Kaszubów w Brusach oraz Jarmark Zaborski. Podczas tych dni dominowały występy folklorystyczne zespołów z Polski i zagranicy.

Natomiast w dniu 22 września 2022 r. zmodernizowany obiekt Centrum Kultury w Brusach został uroczystie otwarty.

Należy wspomnieć również o inwestycjach, które są realizowane przy zabytkach ujętych w rejestrze zabytków województwa pomorskiego, które podlegają najwyższej ochronie. W 2022 r. Gmina Brusy udzieliła dotacji:

- w kwocie **122.116,00 zł** na dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy drewnianym stropie w nawie głównej kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Leśnie, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-29 decyzją Wojewody Pomorskiego z dnia 30 listopada 1929 r. obecnie pod numerem A-4,

- w kwocie **353.003,00 zł** na dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich - remontu (renowacji) dachu dwuspadowego o konstrukcji więźby dachowej drewnianej o powierzchni ok. 234 m² zlokalizowanego nad nawą główną kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kosobudach, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-121 decyzją Wojewody Pomorskiego z dnia 12 września 2000 r.

Główne założenia i priorytety Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami to dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego z zachowaniem krajobrazu kulturowego Gminy oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów.

8. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym, określającym politykę rozwoju przestrzennego gminy oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Nie jest ono przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Ustalenia studium są natomiast wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co wynika z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j. t. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brusy, zatwierdzone Uchwałą nr IV-32/99 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 4 lutego 1999 r., sporządzone zostało w trybie już nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (j. t. Dz. U. Nr 15 poz. 139 z 1999 r. ze zm.). Dokument ten

spełnił wszystkie wynikające z tej ustawy przesłanki, stanowi obszerny materiał zawierający uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej gminy.

9. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021 -2025

Mieszkaniowy zasób Gminy Brusy stanowią lokale mieszkalne w budynkach będących własnością Gminy oraz lokale w budynkach wspólnot mieszkaniowych gdzie Gmina Brusy posiada udziały.

Mieszkaniowy zasób gminy obejmuje **67** lokali o łącznej powierzchni użytkowej **3207,90** m² w tym:

1) **59** lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej **2744,16** m² w **16** budynkach stanowiących własność gminy Brusy, w tym 57 lokali mieszkalnych i 2 lokale socjalne

2) **4** lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej **209,64** m² w 3 budynkach wspólnoty mieszkaniowej z udziałem Gminy

3) **4** lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej **254,10** m² w 4 budynkach oświatowych w tym 3 lokale oddane w trwałą zarząd.

Szczegółowe zestawienie lokali mieszkalnych wchodzących w mieszkaniowy zasób Gminy przedstawia się następująco:

Tabela 20. Mieszkaniowy zasób gminy Brusy

Budynki mieszkalne stanowiące w całości własność Gminy			
Adres nieruchomości:	Liczba budynków	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²
Brusy, ul. 2-go Lutego 12	1	4	182,62
Brusy, Chełmowska 4*	1	6	157,47
Brusy, ul. Szkolna 18	1	4	147,82

Brusy, ul. Gdańska 1A	1	8	341,43
Główczewice 29	1	2	130,19
Huta 15	1	6	306,05
Kosobudy, ul. Czerska 11	1	5	251,65
Leśno, ul. Królowej Marii Ludwiki 2	1	2	136,30
Czarniż 16	1	5	253,70
Małe Gliśno 2	1	2	101,42
Lubnia, ul. Spółdzielcza 2	1	4	143,86
Małe Chełmy 2	1	2	128,16
Czapiewice 36	1	3	180,06
Orlik 14	1	3	106,54
Małe Chełmy 2A	1	2	87,49
Lubnia Wybudowanie 17	1	1	89,40
Razem:	16	59	2744,16
Lokale mieszkalne we wspólnotach mieszkaniowych			
Brusy, ul. Wojska Polskiego 52	1	2	120,00
Brusy, ul. Wojska Polskiego 54	1	1	47,20
Brusy, ul. Gdańska 40	1	1	42,44

Razem:	3	4	209,64
Lokale mieszkalne w budynkach oświaty			
Kosobudy, ul. Szkolna 20**	1	1	59,56
Wielkie Chełmy 35	1	1	86,00
Męcikał, ul. Szkolna 7**	1	1	49,88
Czapiewice 22**	1	1	58,66
Razem:	4	4	254,10

* 2 socjalne lokale

**trwały zarząd

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Brusy reguluje uchwała Nr XXIII/194/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Brusy (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2021 r. poz. 1260).

Natomiast gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy Brusy reguluje uchwała XXIII/195/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021-2025”.

Powołana jest Komisja Mieszkaniowa m.in. wydaje opinie do złożonych wniosków, a Burmistrz Brus rozpatruje wnioski zaopiniowane przez Komisję.

W skład Komisji Mieszkaniowej wchodzi:

- 1) przedstawiciele Urzędu Miejskiego – 1 osoba (Krzysztof Gierszewski)
- 2) przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 1 osoba (Krystyna Cysewska)
- 3) przedstawiciele Gminnego Zarządu Oświaty – 1 osoba (Jacek Bruski)
- 4) przedstawiciele komisji stałych Rady Miejskiej – 1 osoba (Olgierd Chylewski)
- 5) przedstawiciele organizacji społecznych działających na terenie gminy Brusy – 2 osoby (Caritas - Władysława Pestka, Ewa Czapiewska)

Prace remontowe wykonane w 2022r. w budynkach mieszkalnych:

Brusy, 2-go Lutego 12 - wymiana stolarki okiennej – 3 szt.

Czapiewice 36 – malowanie korytarza

Brusy, Szkolna 18, Czarniż 16 – remont posadzki w lokalu

Huta 15- remont kominów i wymiana włazu dachowego

Ukraina – przygotowano i wyposażono w ramach otrzymanej darowizny cztery lokale mieszkalne w miejscowości Huta 15, Lubnia ul. Spółdzielcza 2, Kosobudy, ul. Szkolna 20 i Brusy, ul. Chelmonska 4

10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2022 roku

W 2022 roku realizowany był „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2022 roku” przyjęty uchwałą nr XXXII/259/22 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 24 lutego 2022 r.

Głównymi celami powyższego programu było: zapobieganie bezdomności zwierząt, ograniczenie niekontrolowanego rozrodu psów i kotów, zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

W ramach ww. programu Gmina Brusy zobowiązana była do realizacji następujących zadań: zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt; opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ewentualne ich dokarmianie; odławianie bezdomnych zwierząt; sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku; poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt; usypianie ślepych miotów; zapewnienie miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich we wskazanym gospodarstwie rolnym; zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt; działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym.

W 2022 r. z terenu gminy Brusy wyłapano, po czym umieszczono w schronisku w Kościerzynie 15 bezpiecznych psów, natomiast 30 nieudomowionych kotów poddano zabiegom kastracji/sterylizacji. Ponadto, społeczni opiekunowie kotów wolnożyjących dokarmiali na koszt Gminy 45 nieudomowionych kotów z terenu gminy Brusy.

W 2022 r. wydatki Gminy Brusy na zadania przewidziane w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt wyniosły 56 624,53 zł, w tym:

- 2 392,54 zł – zakup karmy dla psów i wolnożyjących kotów,
- 6 999,99 zł - sterylizacja kotów, eutanazja, leczenie zwierząt poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych,
- 47 232,00 zł - wyłapywanie, transport i utrzymanie psów w schronisku.

W celu realizacji przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt a także założeń „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2022 roku” Gmina Brusy na 2022 r. zawarła następujące umowy:

- 1) z Fundacją „Animalsi” z siedzibą ul. Wolności 48/1, 80-538 Gdańsk - schronisko w Kościerzynie na wyłapywanie, umieszczenie w schronisku oraz opiekę nad bezdomnymi zwierzętami,
- 2) z Gabinetem Weterynaryjnym „FUTRZAK” Katarzyna Dołębska z siedzibą ul. Kasztanowa 3, 77-124 Parchowo w zakresie zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Ponadto, doraźnych zleceń udzielano Przychodni Weterynaryjnej – Usługi Weterynaryjne Paweł Budziewski , ul. Słoneczna 4, 89-632 Brusy.

11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy opisuje najważniejsze zagadnienia związane z ochroną środowiska w kontekście Gminy, w tym: analizę stanu środowiska przyrodniczego gminy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów

geologicznych, gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych oraz zagrożeń poważnymi awariami.

W ramach działań z zakresu ochrony środowiska w 2022 r. Gmina Brusy kontynuowała monitorowanie jakości powietrza za pomocą zakupionego do tego celu w 2018 r. czujnika z firmy Syngeos. Sensor jakości powietrza zamontowany jest na budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Brusach i dokonuje pomiarów stężenia pyłów zawieszonych - PM 2.5 i PM 10 (odpowiadających za tzw. smog), oraz temperatury powietrza, wilgotności i ciśnienia. Wyniki pomiarów można śledzić na stronie <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10?device=445> a także korzystając z aplikacji na telefon komórkowy „Syngeos – nasze Powietrze”. Aplikację można pobrać bezpłatnie z Google Play dla systemów Android jak i z APP Store dla systemów iOS. Bazuje ona na własnej infrastrukturze czujników oraz na danych pobieranych z Głównego Instytutu Ochrony Środowiska, dzięki czemu, dane są bardzo szczegółowe i aktualne.

W 2022 r. gminny system gospodarki odpadami określał m.in. regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy (uchwała nr XVIII/160/20 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 września 2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy - Dz. Urz. Woj. Pom. z 2020 r., poz. 4460) oraz uchwała nr XVIII/161/20 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 września 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. U. Woj. Pom. z 2020 r., poz. 4461).

Rolę podmiotu świadczącego usługę odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Brusy pełnił Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach.

20 grudnia 2019 r. Gmina Brusy zawarła z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. umowę nr ZP.272.1.9.2019 na przyjęcie zmieszanych oraz selektywnie zebranych odpadów komunalnych, odebranych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Brusy w latach 2020-2023 r.

Nieruchomości niezamieszkałe (m.in. domki letniskowe, punkty usługowe) nie zostały objęte gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi. W związku z tym, właściciele takich nieruchomości zobowiązani są do zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów z przedsiębiorcami wpisanymi do Rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Brus. Liczba właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, od których w 2022 roku na podstawie zawartych umów zostały odebrane odpady komunalne wynosi 351 (wzrost o 13 umów w stosunku do 2021 roku).

Właściciele nieruchomości zamieszkałych ponosili opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość.

W 2022 r. zgodnie z uchwałą nr XXX/241/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2021 r., poz. 4839), stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Brusy wynosiła 23,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca. **Właściciele budynków jednorodzinnych mogli skorzystać z ulgi za kompostowanie bioodpadów** stanowiących odpady komunalne w przydomowym kompostowniku. Wysokość przedmiotowego zwolnienia wynosiła **2,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca** zamieszkującego daną nieruchomość.

W przypadku, gdy na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy odpady komunalne nie były zbierane w sposób selektywny stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 46,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca (tzw. opłata podwyższona). W 2022 r. Burmistrz Brus nie wydał decyzji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosując opłatę podwyższoną.

W 2022 r. wpływy od mieszkańców do budżetu Gminy Brusy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 3 316 167,07 zł. Z kolei wydatki poniesione przez Gminę Brusy na system gospodarki odpadami komunalnymi w 2022 roku wyniosły 3 199 996,06 zł. W wydatkach uwzględniono zakup 190 szt. pojemników do selektywnej zbiórki papieru (240 l), który sfinansowano z nadwyżki środków z 2021 r. (nadwyżka wynosiła 27 725,55 zł).

Tabela 21. Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Brusy w 2022 r. na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Lp.	Cel wydatku	Koszt [zł]
1.	Serwis i aktualizacja licencji oprogramowania do obsługi systemu gospodarki odpadami	4 126,80
2.	Odbiór i transport odpadów	1 508 884,36
	Utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	619 138,24
3.	Zagospodarowanie odpadów komunalnych	897 946,17
4.	Wynagrodzenia osobowe + składki na ubezpieczenia, fundusz pracy, szkolenia	131 421,42
5.	Materiały biurowe i przesyłki pocztowe	9 215,24

6.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki – nadwyżka środków z opłaty z 2021 r.	27 723,83
7.	Edukacja ekologiczna	1 540,00
	Ogółem:	3 199 996,06

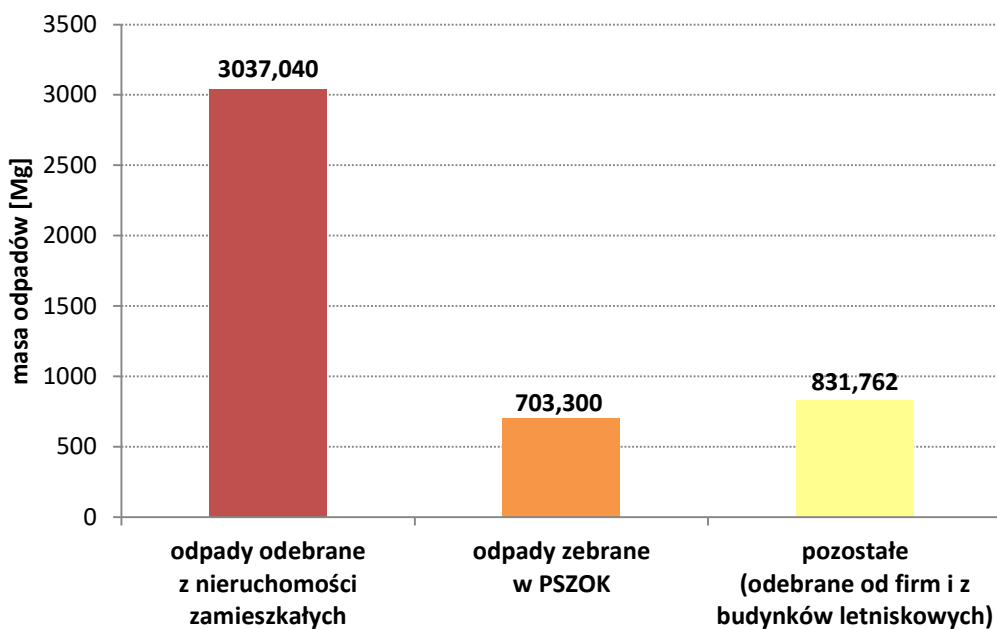
Dochody z tytułu wnoszonych opłat w 2022 r. były wyższe niż koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (nadwyżka 143 896,56 zł). Zgodnie z art. 6r ust. 2a-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym mogą być wykorzystane m.in. na:

- usunięcie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania,
- wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych i ich utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym
- koszty utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami
- wyposażenie terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.

W 2023 r. planuje się przeznaczyć ww. środki (143 896,56 zł) na zakup pojemników do selektywnego gromadzenia papieru.

W 2022 r. na terenie gminy Brusy wytworzono 4 572,102 Mg odpadów, w tym 338,006 Mg odpadów niebędących odpadami komunalnymi (np. odpady budowlane, papa). Jest to wartość zbliżona do masy z 2021 r. (mniej o 13,276 Mg w stosunku do 2021 r.).

Wykres 3. Masa wszystkich odpadów odebranych i zebranych w 2022 r. na terenie gminy Brusy

Funkcjonujący na terenie gminy Brusy system gospodarki odpadami komunalnymi działa zgodnie z założeniami, a główny cel został osiągnięty tj. Gmina Brusy w 2022 roku osiągnęła wymagane przepisami prawa poziomy: poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych a także poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Tabela 22. Osiągnięte w 2022 r. poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania na terenie gminy Brusy

Lp	Wymagane do osiągnięcia poziomy wg rozporządzeń*	2022 rok	
		Wskaźnik rozporządzeń* [%]	Wskaźnik osiągnięty przez Gminę Brusy [%]
1	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	≤ 35	13,4

2	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]	≥25	33,7
---	---	-----	------

* Dotyczy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1530) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 2412)

Pomimo, że w 2022 r. Gmina Brusy osiągnęła wszystkie wymagane przepisami prawa wskaźniki, to w perspektywie kolejnych lat problematyczne będzie osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który już w 2023 r. powinien wynieść co najmniej 35%, w 2024 r. – 45% a w 2025 r. -55%. Ponadto przepisy zmienionej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nałożyły na gminy obowiązek osiągnięcia nowego poziomu, tj. poziomu składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, który będzie wymagany do osiągnięcia od 2025 r. i maksymalnie może wynieść 30% w latach 2025-2029. W przypadku nieosiągnięcia wymaganych poziomów gminie grożą administracyjne kary pieniężne.

W dalszym ciągu należy dążyć do poprawy jakości selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Aby udoskonalić system gospodarki odpadami funkcjonujący na terenie gminy Brusy należy:

- zwiększyć kontrole strumienia odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości pod kątem odpowiednio prowadzonej selektywnej zbiórki,
- systematycznie weryfikować deklaracje złożone przez właścicieli nieruchomości oraz egzekwować sankcję za niestosowanie się do przepisów,
- na bieżąco prowadzić działania z zakresu edukacji ekologicznej, zwłaszcza dotyczące prawidłowej segregacji odpadów komunalnych „u źródła” w celu zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych

Na podstawie uchwały Nr XXVIII/265/18 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 27 lipca 2018 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu Gminy Brusy, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania Gmina Brusy udziela pomocy finansowej w postaci dotacji celowej na dofinansowanie działań związanych z wykonywaniem, bieżącym utrzymaniem oraz eksploatacją urządzeń służących do:

- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach,
- ochrony przed powodzią,
- odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

W 2022 r. wnioski o dotacje celowe złożyły trzy spółki wodne działające na terenie gminy Brusy: Zrzeszenie Wodno-Łąkowe Spółka Wodna w Kosobudach, Spółka Wodna „Rów Czernicki” w Czyczkowach, Spółka Wodna Wielkie Chełmy – Krównia.

W oparciu o Zarządzenie nr 138/22 Burmistrza Brus z dnia 7 września 2022 roku w sprawie przyznania spółkom wodnym z terenu gminy Brusy dotacji celowej z budżetu Gminy Brusy w 2022 r. przyznano spółkom wodnym pomoc o łącznej wartości 22 000,00 zł. Zaplanowane zadania zostały zrealizowane i rozliczone w terminie.

13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025

Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach w 2022 roku prowadził działania rozwojowe, modernizacyjne i inwestycyjne ujęte w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025” w zakresie:

1. Sieci wodociągowe:

- a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Poziomkowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 90 mm o długości 127,60 m,
Wartość środka trwałego - 21 547,82 zł.
- b) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Liliowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PE \varnothing 90 mm o długości 127,73 m,

Wartość środka trwałego - 11 237,69 zł.

2. Sieci kanalizacyjne:

- a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Poziomkowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 92,50 m,
Wartość środka trwałego - 19 232,49 zł.
- b) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Brusach ul. Liliowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 119,45 m,
Wartość środka trwałego - 15 301,40 zł.
- c) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Orlik do działki nr geod. 213/19
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 27,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 7 901,11 zł
- d) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Męcikale, ul. J. Bińczyk do działki nr geod. 487/16
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 12,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 8 796,01 zł.
- e) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Męcikale, ul. J. Dambka do działki nr geod. 487/24
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 5,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 7 572,70 zł.
- f) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Czarniżu na terenie działki nr geod. 296/4,
Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 6 73
- g) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Żabnie na terenie działki nr geod. 541/4,
Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 7 102,72 zł.
- h) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Lubni, ul. Dworcowa na terenie działki nr geod. 42/3,
Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 6 370,14 zł.

3. Zawarto umowy na opracowanie dokumentacji projektowych:

- a) „Wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na budowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Orlik, gmina Brusy”
Wartość podpisanej umowy – 121 770,00 zł brutto.
- b) „Wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej na:
Zad. 1: Budowa sieci wodociągowej na terenie osiedla przy ul. Kalwaryjnej w Brusach.
Zad. 2: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie osiedla przy ul. Kalwaryjnej w Brusach.”
Wartość podpisanej umowy – 60 000,00 zł brutto.
- c) „Wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na:
Część I: budowę sieci wodociągowej Główniczewice – Wysoka Zaborska – Przymuszewo
Część II: budowę sieci wodociągowej Huta – Chłopowy – Czarniż”
Wartość podpisanej umowy – 63 500,00 zł brutto.

4. Zawarto umowę na:

- a) „Budowę sieci wodociągowej na terenie osiedla przy ul. Kalwaryjnej w Brusach”.
Zakres robót obejmuje budowę 1959,90 m sieci wodociągowej.
Wartość podpisanej umowy – 664 144,19 zł brutto.

Z uwagi na możliwości realizacyjne Zakładu pozostałe zadania inwestycyjne ujęte w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025 przewidziane do realizacji w 2022 roku mają zabezpieczone środki i zostaną zrealizowane w 2023 roku.

4. Gospodarka odpadami

- a) Zakupiono pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów z papieru i tektury.
W zakresie zadania zakupiono pojemniki o pojemności 240 l w ilości 690 szt.
Wartość zakupionych pojemników – 100 681,28 zł brutto.

14. Program Promocji i Profilaktyki Zdrowia „Pomóż swemu sercu” na lata 2020-2022

(w zakresie szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób powyżej 65. roku życia)

Program zakłada szczepienie do 400 osób w każdym roku obowiązywania programu. W 2022 roku zaszczepiono 283 osoby, co kosztowało budżet Gminy Brusy 23.440 złotych. Realizatorem szczepień, wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert, była Przychodnia Rodzinna Thielemann i Wspólnicy Sp. j.

W 2021 r. zainteresowanie szczepieniami w ramach programu było znacznie niższe - zaszczepiono 97 osób. Realizatorem w/w programu była firma ProMed Sp. z o.o. z siedzibą w Chojnicach. Były to osoby w wieku od 65- 75 lat. Natomiast osoby, które ukończyły 75 rok życia miały możliwość bezpłatnego zaszczepienia się na podstawie zapisów Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej. Szczepienia dla tej grupy osób realizowany były w ramach NFZ.

W 2022 roku Gmina Brusy udzieliła, zgodnie z umową nr OPR.8023.4.2022 z dnia 21 listopada 2022 roku, Szpitalowi Specjalistycznemu im. J.K. Łukowicza w Chojnicach dotacji celowej w kwocie 90.000 złotych na zakup aparatury medycznej – lasera okulistycznego. Sprawozdanie końcowe dotowany podmiot jest zobowiązany złożyć do tut. urzędu do dnia 30 kwietnia 2023 roku.

V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH

Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2022 roku przez poszczególne wydziały, samodzielne stanowiska i jednostki organizacyjne przedstawiono w tabeli.

Tabela 22. Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2022 roku

L.p.	Numer uchwały	Data podjęcia uchwały	Uchwała w sprawie	Stan realizacji uchwały
1.	XXXVIII/328/22	21.12.2022r.	uchwała Nr XXXVIII/328/22 w sprawie zmiany uchwały nr XXXVII/298/22 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez	realizowana

			właścicieli nieruchomości, za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych, osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych	
2.	XXXVIII/327/22	21.12.2022r	rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Brus	zrealizowana
3.	XXXVIII/326/22	21.12.2022r	przyjęcia Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Brusy na lata 2022-2036	zrealizowana
4.	XXXVIII/325/22	21.12.2022r	udzielenia pomocy finansowej na rzecz Powiatu Chojnickiego	zrealizowana
5.	XXXVIII/324/22	21.12.2022r.	uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	realizowana
6.	XXXVIII/323/22	21.12.2022r.	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	realizowana
7.	XXXVII/322/22	21.12.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
8.	XXXVII/321/22	30.11.2022r.	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Gminą Miejską Chojnice w przedmiocie przyjęcia do realizacji zadania publicznego, jakim jest objęcie mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnice opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Brusach	zrealizowana
9.	XXXVII/320/22	30.11.2022r.	wprowadzenia opłaty miejscowej	realizowana
10.	XXXVII/319/22	30.11.2022r.	wprowadzenia opłaty targowej	realizowana
11.	XXXVII/318/22	30.11.2022r.	wysokości stawek podatku od środków transportowych	realizowana
12.	XXXVII/317/22	30.11.2022r.	podatku od nieruchomości	realizowana
13.	XXXVII/316/22	30.11.2022r.	zatwierdzenia Umowy nr 282.2022 z dnia 18 listopada 2022 roku zawartej pomiędzy Skarbem Państwa ? Nadleśnictwem Przymuszewo a Gminą Brusy dotyczącą realizacji przedsięwzięcia wspólnego pod nazwą: „Budowa drogi transportu rolnego Czapiewice - Czapiewice –	zrealizowana

			Wybudowanie”	
14.	XXXVII/315/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Wielkie Chełmy - Wybudowanie	zrealizowana
15.	XXXVII/314/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Zalesie - Wybudowanie	zrealizowana
16.	XXXVII/313/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Warszyn	zrealizowana
17.	XXXVII/312/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Małe Chełmy - Wybudowanie	zrealizowana
18.	XXXVII/311/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Lubnia - Wybudowanie	zrealizowana
19.	XXXVII/310/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Leśno - Wybudowanie	zrealizowana
20.	XXXVII/309/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę	zrealizowana

			rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Leśnictwo Gieldon	
21.	XXXVII/308/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Kosobudy - Wybudowanie	zrealizowana
22.	XXXVII/307/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Czyczkowy - Wybudowanie	zrealizowana
23.	XXXVII/306/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Czapiewice - Wybudowanie	zrealizowana
24.	XXXVII/305/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Męcikał - Struga	zrealizowana
25.	XXXVII/304/22	30.11.2022r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju i jednocześnie zmianę nazwy miejscowości Wybudowanie Antoniewskie na Antoniewo - Wybudowanie	zrealizowana
26.	XXXVII/303/22	30.11.2022r.	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości w Brusach	zrealizowana
27.	XXXVII/302/22	30.11.2022r.	określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu na potrzeby ustalenia wysokości zwrotu rodzicom kosztu przewozu dzieci, młodzieży i uczniów	realizowana

			niepełnosprawnych oraz rodziców do placówek oświatowych	
28.	XXXVII/301/22	30.11.2022r.	przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok	realizowana
29.	XXXVII/300/22	30.11.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
30.	XXXVII/299/22	30.11.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
31.	XXXVII/298/22	30.11.2022r.	określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych, osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych	zmieniona uchwałą Nr XXXVIII/328/22
32.	XXXVII/297/22	30.11.2022r.	przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy	zrealizowana
33.	XXXVII/296/22	30.11.2022r.	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty	realizowana
34.	XXXVI/295/22	04.11.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
35.	XXXVI/294/22	04.11.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na 2022r.	zrealizowana
36.	XXXV/293/22	04.11.2022r.	ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków - ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Brusy za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach	realizowana
37.	XXXV/292/22	5.10.2022r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości w Lubni	zrealizowana

38.	XXXV/291/22	5.10.2022r.	wszczęcia procedury zmiany rodzaju miejscowości	zrealizowana
39.	XXXV/290/22	5.10.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
40.	XXXV/289/22	5.10.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
41.	XXXV/288/22	5.10.2022r.	podstawowych parametrów przyjętych do prac nad budżetem gminy Brusy na 2023 rok	zrealizowana
42.	XXXV/287/22	5.10.2022r.	przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie gminy Brusy na rok 2023	realizowana
43.	XXXV/286/22	5.10.2022r.	zmiany uchwały Nr XI/193/09 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 5 marca 2009 roku w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagrodzenia	realizowana
44.	XXXV/285/22	5.10.2022r.	ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w prowadzonych przez Gminę Brusy publicznym przedszkolu, publicznych innych formach wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	realizowana
45.	XXXIV/284/22	29.06.2022r.	zmiany uchwały z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie rozmiaru i zasad udzielania zniżek nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze i wykonywanie innych zadań oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r.	realizowana

			Karta Nauczyciela	
46.	XXXIV/ 283/22	29.06.2022r.	określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie Brusy na rok szkolny 2022/2023	realizowana
47.	XXXIV/282/22	29.06.2022r.	zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty miejscowej	zrealizowana
48.	XXXIV/281/22	29.06.2022r.	zmiany uchwały Nr XXXIII/270/22 z dnia 31 marca 2022 roku w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy na terenie gminy Brusy	zrealizowana
49.	XXXIV/280/22	29.06.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
50.	XXXIV/279/22	29.06.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
51.	XXXIV/278/22	29.06.2022r.	przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024	realizowana
52.	XXXIV/277/22	29.06.2022r.	ogłoszenia tekstu jednolitego statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brusach	zrealizowana
53.	XXXIV/276/22	29.06.2022r.	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu części nieruchomości komunalnej w Brusach	zrealizowana
54.	XXXIV/275/22	29.06.2022r.	powołania Skarbnika Gminy Brusy	zrealizowana
55.	XXXIV/274/22	29.06.2022r.	odwołania Skarbnika Gminy Brusy	zrealizowana
56.	XXXIV/273/22	29.06.2022r.	udzielenia absolutorium Burmistrzowi Brus z tytułu wykonania budżetu Gminy Brusy za 2021 rok	zrealizowana
57.	XXXIV/272/22	29.06.2022r.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Brusy za 2021 rok	zrealizowana
58.	XXXIV/271/22	29.06.2022r.	udzielenia Burmistrzowi Brus wotum zaufania	zrealizowana
59.	XXXIII/270/22	31.03.2022r.	zakresu pomocy obywatelom Ukrainy na terenie gminy Brusy	zrealizowana
60.	XXXIII/269/22	31.03.2022r.	określenia wykazu kąpielisk na 2022 rok na terenie gminy Brusy oraz określenia sezonu kąpielowego	zrealizowana

61.	XXXIII/268/22	31.03.2022r.	przekazania petycji według właściwości	zrealizowana
62.	XXXIII/267/22	31.03.2022r.	o zmianie uchwały Nr XI/95/19 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Samorządowego Żłobka w Brusach	zrealizowana
63.	XXXIII/266/22	31.03.2022r.	uchylenia Uchwały Nr X-128/99 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 9 grudnia 1999 roku w sprawie ustanowienia ograniczeń w używaniu i obrocie artykułów pirotechnicznych na terenie Gminy Brusy	zrealizowana
64.	XXXIII/265/22	31.03.2022r.	przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok	realizowana
65.	XXXIII/264/22	31.03.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
66.	XXXIII/263/22	31.03.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
67.	XXXII/262/22	24.02.2022r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2022-2029	zrealizowana
68.	XXXII/261/22	24.02.2022r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2022	zrealizowana
69.	XXXII/260/22	24.02.2022r.	wyznaczenia miejsc do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminu tego handlu	realizowana
70.	XXXII/259/22	24.02.2022r.	przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2022 roku	zrealizowana
71.	XXXII/258/22	24.02.2022r.	ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków - ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Brusy za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach	zrealizowana

72.	XXXII/257/22	24.02.2022r.	określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet dla sołtysów i przewodniczących zarządów osiedli w gminie Brus	realizowana
73.	XXXII/256/22	24.02.2022r.	rozpatrzenia petycji	zrealizowana
74.	XXXII/255/22	24.02.2022r.	planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Brusach na 2022 rok	zrealizowana
75.	XXXII/254/22	24.02.2022r.	ustalenia wysokości opłaty za pobyt oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Samorządowym Żłobku w Brusach	realizowana

VI. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

1. Modernizacja drogi transportu rolnego Lubnia-Orlik - Etap III

Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 485 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.

Koszt całkowity zadania: 365.431,96 zł

w tym dofinansowanie ze środków Budżetu województwa Pomorskiego związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w kwocie 145.485,00 zł.

Zadanie realizowane było łącznie z f. sołeckim soł. Orlik w ramach którego wybudowano dodatkowe 15 mb drogi.

2. Przebudowa przejść dla pieszych na drodze powiatowej nr 2680G (2 przejścia na ul. Armii Krajowej w Brusach)

W dniu 22 września 2021 r. z powiatem Chojnickim zostały zawarte umowy nr FR/137/2021 i 138/2021, których przedmiotem była przebudowa przejść dla pieszych na ul. Armii Krajowej w Brusach (droga powiatowa 2680G), na którą powiat chojnicki pozyskał dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg W Zakresie Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Na Przejściach Dla Pieszych (2021). Na podstawie tego porozumienia Gmina Brusy zleciła wykonanie dokumentacji projektowej, którą następnie przekazała do Starostwa Powiatowego w Chojnicach oraz udzieliła pomocy finansowej w kwocie pokrywającej wkład własny Powiatu Chojnickiego.

Koszt całkowity zadania (poniesione przez Gminę Brusy): 22.000,00 zł, w tym:

w 2021 r.: 8.000,00 zł

w 2022 r: 14.000,00 zł

3. Dokumentacja projektowa odcinka ul. Przygranicznej w Skoszewie

W ramach zadania wykonano dokumentację przebudowy odcinka ul. Przygranicznej w Skoszewie.

Koszt całkowity zadania: 10.000,00 zł brutto

4. Budowa windy dla osób niepełnosprawnych przy budynku Urzędu Miejskiego w Brusach

W 2021r. została opracowana dokumentacja projektowa na wykonanie windy przy budynku Urzędu Miejskiego w Brusach wraz z dostosowaniem budynku do przepisów ppoż.. Na podstawie ww. dokumentacji wykonano przebudowę wewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej, celem przygotowania terenu pod budowę windy.

Koszt zadania w 2021r.: 46.291,13 zł brutto

W listopadzie 2022r. między Gmina Brusy a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PEFRON) została zawarta umowa na powierzenie grantu w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty” w wysokości 167 920,00 zł.

W ramach zadania planuje się:

- dobudowę windy zewnętrznej wraz z nadzorem inwestorskim,
- zakup planu tyflograficznego, tabliczek z opisem pomieszczeń w alfabecie brajla, krzesła ewakuacyjnego, pętli indukcyjnej oraz bezprzewodowego systemu przywoływania w łazienkach
- oraz usługi doradcze, transkrypcję materiałów sesyjnych.

W grudniu zostało rozpoczęte postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym na dobudowę windy zewnętrznej.

5. Cyfrowa Gmina

W maju 2022 r. między Gminą Brusy a Skarbem Państwa, w imieniu którego działa Centrum Projektów Polska Cyfrowa została zawarta umowa na powierzenie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Cyfrowa Gmina”.

W ramach zadania planuje się zakup:

- 10 stacji roboczych oraz 2 laptopów wraz z pakietem oprogramowania;
- zestawu do wideokonferencji,
- drukarki i skanera kodów kreskowych;
- dwóch serwerów wraz z systemem operacyjnym,
- macierzy dyskowej,

oraz rozbudowę zabezpieczeń logicznych (firewall, systemy IDS, IPS), programu antywirusowego wraz z wdrożeniem zakupionych systemów informatycznych.

Ponadto zostanie przeprowadzona diagnoza cyberbezpieczeństwa oraz szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Dotychczas odnowiono trzyletnia licencja na posiadane oprogramowanie antywirusowe oraz rozbudowano ochronę stacji roboczych dla 80 stacji. W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie został wyłoniony Wykonawca. Ceny ofertowe przekraczały kwotę jaka zaplanowana była w budżecie. 30.12.2022 r. ponownie ogłoszono przetarg. Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.

Koszt całkowity zadania : 438.810,00 zł (100% dofinansowania)

Koszty Poniesione w 2022 r.: 10.997,31

6. Granty - PPGR

W maju 2022 r. między Gminą Brusy a Skarbem Państwa, w imieniu którego działa Centrum Projektów Polska Cyfrowa została zawarta umowa na powierzenie grantu |w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”.

Przedmiotem dofinansowania było zakupienie przez Gminę Brusy i przekazanie ich na rzecz dzieci z rodzin pegeerowskich 94 laptopów.

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym, zawarta została umowa nr ZP.272.5.2022 z 09.08.2022r. z firmą SYSTEM-IT Sp. zo.o. sp.k. z siedziba w Szczecinie.

19 września nastąpiło uroczyste przekazanie dzieciom zakupionych laptopów.

Koszt całkowity zadania: 233.552,40 zł

7. Budowa ulic Osiedla Słonecznego w Brusach

Zadanie w trakcie realizacji. Inwestycja obejmuje budowę ulic Osiedla Słonecznego w Brusach, w tym wykonanie nawierzchni ulic wraz z ich odwodnieniem (kanalizacja deszczowa) oraz budowę i przebudowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo zostanie wykonana rekultywacja stawów na terenie osiedla oraz nasadzenia drzew i krzewów.

Roboty budowlane przebiegają w czterech etapach:

Etap I - ul. Akacyjowa wraz z łącznikiem do ul. Słonecznej - do 30.11.2020 r.,

Etap II – ul. Kwiatowa, ul. Różana z łącznikami do ul. Słonecznej - do 30.09.2021 r.,

Etap III – ul. Jaśminowa oraz ul. Słoneczna, ul. Stokrotki wraz z łącznikiem – do 30.10.2022 r.,

Etap IV - ul. Modrakowa, ul. Zielona wraz z łącznikiem do ul. Różanej, ul. Łanowa - do 31.07.2023 r.

W grudniu 2020 r. dokonano odbioru I Etapu robót, to jest ul. Akacyjowej.

W październiku 2021 r. dokonano odbioru II Etapu robót, to jest ul. Kwiatowej i Różanej wraz z łącznikami do ul. Słonecznej.

W listopadzie 2022 r. dokonano odbioru III Etapu robót, to jest ul. Jaśminowa oraz ul. Słoneczna, ul. Stokrotki wraz z łącznikiem

Koszt całkowity zadania wyniesie: 6.701.165,56 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2.391.295 zł.

Koszty poniesione dotychczas:

Lata 2016-2017 – 143.154,55 zł na dokumentację projektową

2020 r.

- 305.822,50 zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu I
- 510.000,00 na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

2021 r.

- 1.446.052,86zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu II
- 23.342,00 zł na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

2022 r.

- 2.042.330,24 zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu III
- 189.951,88 zł na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

(realizacja od 2016 r. do 31 lipca 2023 r.)

8. Budowa drogi transportu rolnego Czapiewice-Czapiewice-Wybudowanie

W ramach zadania wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 567mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.

Koszt całkowity zadania: 454.492,79 zł, w tym:

- dofinansowanie ze środków Budżetu województwa Pomorskiego związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w kwocie 145.485,00 zł.
- partycypacja w kosztach- Skarb Państwa Nadleśnictwo Przymuszewo w kwocie: 100.000,00 zł

9. Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Brusach

W 2020r. wykonano dokumentację projektową sali widowiskowo sportowej przy szkole podstawowej w Brusach. Na podstawie ww. dokumentacji gmina Brusy uzyskała pozwolenie na budowę.

Koszt wykonania dokumentacji wyniósł: **99.000,00 zł**

Na realizację inwestycji Gmina Brusy uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Fundusz Inwestycji Strategicznych w kwocie 9.989.712 zł. Przeprowadzono trzy postępowania przetargowe na realizację robót budowlanych. W ramach trzeciego postępowania dodatkowo przeprowadzono negocjacje i wyłoniono Wykonawcę. W dniu 25.11.2022r. zawarto umowę nr ZP.272.16.2022 między Gmina Brusy a firmą P.P.H.U.:

"SZARAFIN" Tomasz Szarafin z siedzibą w Skórczu za kwotę brutto 11.568.830,46zł. Nad realizacją zadania funkcję nadzoru inwestorskiego pełni firma Biuro Usług Technicznych Justyna Kubiszewska z siedzibą w Chojnicach na podstawie umowy zawartej z Gmina Brusy w dniu 25.11.2022r o nr IFZ.7011.16.2022 na kwotę 105.000,00 zł. Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.

10. Przebudowa ulic w Brusach

Trwają prace projektowe dotyczące przebudowy ulic: Bolta, Świętopełka, Witosa, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Kościelnej, Pocztovej i 2 Lutego, Plac Jana Pawła II, Bł. Ks. Jankowskiego oraz ul. Ks. A Graduszewskiego w Brusach.

całkowity koszt zadania 337.020,00 zł

koszty poniesione w 2022r. – 33.702,00 zł

Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.

11. Rewitalizacja części miasta Brusy w ramach RPO Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 8.1

Projekt pn. „Rewitalizacja części miasta Brusy” realizowany jest w ramach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej 8 Konwersja, Działania 8.1 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne wsparcie dotacyjne, Poddziałania 8.1.2 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza Obszarem Metropolitalnym Trójmiasta współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Planowany do wykonania zakres obejmuje:

- Adaptację części budynku przy ul. Szkolnej 1 w Brusach na cele społeczne;
- Remont elementów wspólnych budynku mieszkalnego i zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia (budynek komunalny przy ul. Chełmowskiej 4 w Brusach);
- Zagospodarowanie terenów zielonych przy ul. Szkolnej 1 i Chełmowskiej 4;

Wartość zadania: **3.511.387,58 zł**, w tym dofinansowanie: **2.226.482,24 zł**,

12. Przebudowa przejść dla pieszych na drodze gminnej nr 206044G

W 2021 r. gmina Brusy otrzymała dofinansowanie z *Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w Zakresie Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Na Przejściach Dla Pieszych (2021)* na przebudowę przejść dla pieszych na ul. Ogrodowej w Brusach, w tym:

- dwóch przejść dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. J. Chełmowskiego,
- dwóch przejść dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. Targową,
- jednego przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. Młyńską.

W 2021 r. została wykonana dokumentacja projektowa, a w 2022 r. roboty budowlane.

całkowity koszt zadania 118.241,25 zł

w tym dofinansowanie 81.447,00 zł

koszty poniesione w 2021r. – 12.000,00 zł na dokumentację projektową

koszty poniesione w 2022r. – 106.241,25 zł na roboty budowlane

(realizacja od 2021 r. do czerwca 2022 r.)

13. Odwodnienie miasta Brusy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Planowany zakres zadania obejmuje:

- odwodnienie Osiedla Słowackiego (ul. Mickiewicza, Prusa, Słowackiego, Wł. Reymonta) poprzez budowę kanalizacji deszczowej oraz budowę zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- odwodnienie w obrębie ulicy Kalwaryjnej i części ul. Dworcowej poprzez rozdzielenie kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną,
- modernizację układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków poprzez rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną oraz budowę zbiorników retencyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,

W ramach zadania zostanie wybudowane ok. ok. 2,8 km kolektora deszczowego oraz 3 zbiorniki retencyjne (2 na terenie starej oczyszczalni, 1 zbiornik dla potrzeb retencjonowania wód deszczowych z Osiedla Słowackiego)

Zadanie jest dofinansowane w ramach Działania 11.1. Ograniczanie zagrożeń naturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,

Szacunkowa wartość zadania: **16.994.930,08 zł**, w tym dofinansowanie: **7.715.810,38 zł**

W 2019 r. w ramach zadania wykonano dokumentację projektową:

- 1) odwodnienia ulic Reymonta, Mickiewicza, Słowackiego i Prusa.
- 2) modernizacji układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków
- 3) rozdziału kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną w ulicy Kalwaryjnej

oraz zakupiono grunt pod budowę zbiornika retencyjnego dla Osiedla Słowackiego.

W 2021 r. wykonano Etap I inwestycji, tj. rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną w ul. Kalwaryjnej w Brusach. W październiku 2022 r. rozpoczęła się realizacja robot budowlanych dotyczących modernizacji układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni. Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.

Koszty poniesione w 2021 r.: **3.421.252,69 zł**

Koszty poniesione w 2022 r.: **1.922.104,94 zł**

(realizacja od 2017r. do 2023 r.)

14. Dotacja celowa na zadanie „Przebudowa i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach”

Przebudowa obiektu rozpoczęła się już w 2018 r. To bardzo duża inwestycja, dlatego jest realizowana etapami. Pod salą widowiskową zostały wykonane piwnice przeznaczone na pomieszczenia magazynowe. Budynek został również rozbudowany o szereg nowych pomieszczeń. W obiekcie powstanie małe kino, a cały obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Winda oraz platforma przy schodowa umożliwiają osobom na wózkach zarówno zjechać na najniższą kondygnację, gdzie znajduje się sala kinowa, jak również wjazd bezpośrednio na scenę i na piętro gdzie znajduje się biblioteka.

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach jest jednym z większych tego typu obiektem w południowej części województwa pomorskiego.

Na zadanie uzyskano dofinansowanie w wysokości: **1.998.281,00 zł** (w 2018 r. - 650.000,00 zł, w 2019 r. – 1.348.281,00 zł – w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2 INFRASTRUKTURA BIBLIOTEK 2016-2020 ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa

W listopadzie 2020 r. Centrum Kultury i Biblioteki złożyło wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego o dodatkowe dofinansowanie ze środków Państwowego Fundusze Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych w wysokości **1.541.472 zł** o wsparcie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Przyznane dofinansowanie wyniosło **500.000,00 zł**.

W grudniu 2020 r. Gmina Brusy złożyła wniosek o dofinansowanie zadania ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na kwotę blisko 6.209.444 zł. Przyznane dofinansowanie wyniosło **2.981.214,00 zł**.

30 marca 2021 r. została podpisana umowa na roboty budowlane z firmą PHU Labar z Gdańska, na nadzór inwestorski z firmą PeKaBud Patryk Kubiszewski z Chojnic oraz nadzór autorski z firmą Planer-Autorska Pracownia Architektury Wiesław Redzimski.

Łączna wartość ostatniego etapu inwestycji wynosi **8.395.404,09 zł**

Dodatkowo zostały poniesione koszty w wysokości **1.068.815,92 zł** na odbiory i zakup wyposażenia, tj. meble biurowe, stoły i krzesła, regały do biblioteki, wyposażenie kuchni, komputery, telefony, sprzęt AGD itp.

Inwestycję zakończono w II kwartale 2022 r.

Koszty poniesione w 2018 r.: **650.000,00 zł**

Koszty poniesione w 2019 r.: **2.282.106,12 zł**

Koszty poniesione w 2020 r.: **43.183,62 zł**

Koszty poniesione w 2021 r.: **4.631.555,30 zł**

Koszty poniesione w 2022 r.: **4.852.139,74 zł**

Całkowity koszt zadania: 12.458.874,78 zł

w tym dotacja celowa z Gminy Brusy:

- w 2019r. – 933.825,12 zł
- w 2020r. – 43.183,62 zł
- w 2021r. – 4.131.555,30 zł
- w 2022r. – 1.870.925,74 zł

(realizacja od 2018 do 2022r.)

I. Realizacja funduszu sołeckiego

1. Sołectwo Brusy- Jaglie

Budowa oświetlenia w miejscowości Brusy - Jaglie

Wykonano dokumentację projektową na budowę oświetlenia na drodze gminnej w miejscowości Brusy-Jaglie. Realizacja robót budowlanych zaplanowana jest ze środków f. sołeckiego na 2023 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł **5.000,00 zł.**

2. Sołectwo Brusy-Wybudowanie

Budowa placu zabaw w miejscowości Brusy-Wybudowanie

Wykonano dokumentację projektową placu zabaw na terenie gminnym przy drodze Żabno – Brusy – Wybudowanie – Kosobudy oraz zakupiono i zamontowano urządzenia zabawowe (bujak huśtawka, bujak koniczynka i karuzela tarczowa). Zakup kolejnych urządzeń planowany jest ze środków f. sołeckiego na 2023 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł **12.268,90 zł.**

Budowa oświetlenia drogowego w sołectwie Brusy-Wybudowanie

W ramach zadania zamontowano 1 latarnie oświetleniową na istniejącej linii kablowej wzdłuż drogi gminnej Brusy – Brusy-Wybudowanie).

Koszt realizacji zadania wyniósł **6.500,00 zł.**

3. Sołectwo Czapiewice

Budowa drogi Czapiewice-Czapiewice-Wybudowanie

Wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej na odcinku 35 mb o szerokości 4m wraz z utwardzeniem poboczy.

Koszt realizacji zadania wyniósł **25.477,53 zł.**

4. Sołectwo Czarniż

Budowa drogi gminnej w Czarniżu

Rozpoczęto budowę drogi poprzez wykonanie oświetlenia drogowego (montaż szafki sou, ułożenie kabla oświetleniowego, montaż 2 latarni oświetleniowych). Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r. ze środków f. sołeckiego.

Koszt realizacji zadania wyniósł **24.991,00 zł.**

5. Sołectwo Czarnowo

Budowa oświetlenia drogowego na odcinku drogi Czarnowo – Czyczkowy

Rozpoczęto budowę oświetlenia na drodze gminnej Czarnowo – Czyczkowy (zamontowano szafkę oświetleniową, ułożono kabel oświetleniowy i zamontowano 1 latarnię)

Koszt realizacji zadania wyniósł **24.116,00 zł**.

6. Sołectwo Czyczkowy

Zagospodarowanie terenu komunalnego we wsi Czyczkowy

Wykonano utwardzenie działki gminnej przy ul. Głównej w Czyczkowach. W ramach zadania ułożono nawierzchnię z kostki brukowej betonowej na powierzchni ok.121 m².

Koszt realizacji zadania wyniósł: **25.000,00 zł**

7. Sołectwo Gacnik

Budowa oświetlenia przy drodze wojewódzkiej nr 235 w miejscowości Gacnik

Rozpoczęto realizację robót budowlanych dotyczących budowy oświetlenia na podstawie dokumentacji projektowej wykonanej w 2020 r.. W ramach zadania ułożono kabel oświetleniowy i zamontowano 2 latarnie oświetleniowe.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **15.000,00 zł**

W 2023 r. ze środków f. sołectkiego planuje się kontynuację robót..

8. Sołectwo Główczewice

Budowa świetlicy i remizy strażackiej

W ramach zadania planowane było wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy świetlicy i remizy strażackiej w miejscowości Główczewice. W ramach f. sołectkiego na realizację zadania zabezpieczona została kwota 25.643,00 zł.

Wysłano 7 zapytań ofertowych do projektantów, w odpowiedzi, na które otrzymano 3 oferty cenowe. Żadna z otrzymanych propozycji cenowych nie mieściła się w kwocie założonej w budżecie.

Zadanie nie zostało zrealizowane ze względu na niewystarczające środki w f. sołectkim.

9. Sołectwo Huta

W 2022 r. w planie finansowym sołectwa Huta nie ujęto zadań inwestycyjnych.

10. Sołectwo Kinice

W 2022 r. w planie finansowym sołectwa Kinice nie ujęto zadań inwestycyjnych.

11. Sołectwo Kosobudy

Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego

W ramach zadania zakupiono 10 szt. ławek parkowych, 4 szt. stołów ogrodowych, urządzenia zabawowe (zestaw metalowy, 2 huśtawki, bujak) oraz serce na nakrętce.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **43.500,00 zł**.

12. Sołectwo Leśno

Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Kaszuba

Rozpoczęto budowę oświetlenia drogowego w Kaszubie zgodnie z wykonaną w 2021 r. dokumentacją projektową. W ramach zadania rozbudowano istniejącą szafkę oświetleniową, ułożono kabel oświetleniowy i zamontowano 3 latarnie oświetleniowe.

Koszt realizacji zadania wniosk: **21.487,99 zł**

Budowa oświetlenia na ul. Okrężnej

Zamontowano 2 latarnie oświetleniowe (materiał Zamawiającego) na istniejącym kablu oświetleniowym w ul. Okrężnej w Leśnie.

Koszt realizacji zadania wniosk: **4.500,00 zł**

Wykonanie przyłącza wodno-kanalizacyjnego pod zaprojektowany budynek socjalno - sportowy

Wykonano przyłącze wody i kanalizacji sanitarnej do projektowanego budynku szatni sportowej dla zawodników.

Koszt realizacji zadania wniosk: **22.878,00 zł**

13. Sołectwo Lubnia

Budowa oświetlenia drogowego na ul. Sosnowej.

Wybudowano linię kablową oświetlenia drogowego oraz zamontowano 2 latarnie oświetlenia drogowego w ul. Sosnowej w Lubni.

Koszt realizacji zadania wniosk: **20.910,00 zł**

Budowa oświetlenia drogowego na ul. Brzozowej

Wykonano dokumentacji projektowej dla budowy oświetlenia drogowego ul. Brzozowej w Lubni.

Koszt realizacji zadania wniosk: **7.900,00 zł**

14. Sołectwo Małe Chełmy

W 2022 r. w planie finansowym sołectwa Małe Chełmy nie ujęto zadań inwestycyjnych.

15. Sołectwo Małe Gliśno

W 2022 r. w planie finansowym sołectwa Małe Gliśno nie ujęto zadań inwestycyjnych.

16. Sołectwo Męcikał

Budowa ul. Dąbek i ul. Leśnej w Męcikale.

Wykonano dokumentację projektową ul. Dąbek w Męcikale.

Kontynuację zadania zaplanowano ze środków f. sołeckiego na 2023 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **32.500,00 zł**

17. Sołectwo Orlik

Budowa drogi Lubnia - Orlik

Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 15 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.

18. Sołectwo Przymuszewo

Budowa drogi gminnej w Lendach

Wykonano dokumentację projektową budowy drogi gminnej w Lendach.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **12.700,00 zł**

19. Sołectwo Rolbik

Budowa oświetlenia ulicznego Rolbik - Młyn

Wybudowano światlenie drogowe w miejscowości Rolbiki-Młyn. W ramach zadania zamontowano szafkę SOU, ułożono kabel oświetleniowy i zamontowano 1 latarnię oświetleniową).

Koszt realizacji zadania wyniósł: **10.000,00 zł**

20. Sołectwo Skoszewo

Budowa oświetlenia drogowego w sołectwie Skoszewo

Na istniejącej linii oświetleniowej zamontowano jedną latarnię drogową..

Koszt realizacji zadania wyniósł: **6.000,00 zł**

21. Sołectwo Wielkie Chełmy

Budowa ogrodzenia terenu parku w Wielkich Chełmach.

Zrezygnowano z wykonania zadania, gdyż powstała możliwość uzyskania funduszy zewnętrznych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

22. Sołectwo Zalesie

Dokumentacja projektowa oświetlenia drogowego na ul. Wąskiej.

Wybudowano odcinek ul. Polnej w Zalesiu o długości 30 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni z płyt YOMB.

Zadanie będzie kontynuowane w 2023 r. ze środków f. sołeckiego.

Koszt realizacji zadania wyniósł **39.999,99 zł.**

23. Sołectwo Żabno

Zagospodarowanie terenu rekreacyjno – sportowego

W ramach zadania na istniejącym placu zabaw w Żabnie została zakupiona i zamontowana karuzela.

Koszt realizacji zadania wyniósł **5.000,00 zł.**

Budowa drogi "koło krzyża" - sołectwo Żabno

Wybudowano odcinek drogi gminnej w Żabnie o długości 14 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni asfaltowej jezdni wraz z poboczami z kruszywa.

Koszt realizacji zadania wyniósł **16.499,99 zł**.

VII. WYKONANIE FUNDUSZU SOŁECKIEGO

Plan wydatków funduszu sołeckiego na 2022 rok- 792 503,00 zł zł.

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego na 2022 rok -697 598,54 zł

w tym:

wydatki majątkowe – 443 280,24 zł

wydatki bieżące – 254 318,30 zł

Nie wykorzystano kwoty 94904,46 zł

Wskaźnik wykonania funduszu sołeckiego za 2022 rok – 88,02%.

Zwrot z budżetu państwa części wydatków gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego otrzymamy 123 119,17 zł

Tabela 23. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2021 roku

Nazwa Sołectwa	Nazwa zadania, przedsięwzięcia	Plan wydatków na dzień 01.01.2022 r. (zł)	Wykonanie na 31.12.2022r. (zł)	Wskaźnik wykonania	Saldo
BRUSY - JAGLIE	I Naprawa dróg gminnych	13 566,00 zł	13 519,20 zł	99,66%	46,80 zł
	II Budowa oświetlenie w miejscowości Brusy-Jaglie	8000,00 zł	5000,00 zł	62,50%	3000,00 zł
		21 566,00 zł	18 519,20 zł	85,87%	3046,80 zł

BRUSY - WYBUDOWANIE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	5000,00 zł	4951,80 zł	99,04%	48,20 zł
	II Zakup koryt betonowych odwadniających drogę gminną 206029G	2000,00 zł	1984,50 zł	99,23%	15,50 zł
	III Zakup tablic kierunkowych, służących jako drogowskazy do posesji	1000,00 zł	1000,00 zł	100,0%	- zł
	IV Budowa placu zabaw w miejscowości Brusy-Wybudowanie	12365,00 zł	12268,90 zł	99,22%	96,10 zł
	V Budowa oświetlenia drogowego w sołectwie Brusy-Wybudowanie	9000,00 zł	6500,00 zł	72,22%	2500,00zł
		29365,00 zł	26 705,20zł	90,94%	2659,80zł
CZAPIEWICE	II Budowa drogi Czapiewice-Czapiewice-Wybudowanie	28433,00 zł	25477,53 zł	89,61%	2955,47zł
	II Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy tryb życia / Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Kaszubski Wieczór Wigilijny/	2000,00 zł	1997,54 zł	99,88%	2,46 zł
	Wynajem zamków dmuchanych	1000,00 zł	1000,00 zł	100,00%	- zł
		31433,00 zł	28475,07 zł	90,59%	2957,93 zł
CZARNIZ	I Budowa drogi gminnej w Czarnizu	25000,00 zł	24991,00 zł	99,96%	9,00 zł
	II Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Festyn Rodzinny, Kaszubskie Mikołajki)	2183,00 zł	1406,73 zł	64,44%	776,27 zł
	III Wynajem zamków dmuchanych	1000,00 zł	1000,00 zł	100,00%	- zł
		28183,00 zł	27397,73 zł	97,21%	785,27 zł

CZARNOWO	I Budowa oświetlenia drogowego na odcinku drogi Czarnowo - Czyczkowy	24135,00 zł	24116,00 zł	99,92%	19,00 zł
	II Organizacja imprez integracyjnych promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Konkurs kulinarny na najsmaczniejszą potrawę regionalną z okazji Dnia Kobiet, Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka)	1153,00 zł	1145,75 zł	99,37%	7,25 zł
		25288,00 zł	25261,75zł	99,90%	26,25 zł
CZYCZKOWY	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	3000,00 zł	2986,80 zł	99,56%	13,20 zł
	II Budowa oświetlenia drogowego przy ul. Ogrodowej w Czyczkowach	30400,00 zł	30381,00 zł	99,94%	19,00 zł
	III Zagospodarowanie terenu komunalnego we wsi Czyczkowy	25000,00 zł	25000,00 zł	100,00%	- zł
	IV Zagospodarowanie terenów rekreacyjno - sportowych w sołectwie Czyczkowy	685,00 zł	679,99 zł	99,27%	5,01 zł
		59085,00 zł	59047,79zł	99,94%	37,21 zł
GACNIK	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	4225,00 zł	4165,80 zł	98,60%	59,20 zł
	II Poprawa estetyki wsi	250,00 zł	248,87 zł	99,55%	1,13 zł
	III Budowa oświetlenia przy drodze wojewódzkiej nr 235 w miejscowości Gacnik	15000,00 zł	15000,00 zł	100,00%	- zł
	IV Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską i ekologię (Konkurs kulinarny na tradycyjną potrawę kaszubską z okazji Dnia Kobiet, Akcja "Sprzątanie Sołectwa Gacnik")	850,00 zł	848,98 zł	99,88%	1,02 zł
		20325,00 zł	20263,65zł	99,70%	61,35 zł

GLÓWCZEWICE	I Budowa świetlicy wiejskiej i remizy strażackiej	25643,00 zł	- zł	0,00%	25643,00 zł
		25643,00 zł	zł	0,00%	25643,00 zł
HUTA	I Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Kaszubska Noc Świętojańska, Kaszubska Wigilia)	3000,00 zł	3000,00 zł	100,00%	- zł
	II Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - sportowego	6479,00 zł	6479,00 zł	100,00%	- zł
	III Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - sportowego	17000,00 zł	16881,02 zł	99,30%	118,98 zł
	IV Poprawa estetyki wsi	2000,00 zł	2000,00 zł	100,00%	- zł
		28479,00 zł	28360,02zł	99,58%	118,98 zł
KINICE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	10538,00 zł	10532,40 zł	99,95%	5,60 zł
	II Zakup tablic ogłoszeniowych	4000,00 zł	4000,00 zł	100,00%	- zł
	III Doposażenie świetlicy wiejskiej	2500,00 zł	2499,99 zł	100,00%	0,01 zł
	IV Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy dla dzieci, Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Kaszubskie jasełka dla dzieci)	2000,00 zł	1999,46 zł	99,97%	0,54 zł
	V Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - sportowego	3000,00 zł	2978,48 zł	99,28%	21,52 zł
		22038,00 zł	22 010,33 zł	99,87%	27,67 zł

KOSOBUDY	II Zakup tablic kierunkowych, służących jako drogowskazy do posesji	1500,00 zł	1500,00 zł	100,00%	- zł
	III Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską (Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Festyn dożynkowy, Turniej sportowy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka, Kaszubskie spotkanie oplatkowe)	2044,00 zł	2043,59 zł	99,98%	0,41 zł
	IV Wynajem zamków dmuchanych	1000,00 zł	1000,00 zł	100,00%	- zł
	V Doposażenie świetlicy wiejskiej - zmywarko-wyparzarka do naczyń)	8500,00 zł	8499,99 zł	100,00%	0,01 zł
	VI Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego przy świetlicy wiejskiej	43500,00 zł	43500,00 zł	100,00%	- zł
		56544,00 zł	56 543,58 zł	100,00%	0,42 zł
LEŚNO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	6000,00 zł	5973,60 zł	99,56%	26,40 zł
	II Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Kaszuba	21500,00 zł	21487,99 zł	99,94%	12,01 zł
	III Budowa oświetlenia na ul. Okrężnej	4500,00 zł	4500,00 zł	100,00%	- zł
	IV Wykonanie przyłącza wodno-kanalizacyjnego pod zaprojektowany budynek socjalno-sportowy	23000,00 zł	22878,00 zł	99,47%	122,00 zł
	V Organizacja cyklu imprez integracyjnych promujących kulturę kaszubską (Spotkanie Oplatkowe, Dzień Kobiet, Noc Świętojańska, Festyn Śliwkowy, Dożynki wiejskie)	4085,00 zł	3 754,37 zł	91,91%	330,63 zł

		59085,00 zł	58 593,96 zł	99,17%	491,04 zł
LUBNIA	I Budowa oświetlenia drogowego na ul. Brzozowej	12500,00 zł	7900,00 zł	63,20%	4600,00 zł
	II Budowa oświetlenia drogowego na ul. Sportowej	19000,00 zł	18999,99 zł	100,00%	0,01 zł
	III Budowa oświetlenia drogowego na ul. Sosnowej	23000,00 zł	20910,00 zł	90,91%	2090,00 zł
	IV Dopuszczenie świetlicy wiejskiej	2500,00 zł	2500,00 zł	100,00%	- zł
	V Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Festyn rodzinny, Dzień Kobiet-konkurs kulinarny)	1085,00 zł	1080,59 zł	99,59%	4,41 zł
	Wynajem zamków dmuchanych	1000,00 zł	1000,00 zł	100,00%	- zł
		59085,00 zł	52 390,58 zł	88,67%	6694,42 zł
MAŁE CHEŁMY	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	10000,00 zł	9982,20 zł	99,82%	17,80 zł
	II Zakup tablic kierunkowych, służących jako drogowskazy do posesji	2500,00 zł	2480,00 zł	99,20%	20,00 zł
	III Zakup luster drogowych	1400,00 zł	1346,44 zł	96,17%	53,56 zł
	IV Dopuszczenie świetlicy wiejskiej	12820,00 zł	12798,69 zł	99,83%	21,31 zł
	V Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia	2500,00 zł	2499,30 zł	99,97%	0,70 zł

	Wynajem zamków dmuchanych	500,00 zł	500,00 zł	100,00%	- zł
		29720,00 zł	29 606,63 zł	99,62%	113,37 zł
MAŁE GLIŚNO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	19579,00 zł	19571,40 zł	99,96%	7,60 zł
	II Organizacja imprez integracyjnych promujących kulturę kaszubską (Festyn rodzinny-turniej sportowy)	1000,00 zł	999,98 zł	100,00%	0,02 zł
	Wynajem zamków dmuchanych	1500,00 zł	1500,00 zł	100,00%	- zł
	III Zagospodarowanie terenu rekreacyjno- sportowego	2500,00 zł	2472,30 zł	98,89%	27,70 zł
		24579,00 zł	24 543,68 zł	99,86%	35,32 zł
MĘCIKAŁ	I Budowa ul. Dąbek i ul. Leśnej w Męcikale	32500,00 zł	32500,00 zł	100,00%	- zł
	II Naprawa nawierzchni dróg gminnych	20135,00 zł	20043,00 zł	99,54%	92,00 zł
	III Zakup tablicy ogłoszeniowej	2000,00 zł	2000,00 zł	100,00%	- zł
	IV Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Festyn Noc Świętojańską, Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka)	2500,00 zł	2500,00 zł	100,00%	- zł
		57 135,00 zł	57 043,00 zł	99,84%	92,00 zł
ORLIK	I Budowa drogi Lubnia-Orlik	32792,00 zł	11669,85 zł	35,59%	21122,15 zł
		32792,00 zł	11 669,85 zł	35,59%	21122,15 zł

PRZYMUSZEWO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	2993,00 zł	2986,80 zł	99,79%	6,20 zł
	II Budowa drogi gminnej w Lendach	12700,00 zł	12700,00 zł	100,00%	- zł
	III Promocja walorów turystyczno- przyrodniczych sołectwa Przymuszewo	1000,00 zł	400,00 zł	40,00%	600,00 zł
	IV Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską	1000,00 zł	999,96 zł	100,00%	0,04 zł
	VI Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	7300,00 zł	7188,69 zł	98,48%	111,31 zł
		24993,00 zł	24 275,45 zł	97,13%	717,55 zł
ROLBIK	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	14061,00 zł	13990,80 zł	99,50%	70,20 zł
	II Zakup tablicy ogłoszeniowej	2000,00 zł	2000,00 zł	100,00%	- zł
	III Budowa oświetlenia ulicznego Rolbik - Młyn	10000,00 zł	10000,00 zł	100,00%	- zł
	IV Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską " Spotkanie integracyjne dla dzieci z konkursem "Wiedza o regionie"	1000,00 zł	965,60 zł	96,56%	34,40 zł
		27061,00 zł	26 956,40 zł	99,61%	104,60 zł
SKOSZEWO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	9125,00 zł	9117,60 zł	99,92%	7,40 zł
	II Budowa oświetlenia drogowego	6000,00 zł	6000,00 zł	100,00%	- zł
		15125,00 zł	15 117,60 zł	99,95%	7,40 zł

WIELKIE CHEŁMY	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	9114,00 zł	9039,00 zł	99,18%	75,00 zł
	II Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - sportowego we wsi Wielkie Chełmy	30000,00 zł	- zł	0,00%	30000,00 zł
		39 114,00 zł	9 039,00 zł	23,11%	30 075,00 zł
ZALESIE	I Budowa ul. Polnej w Zalesiu	40000,00 zł	39999,99 zł	100,00%	0,01 zł
	II Naprawa nawierzchni dróg gminnych	7059,00 zł	6995,40 zł	99,10%	63,60 zł
	III Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską oraz zdrowy styl życia (Kaszubska Gwiazdka, Kaszubskie igraszki kulinarne z okazji Dnia Kobiet, Turniej sportowy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka Akcja sprzątnia wsi, Konkurs na tradycyjną potrawę wigilijną, Piknik Rodzinny)	2 500,00 zł	2 477,12 zł	99,08%	22,88 zł
	Wynajem zamków dmuchanych	900,00 zł	900,00 zł	100,00%	- zł
		50459,00 zł	50 372,51 zł	99,83%	86,49 zł
ŻABNO	I Budowa drogi "koło krzyża"	16500,00 zł	16499,99 zł	100,00%	0,01 zł
	II Utwardzenie poboczy przy drodze gminnej asfaltowej na "Macieje"	1000,00 zł	1 000,00 zł	100,00%	- zł
	III Koszenie traw na poboczach i rowach na terenie sołectwa Żabno	1 406,00 zł	1 406,00 zł	100,00%	- zł
	IV Organizacja imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Kaszubskie igraszki kulinarne z okazji Dnia Dziecka, Turniej sportowy dla dzieci)	1 500,00 zł	1 499,57 zł	99,97%	0,43 zł

	V Zagospodarowanie terenu rekreacyjno- sportowego	5 000,00 zł	5 000,00 zł	100,00%	- zł
		25 406,00 zł	25 405,56 zł	100,00%	0,44 zł
		792 503,00 zł	697 598,54 zł	88,02%	94 904,46 zł

VIII. PRZYNALEŻNOŚĆ GMINY BRUSY DO STOWRZYSZEŃ I ZWIĄZKÓW MIĘDZYGMINNYCH ORAZ MIASTA PARTNERSKIE

Gmina Brusy należy do następujących organizacji:

- Związek Miast Polskich (Uchwała nr XXVII-146/97)
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sandry Brdy” (Uchwała Nr XIII/141/2008)
- Stowarzyszenie Wdzydzko – Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Morenka” (Uchwała nr XXVIII/246/09)
- Stowarzyszenie Samorządów Polskich Współdziałających z Parkami Narodowymi oraz Samorządów posiadających na swym terenie inne obszary prawnie chronione. (Uchwała nr XXVII/242/14)

Miasta Partnerskie

Gmina Brusy prowadzi współpracę z dwoma miastami partnerskimi: od 2006 r. z niemieckim miastem Gross Laasch oraz od 2015 r. z polskim Ożarowem Mazowieckim.

IX. CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1. Oświata i wychowanie

Gmina Brusy jest organem prowadzącym dla: 10 szkół podstawowych, w tym dwóch z filiami, jednego przedszkola, pięciu punktów przedszkolnych oraz żłobka.

Na terenie gminy Brusy działają następujące szkoły podstawowe:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach, o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym (tzw. „zerówką”);
- 2) Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII;
- 3) Szkoła Podstawowa w Czapiewicach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 4) Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 5) Szkoła Podstawowa im. Księdza Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 6) Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Leśnie o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym wraz ze Szkołą Filialną w Przymuszewie o strukturze organizacyjnej kl. I-III i oddziałem przedszkolnym;
- 7) Szkoła Podstawowa im. Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski” w Lubni o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 8) Szkoła Podstawowa w Męcikale o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 9) Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym wraz ze Szkołą Filialną w Rolbiku o strukturze organizacyjnej kl. I-III i oddziałem przedszkolnym;
- 10) Szkoła Podstawowa w Zalesiu o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym.

Na terenie miasta Brusy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole tj. Przedszkole nr 1 w Brusach przy ul. Ogrodowej z dodatkowymi oddziałami oraz z Punktem Przedszkolnym przy ul. Armii Krajowej oraz Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego im. św. Józefa.

Gminną sieć przedszkoli uzupełniają punkty przedszkolne zlokalizowane przy szkołach podstawowych na terenach wiejskich w następujących miejscowościach: Czyczkowy, Leśno, Lubnia i Kosobudy.

Od 2020 r. ofertę dla najmłodszych dzieci tj. w wieku od 20 tygodnia życia do lat 3 wzbogaca Samorządowy Żłobek w Brusach. Wg stanu na dzień 1 grudnia 2022 r. 51 dzieci korzystało z opieki w gminnym Żłobku

LICZBA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH -										
w roku szkolnym 2022/2023 (stan na 30.09.2022)										
Nazwa Szkoły	„0”	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	Razem:
SP Brusy	88	43	51	42	48	48	47	21	67	455
Liczba oddziałów	4	2	2	2	2	2	2	1	3	20
SP Brusy Nr 2	0	35	48	40	49	46	54	19	71	362
Liczba oddziałów	0	2	2	2	2	2	2	1	3	16
SP Leśno	25	16	20	13	16	25	16	10	22	163
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Filia Przymuszewo	10	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Liczba oddziałów	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SP Kosobudy	22	8	18	17	11	17	14	12	27	146
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
SP Wielkie Chelmy	24	15	7	8	12	9	10	12	15	112
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Filia Rolbik	7	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Liczba oddziałów	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SP Lubnia	19	15	14	13	16	19	19	13	18	146
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
SP Czyczkowy	52	18	20	16	9	14	12	8	16	165
Liczba oddziałów	2	1	1	1	1	1	1	1	1	10
SP Zalesie	33	9	7	7	11	6	7	6	6	92
Liczba oddziałów	2	1	1	1	1	1	1	1	1	10
SP Męcikał	13	4	4	2	6	8	2	0	0	39
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	0	0	0	6
SP Czapiewice	13	10	2	5	6	9	2	0	0	47
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	0	0	7
Razem: (liczba uczniów)	306	173	191	163	184	201	183	101	242	1744

Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2022/2023

Nazwa przedszkola	„O”	Pozostałe dzieci	Razem:	Rocznik	Rocznik	Rocznik	Rocznik
				2016	2017	2018	2019
Przedszkole nr 1 w Brusach	0	215	215	0	89	86	39
Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego	22	74	96	22	24	26	24
Razem:	22	289	311	22	113	112	63

Liczba dzieci w punktach przedszkolnych 2022/2023

Przedszkole nr 1	18
SP Leśno	25
SP Kosobudy	25
SP Lubnia	24
SP Czyczkowy	25
Razem:	117

Liczba dzieci w Samorządowym Żłobku w Brusach w 2022 r.

styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
80	80	80	71	71	68	61
wrzesień	październik	listopad	grudzień			
52	52	50	51			

W roku szkolnym 2022/2023 zwiększono liczbę miejsc w edukacji przedszkolnej tj. w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i punktach przedszkolnych dzięki czemu wychowaniem przedszkolnym objętych zostało 734 dzieci, w tym 96 w przedszkolu niepublicznym, w wieku od 3 do 6 lat, tj. 38 więcej niż w roku szkolnym 2021/2022. Utworzono 3 nowe oddziały przedszkolne z łączną liczbą czterdziestu sześciu miejsc. Pomimo tego nie udało się zapewnić 9 dzieciom zgłoszonym w trakcie przeprowadzonej rekrutacji do publicznych przedszkoli na rok szkolny 2022/2023. Dzieci te zostały zgłoszone w rekrutacji do przedszkola niepublicznego i tam też zostały przyjęte.

REALIZOWANE ZADANIA OŚWIATOWE

Gmina Brusy realizowała zadania oświatowe wynikające z ustawy Prawo Oświatowe, ustawy o systemie oświaty, ustawy o finansowaniu zadań oświatowych i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności szkół podstawowych, przedszkola, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych.

- 1) W szkołach odbywała się nauka języka obcego – wszyscy uczniowie korzystali z nauki języka angielskiego, a na zajęcia z drugiego języka obcego – niemieckiego uczęszczało 343 uczniów.
- 2) Ponadto 565 uczniów ze wszystkich szkół podstawowych uczęszczało na zajęcia z języka regionalnego – języka kaszubskiego.
- 3) W szkołach i przedszkolu podejmowano różnego rodzaju działania, ukierunkowane na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które dostosowane były do indywidualnych potrzeb poszczególnych uczniów. Uczniowie ci uczestniczyli w następujących specjalistycznych zajęciach: rewalidacja, logopedia, zajęcia wyrównawcze, zindywidualizowana ścieżka rozwoju, praca z nauczycielem wspierającym, nauczanie indywidualne. Na ten cel w 2022 roku wydatkowano kwotę 1.243.888 zł, tj. o ponad 389 tys. zł więcej niż w 2021 r. Wzrost nakładów finansowych spowodowany jest między innymi zwiększeniem się liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z zaleceniami realizacji specjalistycznych zajęć – z 51 do 56 uczniów.
- 4) Gmina Brusy w 2021 roku otrzymała wsparcie z budżetu państwa w ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” –w kwocie 605.400 zł. Zakupy sprzętu rozpoczęły się jeszcze

w grudniu 2021 r. na które wydatkowano 172 tys. zł i były one kontynuowane w pierwszym półroczu 2022 roku. Dzięki Laboratorium Przyszłości, do 31 sierpnia 2022 r. do każdej z naszych 10 szkół podstawowych dotarł nowoczesny sprzęt, w tym: drukarki 3D z akcesoriami; mikrokontrolery z sensorami, wzmacniaczami, płytkami prototypowymi i innymi akcesoriami; sprzęt do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć (kamery, aparaty fotograficzne, sprzęt nagłaśniający, mikrofony, oświetlenie); stacje lutowicze (do mikrokontrolerów). W ramach Laboratoriów Przyszłości szkoły wybrały również wyposażenie dodatkowe tj.: narzędzia do prac ręcznych, drobny sprzęt gospodarstwa domowego, kuchenki, chłodziarki, maszyny krawieckie do szycia, hafciarki, gogle VR, oraz inne pomoce dydaktyczne. Obowiązek udostępniania laboratoriów uczniom przez szkoły wszedł w życie wraz z początkiem roku szkolnego 2022/2023.

- 5) W marcu 2022 r. rozpoczęła się realizacja projektu „Gmina Brusy wspiera przedszkolaków” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020. Celem projektu była poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez dostosowanie minimum 12 miejsc dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz realizację dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej udział w wychowaniu przedszkolnym oraz zwiększenie szans edukacyjnych w edukacji przedszkolnej - minimum 90% z 310 dzieci w wieku przedszkolnym z 6 ośrodków wychowania przedszkolnego (Przedszkole Brusy, SP nr 1 Brusy, SP Kosobudy, SP Czyczkowy, SP W. Chełmy i SP Czapiewice). Zajęcia będą realizowane przez okres 12 miesięcy, tj. do końca lutego 2023 r. Wartość całego projektu to 1.321.925,71 zł, z tego dofinansowanie 1.123.636,85 zł, wkład własny Gminy Brusy 198.288,86 - koszt udostępnienia pomieszczeń – 196.140 zł. W 2022 r. w ramach projektu zakupione zostało wyposażenie i pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć za kwotę 365.339,27 zł, w tym nowe urządzenia na plac zabaw przy Przedszkolu nr 1 w Brusach za kwotę 58.035,50 zł. Dzięki specjalistycznym szkoleniom oraz studiom podyplomowym za kwotę 78.6780 zł dodatkowe kompetencje uzyskało również 34 nauczycieli.
- 6) Gmina Brusy otrzymała od Ministra Edukacji i Nauki wsparcie dla 5 wniosków z 4 szkół podstawowych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Poznaj Polskę” dotyczących realizacji wycieczek szkolnych związanych poznawaniem Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. Na ten cel nasze szkoły otrzymały dofinansowanie w kwocie 41.661,80 zł. Wkład własny w formie wpłat rodziców uczniów to kwota 24.543,19 zł. Wszystkie zaplanowane wycieczki zostały zrealizowane i łącznie wydatkowano na ten cel kwotę **66.204,99 zł**.

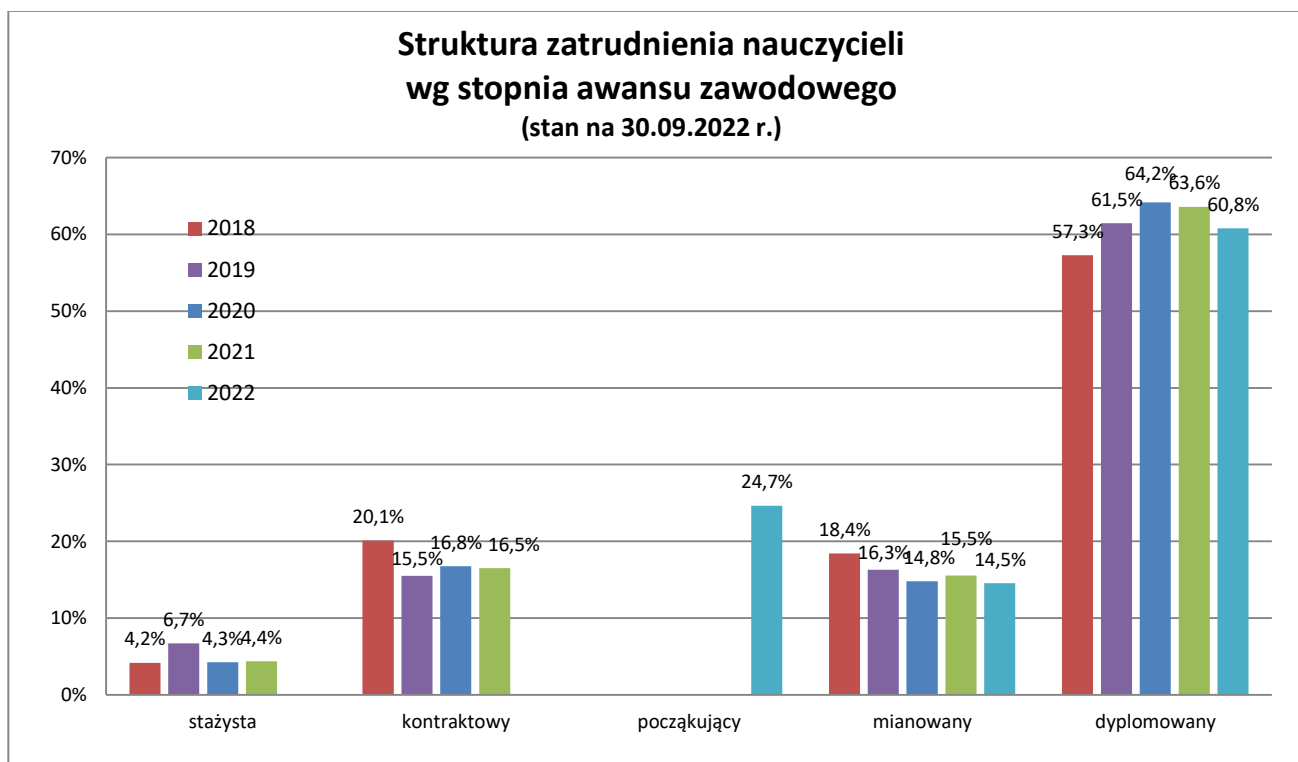
- 7) Zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. – w gminnych szkołach podstawowych i przedszkolu wdrożono nowe zdanie związane ze standaryzacją zatrudnienia nauczycieli specjalistów – pedagogów, pedagogów specjalnych, logopedów, psychologów i terapeutów pedagogicznych. Od 1 września zatrudniono pedagogów specjalnych, terapeutów pedagogicznych oraz zwiększono zatrudnienie pedagogów i logopedów a od 1 października psychologa na pełnym etacie (SP nr 1 i SP nr 2). Zatrudnienie w/w specjalistów wzrosło o 8,3 etatu. Na realizację tego zdania gmina otrzymała zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie ponad **219 tys. zł.**
- 8) 2022 rok był drugim pełnym rokiem funkcjonowania Samorządowego Żłobka w Brusach. Bieżące koszty funkcjonowania Żłobka dotyczące wynagrodzeń personelu zatrudnionego w Żłobku tj., opiekunek, woźnych i pielęgniarki były pokrywane do lutego 2022 r. w ramach realizowanego projektu pn. „Żłobek w Brusach szansą na zwiększenie zatrudnienia i powrotu na rynek pracy” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Całociowe koszty funkcjonowania Żłobka w 2022 r. wyniosły **1.209.883,72 zł.** Głównymi źródłami finansowania wydatków były: dotacja w ramach programu unijnego pn. „Żłobek w Brusach szansą na zwiększenie zatrudnienia i powrotu na rynek pracy” - 168 442,38 zł, wpłaty rodziców za pobyt i wyżywienie dziecka – 405.620,30 zł, wpłaty ZUS z tytułu przyznanego rodzicom dofinansowania opłaty za pobyt dziecka w żłobku – 142.850 zł, wpływy z innych wpłat i dochodów – 24.290,26 zł. Pozostała kwota wydatków – 468.680,78 zł została sfinansowana z budżetu Gminy Brusy.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W SZKOŁACH

W jednostkach oświatowych Gminy Brusy na dzień 30 września 2022 r. zatrudnienie kształtowało się w następujący sposób: 216 etatów nauczycielskich oraz 59 etatów pracowników administracji i obsługi. W trakcie 2022 roku awans zawodowy uzyskało 3 nauczycieli mianowanych i 9 nauczycieli dyplomowanych.

Struktura zatrudnienia nauczycieli ze względu na stopień awansu zawodowego przedstawia się następująco:

Wykres 4. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg. stopnia awansu zawodowego

NAGRADZANIE PRACOWNIKÓW I UCZNIÓW

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej w październiku 2022 roku Burmistrz Brus przyznał nagrody, które otrzymało 15 nauczycieli, w tym 1 dyrektor szkoły podstawowej. Listy gratulacyjne otrzymała również ósemka nauczycieli, którzy zdobyli stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego.

W 2022 roku kontynuowany był program stypendialny w ramach „Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Terenu Gminy Brusy”.

W ramach tego programu w czerwcu 2021 r. 32 absolwentów szkół podstawowych zostało wyróżnionych jednorazowymi a w miesiącu październiku 30 uczniów otrzymało miesięczne stypendia Burmistrza Brus za wyniki w nauce i inne szczególne osiągnięcia w roku szkolnym 2021/2022. W stosunku do 2021 roku nastąpił spadek liczby łącznie przyznanych

stypendiów o 12 i spowodowany on był przede wszystkim zmniejszeniem się ilości stypendystów wśród uczniów klas V-VII szkół podstawowych tj. z 51 do 30.

Nagrodzono również osiągnięcia wybitnych sportowców z gminy Brusy. Absolwent Szkoły Podstawowej w Czyczkowach, otrzymał nagrodę za zajęcie III miejsca i zdobycie brązowego medalu w Mistrzostwach Polski Młodzików w Boksie. Nagroda została przyznana również absolwentowi Technikum nr 2 w Chojnicach za zajęcie III miejsca i zdobycie brązowego medalu w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski o Puchar Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Boksie.

WYNIKI Z EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony w dniach 24-26 maja 2022 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin w dniach 13-15 czerwca 2022 r. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej. Każdy ósmoklasista przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj.

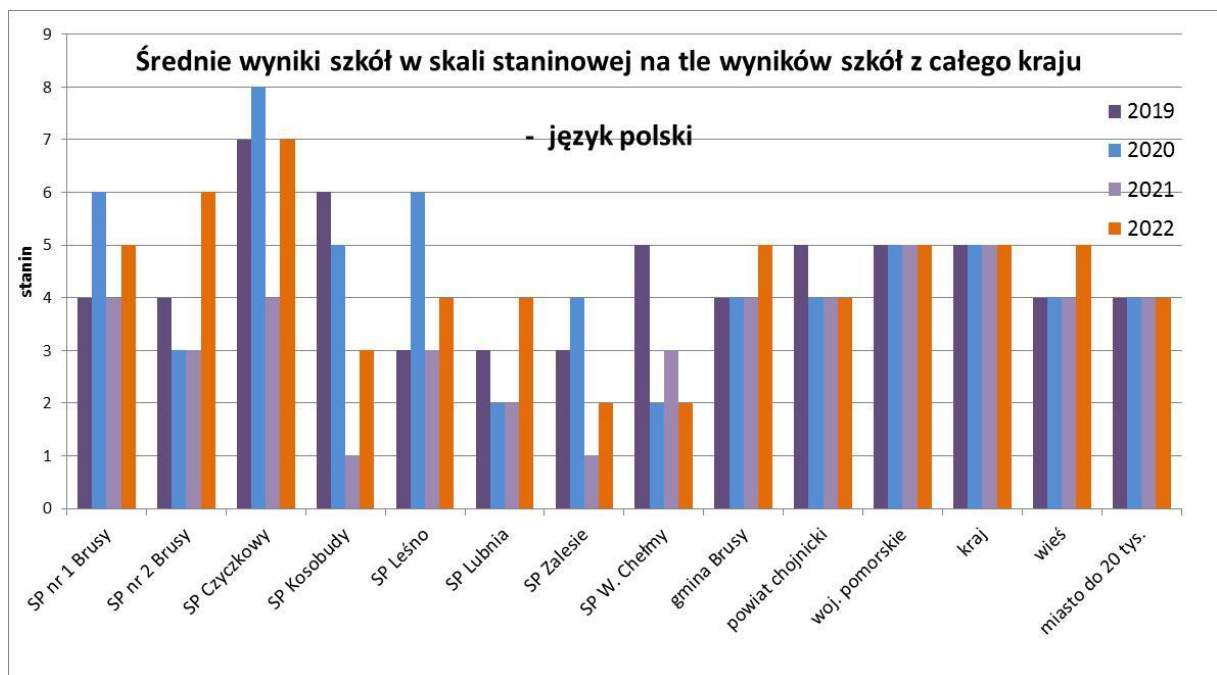
1) języka polskiego; 2) matematyki; 3) języka obcego nowożytnego. Z każdego przedmiotu można uzyskać maksymalnie 100 punktów.

Tabela 28. Zestawienie wyników egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w maju 2022

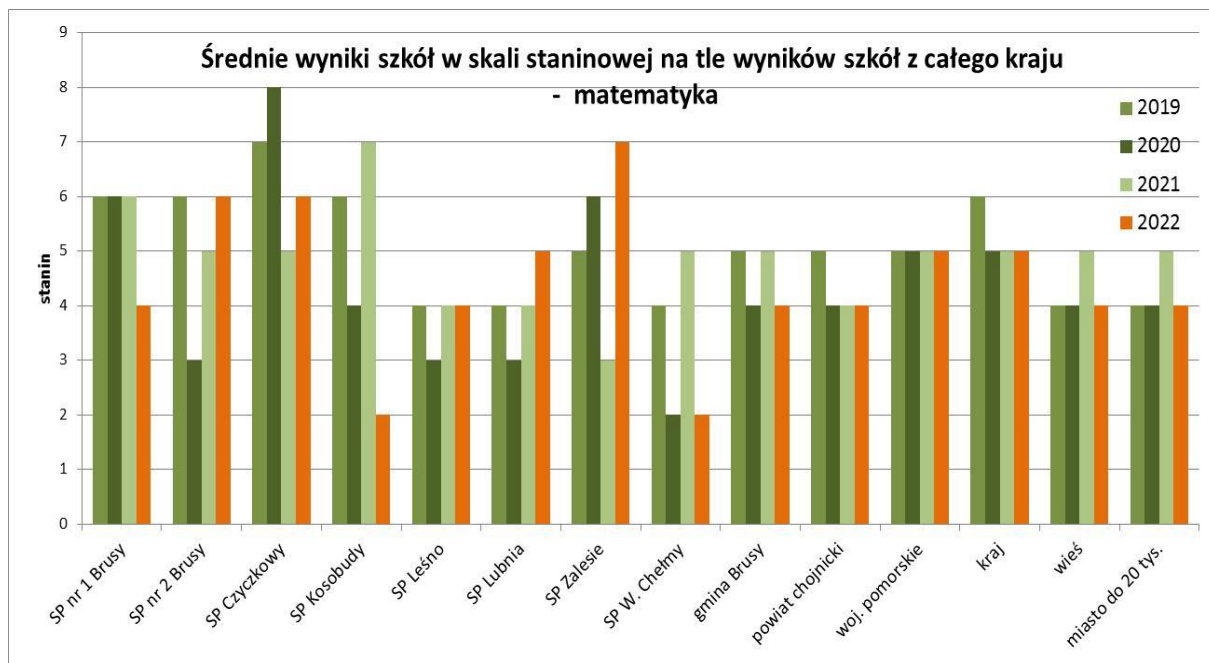
	Liczba uczniów zdających	Liczba punktów		
		j. polski	matematyka	j. angielski
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	97	59	49	58
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	86	64	61	55
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	12	69	60	49
Szkoła Podstawowa im. ks. kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	20	49	37	35
Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Leźnie	31	54	51	51

Szkoła Podstawowa im. TOW „Gryf Pomorski” w Lubni	30	54	54	45
Szkoła Podstawowa w Zalesiu	9	46	66	59
Szkoła Podstawowa im. S. Sikorskiego w Wielkich Chelmach	16	47	35	45
Gmina Brusy	301	57 (miasto 61, wieś 53)	52 (miasto 55, wieś 49)	51 (miasto 56, wieś 46)
powiat chojnicki		56	51	58
województwo pomorskie		59	56	67
Kraj		60	57	67
Wieś		57	51	58
miasta do 20 tys. mieszkańców		56	51	62

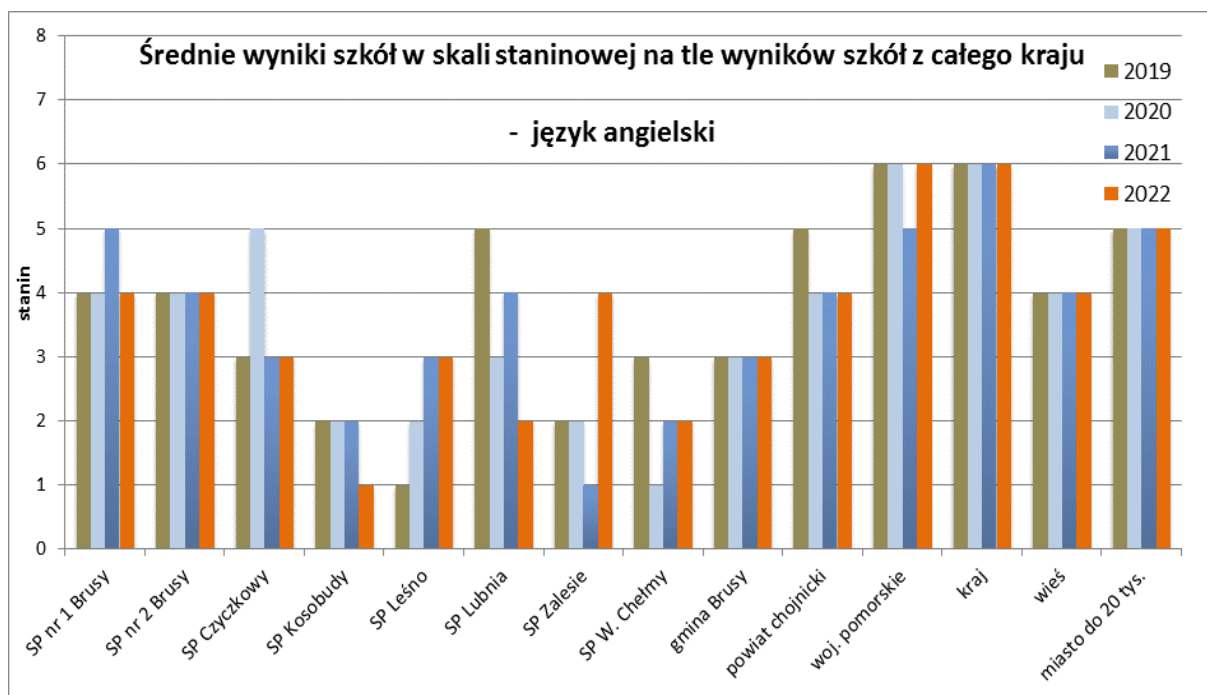
Wykres 5

Wykres 6.

Wykres 7.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego jest o 1 pkt procentowy wyższy od średniej powiatowej – 5 stanin w 9 stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju – wynik identyczny jak dla szkół zlokalizowanych na obszarach wiejskich;
- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy z egzaminu ósmoklasisty z matematyki jest o 1 pkt procentowy wyższy od średniej powiatowej – 4 stanin w 9 stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju;
- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego jest o 7 pkt procentowych niższy od średniej powiatowej – 3 stanin w 9 stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju;
- Wyniki ze sprawdzianów oraz egzaminów są zróżnicowane w poszczególnych latach - zależne od danego rocznika uczniów.

Tabela 30 . Najważniejsze zadania remontowe

Szkoła	Zakres wykonanych prac	Kwota wydatkowanych środków
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	zakup materiałów do wygłuszenia sufitów holu	14.861,27 zł
	zakup materiałów do remontu sal lekcyjnych	5.562,29 zł
	remont instalacji odrgomowej	14.118,55 zł
	wykonanie prac elektrycznych związanych z remontem wewnętrznej linii zasilającej pomieszczenia kuchni wraz z montażem rozdzielni głównej	107.177,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	zakup materiałów do remontu sal lekcyjnych oraz zakup usług remontowych	19.004,06 zł
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Czyczkowach	zakup materiałów do remontów	3.712,04 zł
	zakup materiałów do remontu ogrodzenia w punkcie przedszkolnym	3.736,22 zł
Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Leśnie	zakup usług remontowych - wymiana opraw oświetleniowych na sali gimnastycznej	16.221,40 zł
Przedszkole nr 1 w Brusach	remont podłóg w sali dydaktycznej oraz holu wraz z malowaniem pomieszczeń	58.380,99 zł
RAZEM		242.773,82 zł

Tabela 31. Zadania inwestycyjne

Nazwa zadania	Kwota wydatkowanych środków
Zakup wyposażenia w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	433.225zł

Wykonanie monitoringu wizyjnego w Szkole Podstawowej w Zalesiu	14.500 zł
RAZEM	447.725 zł

FINANSE

Dochody

Głównym źródłem finansowania oświaty jest część oświatowa subwencji ogólnej - 20.495.775 zł oraz dotacja przedszkolna – 774.084 zł. Poza subwencją i dotacjami największe dochody szkoły i przedszkole osiągnęły z wynajmu sal, opłat za dożywianie uczniów w stołówkach oraz odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu – łącznie 801.702 zł.

Wydatki

W roku 2022 wydatki bieżące na finansowanie oświaty wyniosły ogółem: 31.029.029 zł. Największy koszt funkcjonowania oświaty stanowią wynagrodzenia dla pracowników wraz z wydatkami osobowymi niezaliczonymi do wynagrodzeń oraz pochodne od nich w kwocie 25.923.240 zł, co stanowi ok. 83,5% wszystkich zrealizowanych wydatków bieżących.

Tabela 32. Zestawienie dochodów i wydatków na finansowanie oświaty

	2022
Kwota części oświatowej subwencji ogólnej	20 495 775 zł
Dotacje na zadania oświatowe – dochody	1 379 834 zł
Pozostałe dochody	801 702 zł
Wydatki bieżące na wszystkie zadania oświatowe	31 029 029 zł
Dochody - wydatki	- 8 351 718 zł

W 2022 roku z budżetu Gminy Brusy została udzielona dotacja dla przedszkola niepublicznego działającego na terenie miasta Brusy w kwocie 928.242,69 zł oraz pokryto koszty

wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych na terenie gminy Brusy uczęszczających do niepublicznych przedszkoli na terenie innych gmin – 86.776,80 zł.

Gmina Brusy otrzymała z innych gmin zwrot dotacji udzielonej dla przedszkola niepublicznego w kwocie 60.225,38 zł w zakresie dzieci zamieszkujących w tych gminach i uczęszczających do przedszkola niepublicznego.

ORGANIZACJA DOWOZÓW DO SZKÓŁ

W roku szkolnym 2022/2023 dowozem objęto 266 uczniów. Do realizacji tego zadania Gminny Zarząd Oświaty w Brusach dysponował 2 autobusami o łącznej liczbie miejsc 80 oraz 3 busami o łącznej liczbie miejsc 66. Pomimo tego część dzieci korzystała z transportu publicznego (PKS) – 13 uczniów oraz dowożona była przez rodziców – 9 osób. Gmina Brusy jest zobowiązana do zorganizowania dowozu uczniów z terenu gminy Brusy, uczęszczających do szkół specjalnych oraz innych placówek umożliwiających realizację obowiązku szkolnego. W roku szkolnym powyższym dowozem objęto 26 osób do Chojnic, 1 do Czerska, 5 osób do OREW w Trzebuniu oraz 2 osoby do OREW w Pierszczewie. Łączny koszt realizacji zadań związanych z dowozem uczniów w 2022 r. wyniósł 782.186,60 zł.

KSZTAŁCENIE UCZNIÓW Z UKRAINY

Wraz z początkiem marca 2022 r. do gminnych szkół podstawowych zaczęli zgłaszać się uczniowie - uchodźcy z Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z wybuchem wojny w Ukrainie i zamieszkali na terenie gminy Brusy. Zarówno w roku szkolnym 2021/2022 oraz bieżącym uczniowie ci byli włączani do istniejących oddziałów klasowych i przedszkolnych. W zależności od potrzeb tych uczniów organizowane były dla nich dodatkowe zajęcia - wyrównawcze oraz z języka polskiego. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach 2022 r. kształtowała się w następujący sposób:

Tabela 33. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach 2022 r.

Dzieci/uczniowie z Ukrainy											
Placówka	poziom kształcenia	miesiąc									
		24.02-31.03.2022	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	klasy I-VIII	4	6	5	5	5	5	5	3	3	3
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	klasy I-VIII	12	13	12	11	11	11	8	6	5	5
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	przedszkole -"0"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	klasy I-VIII	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa im. Księdza Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	przedszkole -"0"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Leśnie	Punkt przedsz	-	1	1	1	1	1	0	0	0	0
	klasy I-VIII	1	2	2	2	2	2	1	0	0	0
Szkoła Filialna w Przymuszewie	przedszkole -"0"	-	2	2	2	2	2	2	1	1	1
	klasy I-VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa w Męcikale	przedszkole -"0"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach	przedszkole -"0"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa w Zalesiu	przedszkole -"0"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa im. TOW" Gryf Pomorskie" w Lubni	przedszkole -"0"	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	klasy I-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa w Czapiewicach	przedszkole -"0"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedszkole nr 1 w Brusach	punkt przedszkolny	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	przedszkola	3	6	6	6	6	6	5	4	4	4
	szkoła podstawowa	27	28	22	21	21	21	17	12	11	11

2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach

Pomoc i wsparcie w gminie Brusy z pomocy społecznej w 2022 roku uzyskało 529 osób, co stanowiło 3,64% wszystkich mieszkańców gminy. W roku 2022, w stosunku do 2021 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 310 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 88 osób. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 139 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2021 o 30 osób. W gminie Brusy najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy

społecznej w 2022 roku było kolejno: ubóstwo, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 34. Liczba osób, którym udzielono wsparcia

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia		Rok 2022
Liczba osób	1	529
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	247
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	113
Liczba rodzin	7	173
Liczba osób w rodzinach	8	529

Tabela 35. Udzielana pomoc i wsparcie

LICZBA RODZIN OGÓLEM	Powody i wsparcia	udzielenia	pomocy
115	UBÓSTWO		
75	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		
62	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA		
56	BEZROBOCIE		
54	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI		
37	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA		
5	ALKOHOLIZM		
5	PRZEMOC W RODZINIE		
3	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH		I
3	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH		I

	PROWADZENIA TYM:	GOSPODARSTWA RODZINY	DOMOWEGO	W WIELODZIETNE
1	BEZDOMONOŚĆ			
1	TRUDNOŚCI W ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	PRZYSTOSOWANIU	DO ŻYCIA	PO
1	ZDARZENIE LOSOWE			

Sukcesywnie spada liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (w 2022 r. – 131 osób, w 2021 – 148 osób). Na stałym poziomie pozostaje liczba osób, którym udzielana jest pomoc w formie usług opiekuńczych (2020 – 12 osób, 2021 – 15) i w 2022 r. wyniosła 12. Na stałym poziomie pozostaje liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 7 osób.

Wzrósł wskaźnik pracy socjalnej obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100% i wyniósł w 2022 r. 105,78 (w 2021 r. wynosił 57,29%, w 2020 r. – 66,24%).

Kwota świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2022 r. – 368 708,25 jest niższa od roku 2021 o 46 020 zł, a także lat poprzednich.

Tabela 36. Rodzaje świadczeń

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, które decyzją otrzymały świadczenie
Zasiłek okresowy	29
Zasiłek celowy	92
Schronienie	5
Posiłek	123
Zasiłek stały	49
Usługi opiekuńcze	12
Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7

Świadczenia z zakresu zadań własnych i zleconych w gminie Brusy

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Brusy prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej:

- 3 mieszkania chronione, zapewniające całodobową opiekę osobom pełnoletnim z niepełnosprawnością, w podeszłym wieku lub przewlekle chorym;
- Dzienny Dom Pobytu (15 miejsc), jest miejscem dla osób starszych, które w wyniku choroby, podeszłego wieku, samotności, czy też innych wydarzeń losowych potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Pomaga w zorganizowaniu czasu wolnego, zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, towarzyskich, a także wzmacnianiu kondycji fizycznej – psychicznej.
- Placówka Wsparcia Dziennego (15 miejsc) realizuje zadania świetlicy o charakterze socjoterapeutycznym i atywizująco-profilaktycznym. Oferuje wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie opieki wychowawczej oraz specjalistycznej, pomocy w nauce szkolnej, trudnych sytuacjach rodzinnych, emocjonalnych, oddziaływujących na środowisko młodego człowieka.
- oraz Środowiskowy Dom Samopomocy (30 miejsc).

Pomoc i wsparcie w gminie Brusy w 2022 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskały 131 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 145 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 6 osób i wyniosła w 2022 wyniosła 210 188 zł.

W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 13 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia wychowawczego wyniosła 8 769 457 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 11 427 050 zł. Związane jest to z przejściem od 1 czerwca 2022 r. ZUS w całości realizacji programu "Rodzina 500 plus", czyli przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 538 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 96 rodzin (co stanowi spadek o 15 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 2 967 141,95 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 428 085,99 zł.

Wzrosła liczba gospodarstw domowych i wartość wsparcia udzielanego w postaci dodatków mieszkaniowych. W 2022 36 gospodarstw domowych otrzymało dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 70 874 zł (w 2021 -30 gospodarstw domowych), a dodatki energetyczne – 4 rodziny na łączną kwotę pomocy 137 zł (w 2021 -8 rodzin).

W gminie Brusy środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2022 roku 38 369 390 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 1 886 018 zł. (co stanowi 5,17%). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 21 938 598 zł. co stanowi 57,18 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 5 513 589 zł. co stanowi 14,37 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 280 513 zł. co stanowi 0,73% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 180 072 zł. co stanowi 0,47 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia

emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej 85501 - Świadczenie wychowawcze.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polegała na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku 2022 Ośrodek uczestniczył: w 1 projekcie z EFS "Centrum Usług Społecznych w Brusach", na łączną kwotę 643 896,48 zł., który objął wsparciem 68 osób, oraz w 5 konkursach ogłaszanych przez MRiPS:.

- "Opieka 75+" - kwota dofinansowania 7 990 zł dla 8 osób,
- "Opieka wytchnieniowa"-edycja 2022, dofinansowanie na kwotę 160 407,18 zł dla 27 osób,
- "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2022 - kwota dofinansowania 114 974 zł dla 16 osób,
- "Asystent rodziny na rok 2022" – kwota dofinansowania 3000 zł,
- Program „Posiłek w szkole i w domu” – edycja 2022, wartość dofinansowania 53 000 zł, liczba osób objętych programem: 352, w tym liczba osób korzystających z posiłku 123(dzieci), z pomocy finansowej 272 osoby.

Ośrodek realizował w 2022 roku zadania dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W ramach Funduszu Pomocy udzielono następujących świadczeń:

Tabela 37. Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy

Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy, w tym:	Wartość pomocy
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla 153 osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	45 900,00
Świadczenie pieniężne dla 37 podmiotów za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium RP	615 360,00
zapewnienie posiłku dla 19 dzieci z Ukrainy	2 180,00
Zasiłek celowy na zapewnienie jednego gorącego posiłku	468,00
Zasiłek rodzinny dla 7 rodzin z Ukrainy	20 936,00
Stypendia i zasiłki szkolne	2 380,80

3. Środowiskowy Dom Samopomocy

1. Przedmiot działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Brusach jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla 30 dorosłych osób, służącym budowaniu oparcia społecznego oraz przygotowującym do samodzielnego życia i funkcjonowania w środowisku osób przewlekle psychicznie chorych oraz z niepełnością intelektualną. Celem zajęć jest osiągnięcie przez uczestników jak największej samodzielności i zaradności życiowej oraz utrzymanie prawidłowej kondycji psychofizycznej, poprzez prowadzone treningi terapeutyczne oraz terapię zajęciową. Aktywizacja uczestników polegała na rozwijaniu ich umiejętności, zainteresowań, relacji interpersonalnych oraz na wsparciu i pomocy w dostępie do podstawowych i specjalistycznych świadczeń zdrowotnych takich jak pomoc psychologiczna, psychiatryczna, rehabilitacja ruchowa.

2. Struktura organizacyjna

Podstawę prawną funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach stanowią: uchwała Nr XIX/174/20 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 20 listopada 2020r. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach wraz ze Statutem Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, program Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, Plany Pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach na dany rok.

3. Zatrudnienie

W 2022 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Brusach łącznie pracowało 9 osób na 8,5 etatach:

- 1) kierownik/ psycholog – 1 etat
- 2) główny księgowy – 0,5 etatu
- 3) terapeuta zajęciowy – 3 etaty
- 4) instruktor terapii zajęciowej – 1 etat
- 5) pedagog – 1 etat
- 6) asystent osoby niepełnosprawnej – 1 etat
- 7) opiekun Medyczny – 1 etat

W ramach umowy zlecenia od stycznia do grudnia 2022 roku ŚDS Brusy zatrudniał logopedę w łącznym wymiarze 96 godzin.

4. Uczestnicy zajęć

dane na koniec roku sprawozdawczego:

- liczba miejsc statutowych: **30**
w tym:
 - liczba miejsc rzeczywistych (uczestników): **30**
 - liczba miejsc z dodatkiem z programu za życiem: **13**w tym:
 - dla osób ze sprzężoną niepełnosprawnością: **13**
 - dla osób ze spektrum autyzmu: **0**
- średnia frekwencja uczestników w roku sprawozdawczym: **78%**
- łączna liczba osób skierowanych w roku 2022 do ŚDS na podstawie decyzji: **36**

5. Koszty funkcjonowania jednostki ogółem

Środki finansowe z budżetu Wojewody Pomorskiego przeznaczone na funkcjonowanie ŚDS w Brusach w 2022 roku wynosiły **796 339,00 zł**, z czego dotacja na bieżące działania stanowiła 708 876,00zł, a środki finansowe w ramach programu „Za życiem” 87 463,00zł.

* szczegółowe sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach za 2022 rok dostępne jest na stronie www.sdsbrusy.bip.gov.pl

4. Kultura i sport

Działalność Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2022 roku.

1. Remont i modernizacja

W 2022 roku zakończył się III etap trwającego remontu placówki w ramach zadania „Przebudowa i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego

w Brusach” dofinansowanego z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Infrastruktura Bibliotek 2016-2020. Podczas remontu CKiB prowadziło działalność w różnych miejscach w gminie Brusy. Zajęcia muzyczne i taneczne odbywały się w godzinach popołudniowych Szkole Podstawowej Nr 1 im. Jana Pawła II na holu, pomieszczeniu piwnicznym i w dwóch salkach klasowych. Wszystkie meble z placówki dalej zgromadzone są w pomieszczeniach gospodarczych w Lubni (7 km z Brus); stoły i krzesła drewniane z sali widowiskowej znajdowały się w kontenerze przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Brusach; cały księgozbiór czytelnicy oraz komputery dla użytkowników znajdowały się w pomieszczeniach piwnicznych w filii bibliotecznego w Męcikale, a wszystkie dokumenty i instrumenty nie używane znajdowały się w pomieszczeniu świetlicy wiejskiej w Czyczkowach. W Chacie kaszubskiej funkcjonował sekretariat Centrum Kultury i Biblioteki oraz organizowano zajęcia plastyczne i warsztaty regionalne.

W lipcu i sierpniu przeniesiono działalność do placówki głównej na Dworcowej 18. Uroczyste otwarcie obiektu nastąpiło 22 września 2022 r.

Zmiany po remoncie i modernizacji placówki. Pod salą główną wybudowano piwnicę, która jest niezbędna jako część magazynowa dla funkcjonowania tego obiektu. Tam też znajduje się garderoba na stroje dla Zespołu Pieśni i Tańca Krebane. Powstało małe kino, z którego jednorazowo może korzystać około trzydziestu osób. Cały obiekt jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a więc posiada niezbędne podjazdy. W budynku znajduje się winda, która komunikuje piwnicę, scenę, parter i pierwsze piętro. Cały obiekt został gruntownie przebudowany. Wewnątrz zmienił się układ pomieszczeń.

Przebudowa budynku kosztowała 12 milionów złotych. Kwotę tę wsparły pozyskane przez Gminę Brusy dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości niemalże 2 milionów złotych, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie prawie 3 milionów złotych oraz 0,5 miliona złotych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Stałe formy działalności

Od 22 września 2022 r. od momentu otwarcia Centrum Kultury i Biblioteki po remoncie, w placówce funkcjonowały regularnie następujące formy zajęć, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Zestawienie prowadzonych zajęć w CKiB

Forma zajęć	Liczba grup	Liczba uczestników
Dyskusyjny Klub Książki	1	21
Zajęcia dla dorosłych „Kreatywne w bibliotece”	1	17
Klub Miłośników Biblioteki w Męcikale	1	8
Nauka gry na keyboardzie, akordeonie	-	11
Nauka gry na gitarze	-	31
Zespół wokalny-instrumentalny Szeptuchy	1	3
Nauka gry na pianinie	-	15
Nauka gry na skrzypcach	-	6
Nauka gry na instrumentach dętych	-	3
Orkiestra dęta	1	9
Nauka tańca ludowego Zespół Pieśni i Tańca „Krebane” Krębanulczy, Mali Krëbane, Purtki, Dzutczy, Starsze Dzutczy, Gwiżdże, Młodzi Krebane, Krebane, Starsi Krebane	9	235
Kapela kaszubska	1	15
Nauka tańca nowoczesnego Hip hop 5-6 lat, Hip hop 7-9 lat, Hip hop 10-13 lat, Hip hop 14+, Jazz 5-6 lat, Jazz 7-9 lat, Jazz 10-13 lat, Disco dance 5-6, Disco dance 7-9	9	162
Zajęcia wokalne, muzyka pop	2	9
Zajęcia wokalne dla grup Krebane: Krëbanulczy, Mali Krëbane, Dzutczy, Starsze Dzutczy, Gwiżdże, Młodzi Krebane, Starsi Krebane	7	173

Zajęcia plastyczne: Mali Artysci, Plastusie Tęcza	3	65
Koło szachowe i warsztatowe	3	32
Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”	1	12
Zajęcia Zumby dla dorosłych	-	15
RAZEM	39	842

39. Biblioteka i filie biblioteczne

	Biblioteka Brusy		Filia Biblioteczna Leśnie	Filia Biblioteczna w Małych Chełmach	Filia Biblioteczna w Męcikale
	Wypoż. dla dorosłych	Biblioteka dziecięca			
Czytelnicy	507	473	74	40	156
Wypożyczenia	6401	3485	1051	391	1808
Zakup -ilość woluminów	1151		153	0	177
Dary od czytelników	75		4	2	11
Wartość zakupu książek	31852		3743	0	4405
Zbiory specjalne	44		0	0	0
Ubytki	0		871	0	0

Prenumerata czasopism	7	2	2	2
Wartość zakupu czasopism	839	363	363	363
Zajęcia/imprezy	69	160	0	32
Ilość uczestników zajęć	2218	162	0	290
Stan księgozbioru	21764	8373	6163	6943

Biblioteka dokonuje zakupów książkowych głównie u dystrybutorów, z którymi współpraca układa się bardzo dobrze. Książki najbardziej poszukiwane przez użytkowników, a jednocześnie z punktu widzenia Biblioteki atrakcyjne cenowo, zakupuje się również w księgarniach internetowych. Potrzeby czytelnicze są realizowane na podstawie zapytań i w miarę możliwości finansowych Biblioteki.

Stan księgozbioru na dzień 31.12.2022 r. wynosi 43.243 wol.

Czytelnicy i wypożyczenia. Na dzień 31.12.2022 r. biblioteka zarejestrowała ogółem 1250 czytelników. Wzrost w porównaniu do 2021 roku o 200 czytelników!

Największą liczbę czytelników stanowią osoby od 25 do 44 lat. Najliczniejszą grupę czytelników ze względu na zajęcie w kolejności stanowią uczniowie –691 osób, dalej niezatrudnieni – 237 osób, następnie robotnicy, pracownicy umysłowi, studenci. Rolnicy i inni zatrudnieni stanowią najmniej liczną grupę.

Kino w Brusach funkcjonuje w sieci Kin za Rogiem. Swoją działalność rozpoczęło z chwilą oddania budynku Centrum Kultury i Biblioteki po remoncie. Ideą projektu Kino za Rogiem jest stworzenie nowej filozofii kina odwołującego się do tęsknoty za kameralną wspólnotą, do pomysłu na kino dla przyjaciół.

Kino za Rogiem to alternatywna propozycja zaspokajania potrzeb kulturowych. Kino w Brusach przywraca modę na oglądanie filmów w kinie. Alternatywa polega również na tym, że nie tylko animator kina, ale także widz ma wpływ na dobór repertuaru. W naszym kinie można obejrzeć nie tylko filmy, ale też transmisje na żywo wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz własne prezentacje multimedialne.

Przez 4 miesiące do końca 2022 roku zorganizowano 117 seansów, z których skorzystało 2453 osób.

Tabela 40. Funkcjonowanie kina

Miesiąc	Liczba seansów	Liczba widzów
Wrzesień	13	256
Październik	36	895
Listopad	31	593
Grudzień	37	709
Razem	117	2453

40. Chata Kaszubska

Centrum Kultury i Biblioteki realizuje szereg działań, które promują kulturę kaszubską. Szeroką działalność na tym polu prowadzi Chata Kaszubska, gdzie prowadzone są warsztaty regionalne.

W 2022 roku w Chacie Kaszubskiej przeprowadzono 85 warsztatów regionalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych z całego regionu Kaszub, w których uczestniczyły 1754 osoby. W warsztatach głównie uczestniczyły dzieci i młodzież z Gminy Brusy. Ponadto młodzież z innych regionów Kaszub, m. in. z miejscowości: Charzykowy, Chocnica, Chojnice, Czarna Woda, Czersk, Dzierżążno, Kłodawa, Lichnowy, Nowa Cerkiew, Ogorzeliney, Ostrowite, Pawłowo, Repin, Silno, Swornegacie, Szlachta, Wiele oraz z Ukrainy. Ogółem Chatę Kaszubską odwiedziło 1677 osób.

Tabela 41. Warsztaty regionalne w Chacie Kaszubskiej

Miesiąc	Nazwa warsztatu	Instytucja	Ilość warsztatów	Ilość uczestników
Styczeń	Zaborskie bombki, Zaborskie koguty, Anioły drewniane, Szkłane Hafty	Szkoła Specjalna Chojnice SP Czapiewice, Brusy i Lubnia	4	64
Luty	Anioły drewniane	Ośrodek Kultury Czersk, Łąg	1	18
Marzec	Gliniana Przygoda, Ogniste Wafle,	Przedszkole Brusy, Szkoła Specjalna		

	Zaborskie koguty, Kapuściana przygoda, Postacie świętych, Anioły drewniane, Kapuściana przygoda, Szkłane hafty	Chojnice, SP: Czersk, Lubnia, Szlachta, Brusy, Swornegace, Charzykowy	18	307
Kwiecień	Zaborskie koguty, Postacie świętych, Kapuściana przygoda, Anioły drewniane, Szkłane hafty, Ogniste Wafle, Gliniana Przygoda	SP: Brusy 1, Chojnice, Brusy 2, Lubnia, Swornegace, Wiele, Chojnice Przedszkole: Brusy nr 1 i Brusy Szkoła Specjalna Chojnice	14	266
Maj	Ogniste Wafle, Anioły drew. Gliniana Przygoda, Szkłane hafty, Życie na Zaborach	SP Czersk, Chocnica, Lubnia, Kłodawa; Przedszkole Brusy Szkoła Specjalna Chojnice	8	145
Czerwiec			0	0
Lipiec	Anioły drewniane	Mieszkańcy Ukrainy	1	22
Sierpień	Życie na Zaborach, Szkłane hafty	Szkolny Klub Sportowy Repin, Biblioteki z gm. Czersk	2	70
Wrzesień			0	0
Październik	Życie na Zaborach, Szkłane hafty, Kapuściana przygoda Ogniste Wafle	SP Wiele, Czersk, Charzykowy, Kosobudy, Ostrowite, Nowa Cerkiew; Przedszkole Brusy	9	257
Listopad	Ogniste Wafle, Szkłane hafty Życie na Zaborach, Anioły gipsowe, Kapuściana przygoda	SP: Nowa Cerkiew, Pawłowo, Męcikał, W. Chełmy, Lichnowy, Czersk, Dzierżążno, Brusy, Silno, Ogorzeliń;	18	427

		Przedszkole Brusy „Zuchy”, Czarna Woda „Sowy"		
Grudzień	Zaborskie Bombki, Ogniste Wafle, Postacie świętych Anioły drewniane	ZSZ Czersk; SP: Silno, Kosobudy, Brusy nr2, Swornegace, Wielkie Chełmy	10	178
Razem			85	1754

Imprezy i wydarzenia kulturalne w 2022 r.

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2022 r. oferowało szereg imprez kulturalnych dla różnych grup wiekowych. Placówka głównie kierowała ofertę kulturalną i edukacyjną do dzieci i młodzieży.

Zorganizowano, m.in.:

- XXVII Międzynarodowy Festiwal Folkloru „IX Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata”,

- XXIII Światowy Zjazd Kaszubów w Brusach,

/Brusy były organizatorem Światowego Zjazdu Kaszubów po raz drugi, pierwszy raz były jego gospodarzem 15 lat temu, w 2007 r. Zjazd odbył się pod hasłem „Kaszubi Ukrainie” („Kaszëbi dlô Ùkrajinë”). Program Zjazdu obejmował: przyjazd uczestników pociągiem Transcassubia, msza św. w kościele parafialnym w Brusach pod przewodnictwem biskupa Diecezji Pelplińskiej Ryszarda Kasyny, przemarsz ulicami Brus, odsłonięcie tablicy upamiętniającej zjazd, bicie rekordu gry na diabelskich skrzypcach, występy festiwalowych zespołów oraz ukraińskiego zespołu Taraka i Cleo, biesiadę kaszubską z Kapelą Zgrywańcy. Imprezy towarzyszące: turniej bałki, turniej gry w buczkę, Jarmark Zaborski, zumba kaszubska, wystawy poświęcone wielkim Kaszubom z gminy Brusy: Józefowi Chełmowskiemu, Janowi Karnowskiemu i patronowi gminy bł. ks. Józefowi Jankowskiemu, „ogrody literackie” w KLO, wystawa zw. z rocznicą powstania szkoły oraz kaszubski kącik zabaw dla dzieci /

- Gminne Obchody Dnia Dziecka z happeningiem czytelnictwem Bruscrossing,

- W Mikołajkowej Krainie – impreza plenerowa dla najmłodszych,

- XXIV Pieczenie chleba w Widnie,

- Zaborskie Dożynki Gminne,

- wydarzenia promujące czytelnictwo, m.in. ogólnopolska akcja Narodowe czytanie pod patronatem pary prezydenckiej, 12 spotkań członków Dyskusyjnego Klubu Książki, 20 spotkań członkiń Klubu Miłośników Biblioteki w Męcikale oraz 3 spotkania autorskie z: Alkiem Rogozińskim, Anetą Pawłowską-Krać i Anną Rózek, 20 spotkań „Kreatywnie w bibliotece”,

- Przegląd Piosenki na Powitanie wiosny o zasięgu powiatowym,

- 2 Pomorskie Konkursy Plastyczne: Ziemia Kaszubska słoneczna i czysta i Jesień na Kaszubach, konkurs plastyczny o zasięgu gminnym Zagrożenia wypadkowych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, konkurs powiatowy Projekt pocztówki wigilijnej,

- 3 koncerty kolęd, koncert Inne oblicze Krebanów w wyk. Zespołu Pieśni i Tańca Krebane,

- 10 koncertów zespołów festiwalowych i zespołów z Polski, w tym koncert Rynkowskiego i Pierwiastka z Trzech, koncert wigilijny „Próba generalna”,

- imprezy rekreacyjne, m.in. rajd rowerowy Odjazdowy Bibliotekarz,

- turnieje szachowe i warcabowe o zasięgu gminnym i ogólnopolskim,

- organizacja czasu wolnego podczas ferii zimowych: warsztaty kulinarne, turnieje, wyjazdy do kina w Chojnicach i Kościerzynie, i in.

- 5 obozów taneczno-wokalnych dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca Krebane,

- 2 spektakle teatralne dla dzieci „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości” i dorosłych „Marcowy kawaler” w wykonaniu Wielewskiej Grupy Teatralnej,

- lekcje biblioteczne dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z gminy Brusy,

- współorganizacja imprez kulturalnych z Culture Music Life, piknik parafialny z parafią Brusy,

- 3 zabawy taneczne i 1 dyskoteka dla 760 uczestników,

- 3-dniowe spotkanie połączone z konferencją i szkoleniem dla 30 dyrektorek i dyrektorów bibliotek publicznych z całej Polski.

41. Dofinansowania i udział w projektach w 2022 r.

Tabela 42. Dofinansowania otrzymane w 2022 roku

Nazwa grantodawcy	Nazwa projektu	Kwota dofinansowania
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Instytut Książki	Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych Priorytetu 1. Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 w 2021-2025	20.000,00
Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach	Dotacja na dofinansowanie etatu w Brusach	3 434,99
	Dodatek dla podmiotów wrażliwych	3.784,40
Czytelnicy	92 książki	910,00
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.	Ogólnopolska akcja „Mała książka wielki człowiek”	Zestaw książek do Biblioteki
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.	Dofinansowanie spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki w Brusach	– książki omawiane na spotkaniach i organizacja spotkań autorskich
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Instytut Książki	BLISKO - „Biblioteki naturalnie!” projekt realizowany przy współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Łubnianach.	- 2 spotkania autorskie z: Alkiem Rogozińskim, Anetą Pawłowską-Krac, - 3 spektakle teatralne dla dzieci „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości” - szkolenia dla bibliotekarzy dla 400 dzieci z

		gminy Brusy, - warsztaty z wzoru opolskiego i kaszubskiego
--	--	--

Sukcesy, osiągnięcia i reprezentowanie Gminy Brusy w 2022 r.

Oferta edukacyjna skierowana do dzieci i młodzieży pomaga w ich rozwoju, a przez to pozwala na udział uczestników zajęć na ogólnopolskich i regionalnych turniejach, festiwalach i przeglądach promując gminę Brusy oraz zdobywając nagrody i wyróżnienia.

Tabela 43. Promocja Gminy Brusy na przeglądach i turniejach

Nazwa turnieju/ przełądu	Miejscowość	Grupa	Miejsce
Turniej Tańca „Białobrzegi Winter Dance”	Białobrzegi	Tancerki z grupy tańca nowoczesnego	III miejsce w kat. solo jazz 11-13 lat III miejsce w kat. solo jazz 7-9 lat
Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego „Kaszubski Stolem”,	Kartuzy	Grupa Sky Step z tańca nowoczesnego	III miejsce
XXIX Kwiecniowe Spotkania z Poezją	Chojnice	Zespół wokalny-instrumentalny Szeptuchy	III miejsce
XLIII Międzynarodowy Konkurs Plastyczny dla Dzieci i Młodzieży „Moja przygoda w muzeum”.	Chojnice	Dzieci z koła plastycznego „Mali Artyści i "Tęcza”	I etap do Torunia
„Pomorskie Święto Plonów – Dożynki Wojewódzkie”	Debrzno	Zespół Pieśni i Tańca Krebane – grupa Krebane i kapela kaszubska	koncert

Festiwal Folkloru „Bursztynowe Korale”	Elbląg	Zespół Pieśni i Tańca Krebane – grupa Młodzi Krebane i kapela kaszubska	
Międzynarodowy Festiwal Folkloru	Kranevo w Bułgarii	Zespół Pieśni i Tańca Krebane – gr Krebane i kapela kaszubska	
Wojewódzkie Spotkania Teatrów Obrzędu Ludowego, Gawędziarzy i Śpiewaków Ludowych	Osięciny	Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”	nagroda za scenariusz spektaklu teatralnego „Abecadło co z woza spadło”,

OPŁATY

Za udział w zajęciach organizowanych przez Centrum Kultury i Biblioteki, uczestnicy ponoszą opłaty.

Tabela 44. Opłaty za poszczególne zajęcia prowadzone w CKiB

NAZWA ZAJĘĆ	OPŁATA MIESIĘCZNA OD OSOBY
Nauka gry na keyboardzie i akordeonie	120,00
Zajęcia tańca narodowego i ludowego	30,00
Reprezentacyjna Grupa Krebane	0,00
Grupa Starzy Krebane	60,00
Zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży	40,00
Taniec nowoczesny	
– gdy dziecko uczestniczy w zajęciach raz w tygodniu	40,00
– gdy dziecko uczestniczy w zajęciach 2 razy w tygodniu	60,00

Nauka gry na gitarze	
– dla dzieci i młodzieży	120,00
– dla dorosłych	200,00
Nauka gry na instrumentach dętych	120,00
Zajęcia wokalne	40,00
Zajęcia z Miniorkiestry	40,00
Szachy i warcaby	20,00

NAZWA ZAJĘĆ	OPŁATA ZA GODZINĘ OD OSOBY
Nauka gry na pianinie	70,00
Nauka gry na skrzypcach	70,00
Rytmika w przedszkolach	10,00
Zajęcia taneczno-aerobowe dla dorosłych	15,00

Opłaty za warsztaty regionalne prowadzone w Chacie Kaszubskiej w Brusach Jagliach

NAZWA WARSZTATÓW	OPŁATA
Anioły Chełmowskiego: figury drewniane	15,00 – od osoby
Anioły Chełmowskiego: figury gipsowe	20,00 – od osoby
Gliniana przygoda	15,00 – od osoby
Kapuściana przygoda	15,00 – od osoby
Mokre harce	15,00 – od osoby
Ogniste wafle	15,00 – od osoby
Postacie świętych wg Józefa Chełmowskiego: malarstwo na szkle	15,00 – od osoby
Przygoda z Bruskiem	15,00 – od osoby
Szklane hafty: malarstwo na szkle	15,00 – od osoby

Zaborskie bombki	15,00 – od osoby
Zaborskie koguty	15,00 – od osoby
Zaborskie muzykowanie	15,00 – od osoby
Życie na Zaborach	15,00 – od osoby
Kalkografia – warsztaty plastyczne	15,00 – od osoby

Obiekty sportowe

Na terenie miasta i gminy Brusy znajduje się **17 boisk sportowych**, w miejscowościach: Brusy, Czapiewice, Czarniż, Czyczkowy, Głowczewice, Huta, Kosobudy, Lubnia, Leśno, Orlik, Wielkie Chełmy oraz Zalesie.

Gmina Brusy stale inwestuje w rozbudowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Obecnie mieszkańcy miasta i Gminy Brusy mogą korzystać urządzeń do ćwiczeń umiejscowionych w 11 lokalizacjach **w ramach tzw. siłowni zewnętrznych**. Urządzenia te znajdują się w następujących miejscowościach: Brusy, Czapiewice, Czyczkowy, Huta, Kinice, Kosobudy, Leśno, Lubnia, Męcikał, Zalesie oraz Żabno.

Najmłodsi mogą korzystać z **27 placów zabaw** zlokalizowanych w: Asmusie, Brusach, Brusach – Jagliach, Czapiewicach, Czyczkowach, Głowczewicach, Hucie, Kinicach, Kosobudach, Leśnie, Lubni, Małych Chełmach, Małym Gliśnie, Męcikale, Orliku, Rolbiku, Przymuszewie, Wielkich Chełmach, Zalesiu i Żabnie

Kompleks Boisk Moje Boisko Orlik 2012

W 2022 r., po raz trzynasty, Gmina Brusy otrzymała dofinansowanie w ramach programu Lokalny Animator Sportu, realizowanego przez Instytut Sportu - Państwowy Instytut Badawczy. Wsparcie obejmuje pokrycie części wynagrodzenia trenera środowiskowego ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. W ramach projektu, w okresie od marca do listopada organizowane były bezpłatne zajęcia sportowe dla różnych grup wiekowych oraz osób indywidualnych. W ramach kompleksu można korzystać z boiska do piłki nożnej oraz boiska wielofunkcyjnego umożliwiającego m.in. grę w siatkówkę i koszykówkę. Dużą popularnością cieszył się, zapoczątkowany przez Animatora tenis ziemny. Zajęcia prowadzone są w trzech grupach wiekowych: dzieci, młodzież, dorośli. Ponadto rozegrano dwa turnieje: II Młodzieżowy Turniej Tenisa Ziemnego oraz IX Turniej Tenisa Ziemnego.

Imprezy sportowe

Gmina Brusy jest organizatorem cyklu imprez sportowych. Przeprowadzono m.in.:

- Zaborski Rajd Rowerowy – to rekreacyjny przejazd miłośników jazdy rowerem na trasie ok 24 km, która przebiegała przez następujące miejscowości Brusy – Zalesie – Lubnia – Orlik – Leśno – Czapiewice – Czarnowo – Brusy (150 uczestników)
- Halowe Turnieje Piłki Nożnej – to cykliczne imprezy sportowe odbywające się na boiskach otwartych jak również Sali sportowej w Brusach. Skierowane są do dzieci i młodzieży oraz współorganizowane głównie przez Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej.
- Igrzyska Płazowe w Czernicy - impreza głównie skierowana do miłośników siatkówki płazowej, w której w 2022 r. wzięło udział 10 drużyn.
- II Konkurs Kreatywnie – Mobilni, którego celem było promowanie kreatywności i umiejętności konstruktorskich oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Brusy. Konkurs odbywał się w trzech kategoriach. W kategorii I i II uczestnicy rywalizowali indywidualnie, a ich zadaniem było skonstruowanie makiety pojazdu z produktów odpadowych. W kategorii III rywalizacja miała formę drużynową. Klasy przy dopuszczalnej pomocy osób dorosłych pojazdów napędzanych siłą ludzkich mięśni (bez użycia silników spalinowych i elektrycznych). Dodatkowo pojazd musiał być kierowany przez min. 1 osobę.
- III Młodzieżowy Turniej Tenisa Ziemnego, w którym wzięło udział około 20 uczestników, z czego około 10 były to dzieci, które prezentowały wyuczoną technikę i zręczność.
- XIX Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar Burmistrza Brus – impreza ciesząca się coraz większą popularnością, odbywająca się na bruskim orliku. W 2022 r. rywalizowało 24 zawodników.
- Zawody strzeleckie – cykl imprez organizowanych we współpracy z Miejskim Kołem LOK w Brusach. W 2022 r. zorganizowano: Turniej Strzelecki z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja; Drużynowe Mistrzostwa w Strzelaniu z karabinka pneumatycznego z okazji Święta Niepodległości.
- Zawody wędkarskie – impreza skupiająca miłośników wędkarstwa, organizowana we Współpracy z Kołem Wędkarskim w Brusach.
- XIII Turniej Gry w Petanque Gmina Brusy – impreza współorganizowana przez Sklep Segitta reprezentowany przez Arkadiusza Frymarka
- Turnieje siatkówki kobiet

- Imprezy współorganizowane ze szkołami skierowane do uczniów szkół podstawowych z terenu naszej gminy, w tym m.in.: Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w czwórboju lekkoatletycznym dziewcząt i chłopców; Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców; Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w sztafetowych biegach przełajowych; Bezpieczeństwo w ruchu drogowym - etap gminny; Gminne Zawody Lekkoatletyczne.

4. Bezpieczeństwo

Ochrona przeciwpożarowa.

1. Interwencje.

W 2022 roku na terenie miasta i gminy Brusy Jednostki OSP interweniowały 239 razy, w tym:

- Pożary – 38 razy;
- Miejscowe zagrożenia (wypadki, kolizje, zalania, itp.) – 194 razy;
- Alarmy fałszywe – 7 razy.

Łącznie strażacy – ratownicy Gminy Brusy przepracowali 2424 godziny i 11 minut.

Poniżej szczegółowe zestawienie:

Tabela 45. Interwencje na terenie gminy

Jednostka	P	MZ	AF	Razem
1103074 OSP Czapiewice	3	8	0	11
1103075 OSP Zalesie	4	5	0	9
1103076 OSP Męcikał	2	20	0	22
1103078 OSP Kosobudy	9	16	2	27
1103080 OSP Małe Chełmy	2	10	0	12
1103083 OSP Lubnia	12	22	1	35
1103084 OSP Leśno	12	45	1	58
1103085 OSP Czyczkowy	6	15	1	22
1103086 OSP Czarniż	4	14	0	18
1103087 OSP Czarnowo	0	4	0	4
1103089 OSP Brusy	33	89	5	127
PODSUMOWANIE:	38	194	7	345

Tabela 46. Pojazdy jednostek OSP gminy Brusy.

L.p.	Jednostka OSP	Rodzaj pojazdu	Nr rejestracyjny	Rok produkcji
1.	BRUSY	Ford P-330 M SLKw	GCH U998	2002
2.	BRUSY	Nissan TerranoII R20 SLOp	GCH T353	2002
3.	BRUSY	Star 1142 SHD - 21	GCH 70998	1998
4.	BRUSY	MAN TGM 18.340 4x4 GBA 4/16	GCH 43998	2015
5.	BRUSY	MAN TGM 18.290 4x4 GBA 4,1/30/4	GCH 80998	2020
6.	BRUSY	Przyczepka specjalna do agregatu prądotwórczego WIOLA	GCH 7U80	2017
7.	BRUSY	Przyczepka do motopompy przewoźnej RYDWAN	GCH 7U88	2017
8.	LEŚNO	Iveco Turbo Daily GLBA 1/1	GCH 66998	2003
9.	LEŚNO	MAN TGM 18.320	GCH 77998	2020
10.	LEŚNO	Przyczepka do łodzi THULE	GCH 8J50	2012
11.	LUBNIA	Mercedes P-LP 811 GLBA 2/16	GCH T798	1973
12.	LUBNIA	Jelcz P-014 GCBA 5/32 (własność OSP Brusy)	GCH 55355	1994
13.	MĘCIKAŁ	Jelcz P – 010 GCBA 5/24	GCH 99MA	1995
14.	CZYCZKOWY	Jelcz P-014 GCBA 5/32	GCH 55998	1994
15.	MAŁE CHEŁMY	Mercedes P – LPKF608 GLAM+800	GCH 98AM	1977
16.	KOSOBUDY	Ford Transit P – 3028 GLM+800	GCH 09980	1997
17.	KOSOBUDY	KIA Ceed tytp: ED SLOp	GD 5112V	2009
18.	KOSOBUDY	Przyczepka wężowa RYDWAN/R-EU	GCH 6W98	2018
19.	CZAPIEWICE	Opel Blitz P-3006H GLAM+800	GCH 05400	1975
20.	CZARNOWO	Renault P – 230 GBA 3/24	GCH 7F50	1991
21.	ZALESIE	Żuk P-151G GLBA+800	BDJ 1667	1988
22.	CZARNIŻ	Renault Trafic GLM+800	GCH 94998	2012

I. Remonty, budowy, zakup sprzętu.

1. Remonty

W roku 2022 w jednostce OSP Czarnowo, po przejściu silnych wiatrów w miesiącu lutym, dokonano remontu dachu. Koszt 4860 zł poniesiony ze środków budżetu gminy.

Również ze środków budżetowych gminy Brusy został wykonany remont silnika samochodu pożarniczego Jelcz 0140 będącego na stanie OSP Męcikał – **kwota: 9000,00 zł.**

Ponad to wykonano również remont hamulców oraz hydrauliki podnośnika hydraulicznego SHD 21 będącego na wyposażeniu OSP Brusy – kwota **35.812,30 zł.**

Ponad to na bieżąco wykonywane są bieżące naprawy i remonty pojazdów i sprzętów pozostałych jednostek OSP Gminy Brusy.

II. Zakupy pojazdów, sprzętu i wyposażenia.

Sprzęt i wyposażenie:

W ubiegłym roku do jednostek OSP z terenu gminy Brusy zakupiono sprzęt w postaci: węży pożarniczych, rękawic specjalnych, ubrań specjalnych, butów specjalnych, pasów ratowniczych do ratownictwa wodnego, butli do aparatów powietrznych, aparatów powietrznych, hełmów, karę termowizyjną na łączną kwotę **139.652,00 zł.** Z dofinansowań skorzystało łącznie 12 jednostek OSP.

- 128.092,00 zł (środki dotacji min. FSUSR, WFOŚiGW, KSRG, MSWiA, Urząd Marszałkowski, MSWiA dla MDP)

- 11.560,00 zł (środki gminy Brusy)

W ramach podniesienia i unowocześnienia potencjału bojowego Ochotnicza Straż Pożarna w Czarniżu zakupiła lekki samochód pożarniczy marki Renault Trafic, rok prod. 2012. Samochód ten zastąpił już wysłużonego Forda Transita, którego jednostka pozyskała nieodpłatnie z OSP Nowa Cerkiew w 2017 roku. Koszt zakupu pojazdu to **83.000,00 zł.** Sporą część kwoty jednostka pozyskała ze źródeł zewnętrznych, min. Nadleśnictw, Starostwa, wpłat sponsorów. Również **Rada Miejska Gminy Brusy** na listopadowej sesji podjęła uchwałę w sprawie wsparcia zakupu w/w pojazdu przez OSP Czarniż w kwocie **30.000,00 zł.**

Wraz z początkiem 2022 roku weszła w życie nowoprzyjęta Ustawa o Ochotniczej Straży Pożarnej. Reguluje ona wiele kwestii funkcjonowania jednostek OSP, a jednym z głównych założeń ustawodawcy było wprowadzenie świadczenia ratowniczego z tytułu wysługi lat dla strażaków ratowników, którzy ukończyli 65 rok życia i co najmniej raz w roku jako członek OSP brał czynny, bezpośredni udział w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych-w przypadku mężczyzn przez co najmniej 25 lat, natomiast w przypadku kobiet przez 20 lat.

Na podstawie złożonych wniosków przez druhow „emerytów” z terenu Gminy Brusy o uzyskanie świadczenia ratowniczego Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach, w 2022 roku wydał 121 decyzji pozytywnych o uzyskaniu powyższego świadczenia.

POMOC OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA JEJ TERYTORIUM

W 2022 roku 24 lutego do szło do agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. W wyniku tego na terytorium Polski zaczęła napływać ludność ukraińska w poszukiwaniu schronienia. Gmina Brusy wyszła naprzeciw potrzebom obywateli Ukrainy realizując zapisy ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz podejmując własne inicjatywy.

W 2022 roku:

- 190 osób złożyło wniosek o nadanie Nr PESEL;
- 162 osobom zostało wykonane zdjęcie do wniosku o nadanie Nr PESEL;
- 145 osobom została udzielona pomoc w ramach artykułu 13 ustawy (dotyczy wypłaty 40zł/os.);
- 20 osobom została udzielona pomoc przez przedsiębiorców w ramach art. 12 ustawy (zbiorowe zakwaterowanie i wyżywienie);
- z Funduszu Pomocy wykorzystano środki na łączną kwotę **818 697,15 zł**;
- do szkoły uczęszcza **9** dzieci, a do przedszkola **4**.

Łącznie, od momentu wybuchu wojny, Gmina Brusy udzieliła schronienia 165 osobom.

W ramach pomocy obywatelom Ukrainy Gmina Brusy podjęła następujące działania:

- wyznaczono trzy lokalizacje zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia łącznie dla 150 osób w przyszkolnych salach gimnastycznych (Kosobudy (50), Leśno (70) i Lubnia (30));
- współpraca z Towarzystwem Ducha Świętego z Dąbrowy koło Wiela w zakresie organizacji schronienia dla obywateli Ukrainy i transportu rzeczy pierwszej potrzeby na Ukrainę;
- organizacja wyjazdu na przejście graniczne po 30 osób z Ukrainy, które zostały zakwaterowane u osób prywatnych;
- współorganizacja z Gminą Karsin i Gminą Konarzyny transportu artykułów pierwszej potrzeby (żywność, art. higieniczne, woda, ubrania, paliwo);
- uruchomienie magazynu zbiórki rzeczowej dla osób z Ukrainy, który działał do końca maja 2022 r.;
- przekazanie przez strażaków OSP z naszej gminy sprzętu pożarniczego na zbiórkę zorganizowaną przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach;
- uruchomienie zbiórki finansowej, zebrano – **64.570,34**;

- uruchomienie 22 marca 2022 r. nauki języka polskiego dla osób z Ukrainy, który trwał do 23 maja 2022 r., a udział wzięło w nim blisko 30 osób;
- podjęcie 31 marca 2022 r. przez Radę Miejską w Brusach uchwały o pomocy obywatelom Ukrainy;
- organizacja spotkania integracyjnego rodzin ukraińskich w dniu 7 kwietnia 2022 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyczkowach;
- organizacja akcji „Wielkanocy Zajęczek” w urzędzie, którą zapoczątkowała Szkoła Podstawowa im. Tajnej Organizacji „Gryf Pomorski” w Lubni;
- dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „TY i Ja” oraz otrzymanej pomocy finansowej z Fundacji CASTORAMA zagospodarowano 4 mieszkania komunalne, w których w razie potrzeby mogą być zakwaterowani uchodźcy z Ukrainy;
- organizacja jednodniowej wycieczki integracyjnej do Trójmiasta dla 50 osób z Ukrainy;
- zatrudnienie 4 osób z Ukrainy w ramach robót publicznych;
- stała współpraca Wydziału Komunikacji Społecznej Urzędu Miejskiego w Brusach z mieszkańcami Gminy Brusy, którzy dali schronienie osobom z Ukrainy;
- organizacja warsztatów prezentujących kulturę kaszubską w Chacie Kaszubskiej w Brusach - Jagliach
- przedsięwzięte spotkanie polsko-ukraińskie w CKiB w Brusach – 9 grudnia 2022 r.
- udział w akcji „Pomoc Ukrainie – Razem dla Korsunia” zorganizowanej przez Powiat Chojnicki – gmina przekazała 50 materaców i 50 koców.

W ramach realizacji Polecenia Wojewody Pomorskiego dot. przygotowania miejsc zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia, Gmina Brusy otrzymała 150 kompletów (łóżko+pościel+koc). Oprócz tego gmina pozyskała także sprzęt kwaterunkowy z UNHCR (koce, materace, art. higieniczne).

W 2022 roku został doposażony Magazyn Obrony Cywilnej Gminy Brusy. Zakupiono kurtki dla pracowników Urzędu Miejskiego w Brusach, którzy biorą udział w działaniach w terenie. Wśród zakupów znalazły się także narzędzia i elektronarzędzia (m in. urządzenie rozruchowe, kompresor) w celu uzupełnienia sprzętu podręcznego.

Na chwilę obecną Magazyn OC dysponuje sprzętem kwaterunkowym na 130 osób (łóżka, śpiwory, koce). Na wyposażeniu jest także sprzęt oświetleniowy, osuszacze powietrza, nagrzewnice, plandeki, pilarki, odzież ochronna, warniki, jednorazowe naczynia i sztucce oraz sprzęt narzędzia ręczne i elektronarzędzia.

X. PODSUMOWANIE

Raport o stanie gminy Brusy za 2022 rok ukazuje realizację różnego rodzaju przedsięwzięć zmierzających do zasadniczego celu, jakim jest poprawa jakości życia jej mieszkańców. Zadania te wykonywane są zarówno przez Urząd Miejski, ale także przez inne jednostki organizacyjne gminy: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Gospodarki Komunalnej, Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach, Gminny Zarząd Oświaty, czy też poszczególne szkoły podstawowe, przedszkole i żłobek. W 2022 roku Rada Miejska w Brusach podjęła 75 uchwał z zakresu zadań bieżących i inwestycyjnych. Pomimo utrudnień w działalności jednostek gminy Brusy, w związku z trwającym na terytorium Ukrainy konfliktem zbrojnym, co skutkowało ogólnym wzrostem cen, a w szczególności cen paliw i energii większość zaplanowanych programów zostało zrealizowanych oraz możliwe było wykonanie wielu inwestycji. W 2022 roku wybudowano kolejne ulice w Brusach, m. in.: Jaśminowa, Stokrotki oraz odcinek ul. Słonecznej. Zrealizowano III etap modernizacji drogi transportu rolnego Lubnia - Orlik oraz budowę odcinka drogi Czapiewice – Czapiewice - Wybudowanie. Obydwie inwestycje obejmowały wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy. Przebudowano przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2680G (2 przejścia na ul. Armii Krajowej w Brusach) oraz przejścia dla pieszych na drodze gminnej nr 206044G (3 przejścia w obrębie skrzyżowania z ul. J. Chełmowskiego, 2 przejścia w obrębie skrzyżowania z ul. Targową, oraz przejście dla pieszych w obrębie skrzyżowania z ul. Młyńską). Ponadto powstały dokumentacje projektowe niezbędne do realizacji dalszych istotnych inwestycji w infrastrukturę. Wykonano dokumentację przebudowy odcinka ul. Przygranicznej w Skoszewie. W 2021 roku opracowano dokumentację projektową na wykonanie windy przy budynku Urzędu Miejskiego w Brusach wraz z dostosowaniem budynku do przepisów ppoż.. Na podstawie ww. dokumentacji wykonano przebudowę wewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej, celem przygotowania terenu pod budowę windy. Między Gminą Brusy a Skarbem Państwa, w imieniu, którego działa Centrum Projektów Polska Cyfrowa została zawarta umowa na powierzenie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Cyfrowa Gmina”. Między Gminą Brusy a Skarbem Państwa, w imieniu, którego działa Centrum Projektów Polska Cyfrowa została także zawarta umowa na powierzenie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”. Przedmiotem dofinansowania było zakupienie przez Gminę Brusy i przekazanie ich na rzecz dzieci z rodzin popegeerowskich 94 laptopów. Gmina Brusy rozpoczęła budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Brusach. Na realizację tej inwestycji Gmina Brusy uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Fundusz Inwestycji Strategicznych. Trwają również prace projektowe dotyczące przebudowy ulic: Bolta, Świętopełka, Witosa, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Kościelnej, Pocztovej i 2 Lutego, Plac Jana Pawła II, Bł. Ks. Jankowskiego oraz ul. Ks. A Graduszewskiego w Brusach. W ramach zadania dotyczącego odwodnienia miasta Brusy wykonano

dokumentację projektową dla odwodnienia ulic Reymonta, Mickiewicza, Słowackiego i Prusa, modernizacji układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków i rozdziału kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną w ulicy Kalwaryjnej oraz zakupiono grunt pod budowę zbiornika retencyjnego dla Osiedla Słowackiego. W 2021 r. wykonano etap I inwestycji, tj. rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną w ul. Kalwaryjnej w Brusach. W październiku 2022 r. rozpoczęła się realizacja robót budowlanych dotyczących modernizacji układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni. Zadanie jest kontynuowane w 2023 r. Kontynuowano też rozłożoną na etapy przebudowę i rozbudowę Centrum Kultury i Biblioteki. Pod salą widowiskową zostały wykonane piwnice przeznaczone na pomieszczenia magazynowe. Budynek został również rozbudowany o szereg nowych pomieszczeń. W obiekcie powstało małe kino, a cały obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Winda oraz platforma przyschodowa umożliwiają osobom na wózkach zarówno zjechać na najniższą kondygnację, gdzie znajduje się sala kinowa, jak również wjazd bezpośrednio na scenę i na piętro gdzie znajduje się biblioteka. Realizację wszystkich tych projektów umożliwiły pozyskane dofinansowania ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych jak i unijnych. W ramach funduszu sołectkiego wykonano m.in. zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w Żabnie i Kosobudach oraz wybudowano plac zabaw w sołectwie Brusy-Wybudowanie. Ponadto kontynuowano budowę oświetlenia drogowego na terenach wiejskich a także wybudowano odcinek drogi gminnej w Żabnie, odcinek drogi Lubnia – Orlik oraz odcinek drogi Czapiewice - Czapiewice-Wybudowanie. Wykonano także dokumentację projektową budowy drogi gminnej w Lendach oraz dokumentację projektową ulic w Męcikale. W sołectwie Leśno wykonano przyłącze wodno-kanalizacyjne pod zaprojektowany budynek socjalno - sportowy. Gmina Brusy zachowuje stabilność finansową i planuje kolejne zadania inwestycyjne, stanowiące podstawę do dalszego rozwoju.

Burmistrz Brus

dr inż. Witold Ossowski

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy	6
Tabela 2. Porównanie danych ewidencyjnych dotyczących mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2016 – 2022	8
Tabela 3. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby fizyczne)	9
Tabela 4. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby prawne)	10
Tabela 5. Grunty skomunalizowane wg cen ewidencyjnych	10
Tabela 6. Obiekty komunalne wg przeznaczenia	11
Tabela 7. Grunty mienia komunalnego oddane w wieczyste użytkowanie	12
Tabela 8. Grunty mienia komunalnego oddane w trwałe zarząd.....	13
Tabela 9. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	13
Tabela 10. Cele operacyjne i podjęte działania	17
Tabela 11. Przyznane dotacje na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	45
Tabela 12. Przyznane dotacje na zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	45
Tabela 13. Przyznane dotacje na zadania realizowane w trybie pozakonkursowym - w ramach artykułu 19a.....	47
Tabela 14. Placówki realizujące program profilaktyki uniwersalnej UNPLUGGED..	50
Tabela 15. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Wzmacnianie zaradności i aktywności mieszkańców”	53
Tabela 16. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Włączenie społeczne osób starszych z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorujących i ich rodzin”	54
Tabela 17. Wybrane wskaźniki realizacji działań programu „Gminny system polityki społecznej”	55
Tabela 18. Wskaźniki realizacji Programu Wspierania Rodziny.....	56
Tabela 19. Wskaźniki realizacji programu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	57
Tabela 20. Mieszkaniowy zasób gminy Brusy.....	60
Tabela 21. Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Brusy w 2021r. na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi	66

Tabela 22. Osiągnięte w 2022r. poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania na terenie gminy Brusy	68
Tabela 23. Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2022 r....	73
Tabela 24. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2022 r.....	92
Tabela 25. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w roku szkolnym 22/23	105
Tabela 26. Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2022/2023.....	105
Tabela 27. Liczba dzieci w punktach przedszkolnych w roku szkolnym 22/23.....	105
Tabela 28. Liczba dzieci w Samorządowym Żłobku w Brusach w 2022 r.....	105
Tabela 29. Zestawienie wyników egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w maju 2022 roku.....	110
Tabela 30. Najważniejsze zadania remontowe	113
Tabela 31. Zadania inwestycyjne.....	114
Tabela 32. Zestawienie dochodów i wydatków na finansowanie oświaty.....	115
Tabela 33. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach.....	116
Tabela 34. Liczba osób którym udzielono wsparcia	117
Tabela 35. Udzielana pomoc i wsparcie.....	117
Tabela 36. Rodzaje świadczeń.....	119
Tabela 37. Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy.....	121
Tabela 38. Zestawienie zajęć prowadzonych w CKiB.....	124
Tabela 39. Biblioteka i filie biblioteczne.....	126
Tabela 40. Funkcjonowanie kina.....	128
Tabela 41. Warsztaty regionalne w Chacie Kaszubskiej.....	128
Tabela 42. Dofinansowania otrzymane w 2022 roku.....	132
Tabela 43. Promocja Gminy Brusy na turniejach i przeglądach.....	133
Tabela 44. Opłaty za poszczególne zajęcia.....	134
Tabela 45. Interwencje na terenie gminy Brusy.....	138
Tabela 46. Pojazdy jednostek OSP gminy Brusy.....	139

Spis wykresów

Wykres 1. Wykaz dróg na terenie gminy.....	14
Wykres 2. Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy.....	15
Wykres 3. Masa wszystkich odpadów odebranych i zebranych w 2022 roku na terenie gminy Brusy.....	68
Wykres 4. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego	109
Wykres 5. Średnie wyniki szkół w skali staninowej na tle wyników szkół z całego kraju – język polski	111
Wykres 6. Średnie wyniki szkół w skali staninowej na tle wyników szkół z całego kraju – matematyka	112
Wykres 7. Średnie wyniki szkół w skali staninowej na tle wyników szkół z całego kraju – język angielski.....	112

Spis map

Mapa 1. Obszar gminy Brusy.....	5
Mapa 2. Mapa aktywności organizacji pozarządowych w gminie Brusy	48